

ÁRSSKÝRSLA

1999

REYKJAVÍK 2000

Prentun og bókband:
STEINDÓRSPRENT-GUTENBERG EHF.

Gefið út af Seðlabanka Íslands, Kalkofnsvegi 1, 150 Reykjavík.

Sími: 569 9600

Netfang: sedlabanki@sedlabanki.is

Símbréf: 569 9605

Veffang: www.sedlabanki.is

EFNISYFIRLIT

5	<i>I</i>	<i>Stefnan í peningamálum</i>
		<i>Rammagrein:</i>
17		Nýjar lausafjárreglur tóku gildi í árslok 1999
22	<i>II</i>	<i>Fjármálakerfið</i>
30	<i>III</i>	<i>Ýmsir þættir í starfsemi bankans</i>
43	<i>IV</i>	<i>Afkoma Seðlabanka Íslands, stjórn og starfslið</i>
51		<i>Ársreikningur Seðlabanka Íslands 1999</i>
		<i>Viðaukar:</i>
63		Fjármálaannáll 1999
67		Fréttir Seðlabanka Íslands árið 1999
69		Ritaskrá Seðlabanka Íslands árið 1999
71		Töfluviðauki (sjá yfirlit á bls. 72)

STEFNAN Í PENINGAMÁLUM

I

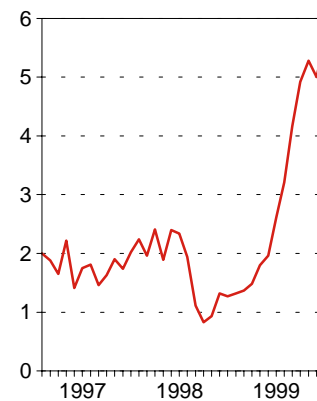
Sterk merki um ofpenslu í þjóðarbúskapnum einkenndu öðru fremur árið 1999. Skýrar vísbendingar um ofpenslu komu reyndar fram árið áður og birtust fyrst og fremst í miklum halla á viðskiptajöfnuði og vaxandi spennu á vinnumarkaði. Vöxtur þjóðarútgjalda hægði reyndar nokkuð á sér á árinu 1999 en ekki nægilega mikið til að draga úr því ójafnvægi sem myndaðist árið 1998. Hlutfall viðskiptahallans af landsframleiðslu hélst nánast óbreytt á milli ára. Að auki beindist eftirspurn í auknum mæli að neyslu og fjárfesting varð tengdari innlendri eftirspurn en áður. Hagvöxtur varð verulegur á árinu, fjórða árið í röð, eða nærri 4½%. Fljótlega á árinu tók neysluverðlag að hækka ört og þótt ytri aðstæður ættu þar nokkurn hlut að máli er ljóst að innlend eftirspurn og kostnaðarþróun var meginástæða verðbólgunnar. Seðlabankinn brást við þessum aðstæðum með því að herða verulega aðhald peningastefnunnar og má telja víst að ella hefði verðbólga aukist enn meira en raun varð á. Undir lok ársins hafði þó enn ekki dregið nægilega úr vexti innlestrar eftirspurnar. Vöxtur peningamagns og útlána var enn mjög mikill, þótt heldur hafi verið farið að draga úr honum. Þótt staða opinberra fjármála hafi verið sterk á árinu, sem skýrist einkum af hagvexti og eignasölu, hefði hún þurft að skila enn meira aðhaldi miðað við ríkjandi aðstæður. Samkvæmt mælikvörðum Seðlabankans á aðhald stefnunnar í ríkisfjármálum átti sér stað nokkur slökun á árinu.

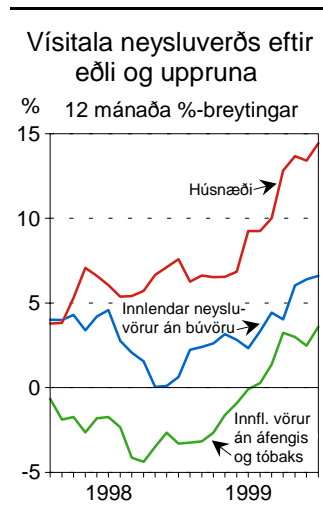
Verðbólga jókst...

Verðbólga jókst verulega og hækkaði vísitala neysluverðs um 5,8% á árinu 1999, sem er mesta verðbólga á einu ári síðan 1991. Aukna verðbólgu má að nokkru leyti rekja til breytinga utan áhrifasviðs stjórnvalda, en fyrst og fremst er hún þó afleiðing ofpenslu í þjóðarbúskapnum. Tæplega 1% af verðbólgu ársins má rekja til hækkunar á bensínverði á erlendum mörkuðum sem hagstjórn fær ekki við ráðið. Einnig má segja að sérstakar aðstæður á húsnæðismarkaði, sem meðal annars stöfuðu af miklum búferlaflutningum til höfuðborgarsvæðisins, hafi átt sinn þátt í því að verðbólga mældist svo mikil. Áhrif þessarar þróunar á vísitölu neysluverðs eru óeðlilega mikil vegna þess að eingöngu er tekið mið af

Vísitala neysluverðs

% 12 mánaða %-breytingar

hækkun húsnæðisverðs á höfuðborgarsvæðinu í vísitölu neysluverðs. Hækkun húsnæðisverðs er þó fyrst og fremst vísbending um mikla innlenda eftirspurn. Tæpan þriðjungur hækkunar vísitölunnar má rekja til næstum 15% hækkunar húsnæðisliðar. Samanlagt skýrir hækkun bensín- og húsnæðisverðs því tæpan helming verðbólgu síðasta árs.

Verðhækkun bensíns á erlendum markaði skýrir ekki hvers vegna verðbólga hér á landi jókst langt umfram verðbólgu í helstu viðskiptalöndum, sem máttu þola jafnmikla hækkun bensínverðs og húshitunarkostnaðar að auki. Auk húsnæðisverðs hækkðu flestir aðrir liðir vísitölunnar meira en í viðskiptalöndunum. Verðþróun innlendra og erlendra matvæla átti t.d. verulegan þátt í því að verðbólga á Íslandi jókst á meðan verðlag þeirra hélst tiltölulega stöðugt í Evrópu og Bandaríkjunum. Innlend matvara hækkaði um 6,8% á árinu eða 7,4% ef búvara er undanskilin. Innflutt mat- og drykkjarvara hækkaði á sama tíma enn meira, eða um 7,8%, þótt krónan hafi styrkst, sem hefði átt að stuðla að verðlækkun á innfluttum matvælum. Ráða má af innflutningskýrslum að meðalverð á innfluttum mat- og drykkjarvörum, öðrum en áfengi, hafi lækkað á sama tíma og meðalverð á innfluttum mat- og drykkjarvörum í vísitölu neysluverðs hækkaði.

Verðþróun matvæla í helstu viðskiptalöndum Íslands var allt önnur. Á evrusvæðinu stóð verðlag svo til í stað yfir árið og hjaðnaði töluvert um tíma. Í Bandaríkjunum og á Norðurlöndunum hækkðu matvæli

Tafla I.1 Framlag undirliða til hækkunar vísitölu neysluverðs 1999

	Vísitölubreytingar frá janúar 1999 til janúar 2000 (%)	Hlutfallsleg áhrif á hækkun vísitölu neysluverðs (%)
Búvörur án grænmetis	2,8	3,2
Grænmeti	2,4	0,4
Aðrar innlendar mat- og drykkjarvörur	7,4	8,2
Aðrar innlendar vörur	3,0	2,5
Innfluttar mat- og drykkjarvörur	7,8	4,1
Nýir bílar og varahlutir	1,5	2,1
Bensín	24,7	16,2
Aðrar innfluttar vörur	-0,5	-1,2
Áfengi og tóbak	1,6	0,9
Húsnæði	14,8	31,1
Opinber þjónusta	5,3	10,4
Önnur þjónusta	5,5	21,9
Samtals	5,8	100,0
Innlendar vörur (1-4)	4,4	14,3
Búvörur og grænmeti (1-2)	2,7	3,6
Innlendar vörur án búvöru og grænmetis (3-4)	5,5	10,7
Innfluttar vörur alls (5-9)	3,7	22,2

álíka mikið í verði og annað verðlag og verðhjöðnun varð í Bretlandi og Þýskalandi. Í ljósi verðlagsþróunar í helstu viðskiptalöndum og gengisþróunar krónunnar má ætla að mikil innlend eftirspurn og minni verðsamkeppni sé helsta skýring þess að matvælavæðing hefur hækkað svo mikið.

Verð á þjónustu hækkaði lítið eitt minna en vísitalan í heild, en verðhækkun hennar átti eigi að síður verulegan þátt í því að verðbólga var meiri á Íslandi en í nálægum löndum. Þjónustuliðirnir veiga samtals rúmlega þriðjung í vísitölu neysluverðs og má rekja u.þ.b. þriðjung hækkunar vísitölu neysluverðs á árinu til hækkunar þjónustu.

...og varð langt umfram spár og væntingar í upphafi ársins

Verðbólguuppsveiflan á árinu 1999 kom að verulegu leyti á óvart. Í verðbólguþá Seðlabankans sem birt var í janúar gerði bankinn ráð fyrir 2,2% verðbólgu á árinu. Í endurskoðuðum spám sínum í apríl, júlí og október spáði bankinn sífellt meiri verðbólgu og endanleg niðurstaða varð sem fyrr segir 5,8%. Skekkjur í spám annarra voru með svipuðum hætti.

Verðbólguvæntingar markaðsaðila, eins og þær birtast í mismun ávöxtunar verðtryggðra og óverðtryggðra ríkisskuldabréfa, jukust samfara aukinni verðbólgu. Í upphafi árs var verðbólguálag ríkisskuldabréfa með rúmlega eins árs líftíma 2,4%, en var 4,3% í lok ársins. Bilið á milli væntinga markaðsaðila og spár Seðlabankans jókst um miðbik ársins og má ætla að væntingar markaðsaðila hafi að þessu sinni farið nær raunverulegri verðlagsþróun en spár bankans. Verðbólguvæntingar almennings jukust einnig yfir árið. Í könnunum sem Seðlabankinn lætur gera fyrir sig í janúar, maí/júní og september ár hvert hækkuðu verðbólguvæntingar almennings úr 2,7% í janúar í 5,0% í september.

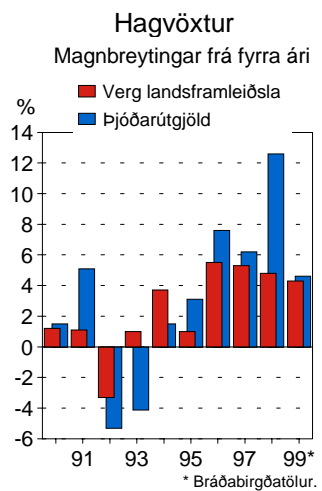
Viðskiptahallinn varð óhóflegur annað árið í röð

Töluvert dró úr vexti þjóðarútgjalda frá árinu 1998, en ekki nægilega mikið til að hemja viðskiptahallann. Viðskiptahallinn vó hins vegar á móti eftirspurnarspennu af völdum mikillar einka- og samneyslu og olli því að hagvöxtur árið 1999 varð nokkru minni en spáð var. Áhrif viðskiptakjara og annarra ytri skilyrða á þróunina voru fremur lítil, þótt nokkrar sveiflur yrðu innan ársins. Útflutningsframleiðsla sjávarafurða dróst hins vegar saman þriðja árið í röð, en dágóður vöxtur var í annarri útflutningsframleiðslu, t.d. áli og ýmiss konar iðnaðarvöru, og á sumum sviðum þjónustuútflutnings. Þróun viðskiptahallans á árinu bar vott um alvarlega ofpenslu í þjóðarþúskapnum. Það sem olli áhyggjum var ekki einungis stærð hallans heldur hitt að hann stafaði í ríkari mæli en áður af vexti einkaneyslu fremur en fjármunamyndunar. Að auki bar geiraskipting fjármunamyndunarinnar merki ofpenslu á síðari stigum hagvaxtarskeiðs. Þetta er einhver mesti halli sem mælst hefur hjá álfka þróðu landi og Íslandi undanfarna tvo áratugi.¹

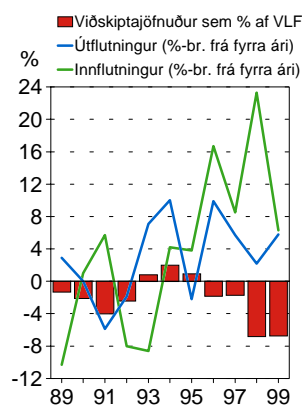
Viðskiptahallinn á árinu 1999 var 42,8 ma.kr. og nam 6,7% af vergri landsframleiðslu. Í hlutfalli við landsframleiðslu var hallinn álfka

Verðbólguþá Seðlabanka Íslands fyrir árið 1999

	Hækkun á árinu	Hækkun milli ára
Janúar	2,2	1,9
Apríl	2,8	2,4
Júlí	4,0	3,0
Október	4,6	3,3
Niðurstaða	5,8	3,4

Viðskiptajöfnuður, út- og innflutningur vöru og þjón.

Þjóðhagsyfirlit

Magnbreyting frá fyrra ári

	1998 ¹	1999 ²
Einkaneysla.....	11,0	7,2
Samneysla.....	3,6	4,7
Fjármunamyndun....	25,5	-2,0
Þjóðarútgjöld	12,3	4,7
Útflutningur	2,2	5,8
Innflutningur.....	23,2	6,3
Verg landsframleiðsla	4,7	4,4
Viðskiptajöfnuður, % af landsframleiðslu	-6,8	-6,7

1. Bráðabirgðatölur. 2. Spá.
Heimild: Þjóðhagsstofnun.

mikill og árið áður og mun meiri en spád var fyrst á árinu. Ástæða meiri halla en spád var liggur fyrst og fremst í töluvert meiri eftirspurn og þar með innflutningi, en útflutningur varð einnig heldur minni en Þjóðhagsstofnun hafði spád. Samkvæmt áætlun Þjóðhagsstofnunar jókst einkaneysla um 7,2% og samneysla um 4,7%, hvort tveggja rúmlega 1% meira en spád var í mars 1999. Einkaneyslan var að hluta fjármögnum með lánsfé, enda hækkaði hlutfall skulda heimilanna af ráðstöfunartekjum töluvert á árinu. Samdráttur fjármunamyndunar varð mun minni en í fyrstu spám Þjóðhagsstofnunar. Fjármunamyndun í einka-geiranum færðist í auknum mæli í greinar sem tengjast innlendi eftirspurn fremur en útflutningsframleiðslu. Þannig jókst fjárfesting í verslunar- og skrifstofuhúsnæði o.fl. um 60% og var tvisvar til þrisvar sinnum meiri en fyrir fáum árum. Ennfremur jókst fjármunamyndun hins opinbera verulega eða um 11% og átti því þátt í að kynda undir ójafnvægi þjóðarbúsins, en eðlilegra hefði verið að samdráttur í opinberri fjárfestingu hefði lagst á móti ofpensluöflum. Fjárfesting í íbúðarhúsnæði jókst um 8% og kom sú aukning í framhaldi af stöðnun árið áður og samdrætti á árinu 1997.

Halli á vöruskiptajöfnuði árið 1999 var 22,8 ma.kr. sem var mun meiri halli en fyrstu spár gáfu til kynna. Burtséð frá sveiflukenndum viðskiptum með skip og flugvélar jókst halli á vöruskiptum frá árinu áður. Halli á þjónustujöfnuði varð einnig meiri en vænst var eða 5,5 ma.kr. Þáttgjöld umfram þáttatekjur námu tæpum 17 ma.kr., sem er töluvert aukning halla frá fyrri árum. Aukinn halli á jöfnuði þáttatekna má rekja til þess að vextir af vaxandi stofni erlendra skulda þjóðarbúsins koma þegar til gjalda, en arðurinn af eignamyndun í erlendum verðbréfum er að miklu leyti í formi gengishækkunar verðbréfa sem ekki er talin til þáttatekna í uppgjöri greiðslujafnaðar.²

Vinnumarkaður var þaninn...

Skýr merki um ofpenslu komu fram á vinnumarkaði á árinu. Eftirspurn eftir vinnuafli eins og hún birtist í atvinnukönnunum Þjóðhagsstofnunar jókst meira en undanfarin fimm ár. Þessar kannanir sýna einnig að misþróunin á milli höfuðborgarsvæðis og landsbyggðar ágerðist á árinu, því að á landsbyggðinni virtist fremur tilhneiging til fækkunar starfsfólks en fjölgunar. Áberandi skortur var á fólki til þjónustustarfa á höfuðborgarsvæðinu, en á landsbyggðinni virtist ofgnótt starfsfólks í þjónustu. At-

1. Nýja-Sjáland hefur nýlega búið við álíka mikinn og afar langvarandi halla. Meðal annarra landa sem á ýmsum skeiðum hafa haft mikinn viðskiptahalla eru Ástralía og Írland. Á Írlandi, þar sem landsframleiðsla á mann hefur þó þar til nýlega verið mun minni en á Íslandi, var mikill viðskiptahalli í byrjun 9. áratugarins, en undanfarin ár hefur verið afgangur þrátt fyrir mikinn hagvöxt.

2. Í þeim efnum er fylgt alþjóðlegum stöðlum. Uppgjör viðskiptajafnaðar undanfarin ár vék frá alþjóðlegum stöðlum að því leyti að reynt var að meta arðinn af erlendra verðbréfaeign með því að færa óinnleystan gengishagnað af erlendra verðbréfaeign til tekna. Frá þessu hefur nú verið horfið og hafa tölur um jöfnuð þáttatekna fyrri ára verið endurskodaðar til samræmis. Þessi breyting á framsetningu veldur fyrst og fremst breytingum á niðurstöðum ársins 1998.

vinnuleysi leiðrétt fyrir árstíðasveiflum minnkaði jafnt og þétt yfir árið. Atvinnuleysi var 1,8% í desember og er það minnsta atvinnuleysi í þeim mánuði síðan 1990. Árstíðaleiðrétt atvinnuleysi lækkaði úr 2,1% í janúar í 1,6% í desember, hið lægsta síðan í október 1991.

Lítið atvinnuleysi hafði í för með sér skort á vinnuafli í ákveðnum greinum, e.t.v. þó ekki eins mikinn og búast hefði mátt við því að aðstreymi erlends vinnuafls dró úr vinnuafllsskortu í t.d. fiskvinnslu og byggingariðnaði. Útgefnum atvinnuleyfnum til lengri eða skemmri tíma fjölgaði mikið á árinu 1999 eins og undanfarin ár og urðu alls tæplega 3000, samanborið við tæplega 1200 árið 1996. Íslenskir ríkisborgarar erlendis sneru einnig heim í ríkum mæli. Aðfluttir umfram brottflutta á aldrinum 15-74 ára voru 773. Þetta er annað árið í röð sem mismunurinn er jákvæður, en undangenginn áratug voru brottfluttir að jafnaði fleiri en aðfluttir.

Atvinnuþátttaka skv. áætlun Þjóðhagsstofnunar jókst um 0,7% af vinnuaflinu en í vinnumarkaðskönnun Hagstofunnar í nóvember mældist atvinnuþátttaka svipuð og í nóvember 1998 eða 83,5%. Aldrei hafa fleiri mælst í starfi í vinnumarkaðskönnunum Hagstofunnar. Meðalfjöldi vinnustunda virðist einnig hafa verið nokkuð stöðugur.

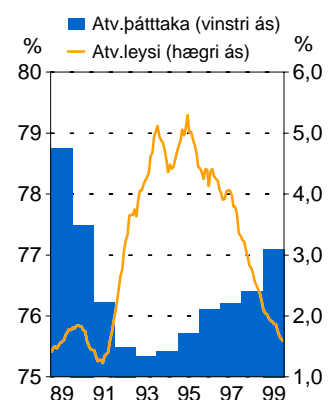
...en launaskrið var minna en búast mátti við

Launaþróun á árinu 1999 réðst enn að mestu leyti af þeim kjarasamningum sem gerðir voru árið 1997 og höfðu í för með sér ríflegar launahækkanir. Miðað við launavísitölu Hagstofunnar hækkuðu meðallaun um 6,8% milli áruna 1998 og 1999. Þar af hækkuðu laun á almennum vinnumarkaði um 5,4% en laun opinberra starfsmanna og bankamanna um 8,8%. Launaskrið varð ekki eins mikið á árinu og e.t.v. hefði mátt búast við. Innflutningur vinnuafls og miklar samningsbundnar launahækkanir kunna að hafa ráðið þar miklu um. Áætlað launaskrið á almennum vinnumarkaði var 2% milli fjórða ársfjórðungs 1998 og fjórða ársfjórðungs 1999, sem er ívið meira en verið hefur undanfarin ár. Samanburður á þöruðu úrtaki Kjararannsóknarnefndar sýnir heldur meira launaskrið. Þótt verðbólga ykist verulega á árinu jókst meðal-kaupmáttur á árinu, miðað við launavísitölu Hagstofunnar og vísitölu neysluverðs, um 3,3% frá fyrra ári en 2,3% ef opinberir og bankastarfsmenn eru undanskildir. Síðari hluta ársins hnignaði kaupmætti þó verulega á ný og var kaupmáttur launa almennra launþega á síðasta fjórðungi ársins aðeins lítið eitt meiri en á sama tíma árið áður. Síðastliðin ár hefur tekjuskattshlutfallið lækkað á sama tíma og hækkingu persónuafsláttar hefur ekki fylgt launaþróun.

Raungengi hækkaði mikið á seinni hluta ársins...

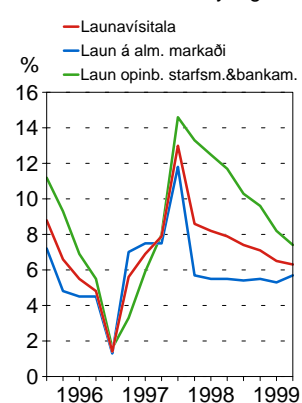
Innlent verðlag og launakostnaður hækkuðu umtalsvert meira en verðlag og laun í helstu viðskiptalöndum. Jafnframt leiddi aðhaldssöm peningastefna til þess að nafngengi krónunnar hækkaði að meðaltali gagnvart gjaldmiðlum viðskiptalandanna. Hvort tveggja felur, að öðru óbreyttu, í sér hækkingu á raungengi krónunnar, sem gerir samkeppnisstöðu útflutnings og samkeppnisgreina erfiðari.

Árstíðaleiðrétt atvinnuleysi og atvinnuþátttaka

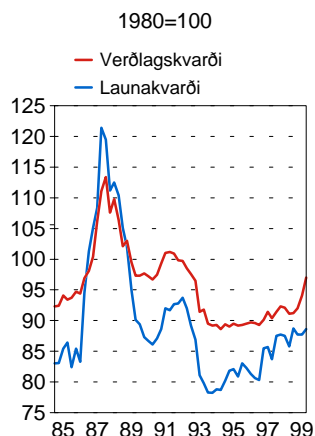

Launaþróun

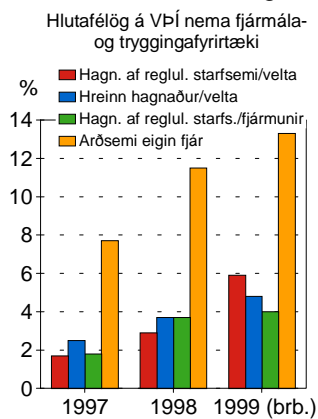
12-mánaða %-breytingar

Raugengi krónunnar

Kennitölur hagnaðar og arðsemi hlutafélaga

Þróun vísitölu raugengis yfir ákveðinn tíma gefur grófa vísbendingu um hvernig gengisskilyrði atvinnuveganna hafa breyst miðað við tiltekna upphafsstöðu eða meðaltal. Frá fjórða ársfjórðungi 1998 til sama tímabils 1999 hækkaði raugengi á mælikvarða hlutfallslegs verðlags um 6,5% og um 3,6% á mælikvarða hlutfallslegs launakostnaðar á einingu. Mælt á sömu kvarða hafði raugengi þá hækkað um 10% og 14% frá því að raugengi náði sögulegu lágmarki árið 1994, en var þó enn mjög nálægt meðaltali síðastliðinna 20 ára. Því verður vart ályktað að hækkun raugengis á árinu hafi verið farin að ógna alvarlega samkeppnisstöðu atvinnuveganna, sérstaklega þegar haft er í huga að eðlilegt er að gengi styrkist á tímum góðæris.

...en afkoma í atvinnurekstri var á heildina lítið góð...

Það styður þessa ályktun að útflutningur iðnaðarvöru, bæði stóriðjuafurða og annarrar vöru, óx verulega á árinu og að afkoma fyrirtækja var nokkuð góð, a.m.k. miðað við afkomu fyrirtækja á VPÍ. Hvort tveggja er vísbending um að raugengi hafi lítið verið farið að þrengja að atvinnulífinu. Hagnaður fyrirtækja á Verðbréfaþingi Íslands (VPÍ) af reglulegri starfsemi fyrir skatta jókst úr 4,5 ma.kr. á fyrri helmingi ársins 1998 í 6,5 ma.kr. á sama tíma 1999. Þau gögn sem borist hafa um afkomu síðari hluta ársins gefa til kynna góða afkomu í flestum atvinnugreinum. Þó verður að hafa í huga að góða afkomu sumra fyrirtækja á VPÍ má að nokkru leyti rekja til gengishagnaðar. Raugengi hækkaði mest á síðustu tveimur fjórðungum ársins og vextir hækkuðu, þannig að gera má ráð fyrir að enn frekar hafi hert að þessum fyrirtækjum á síðari helmingi þess, þótt á móti komi að gengishækkunin hefur skilað hagnaði hjá fyrirtækjum með gengisbundnar skuldir. Einnig er rétt að hafa í huga að smá óskráð fyrirtæki sem eru háðari innlendum lánsfjármarkaði en stóru fyrirtækin verða fremur fyrir barðinu á hækkun innlendra skammtavaxta en stór fyrirtæki á VPÍ.

...og mikil bjartsýni ríkti á hlutafjármarkaði

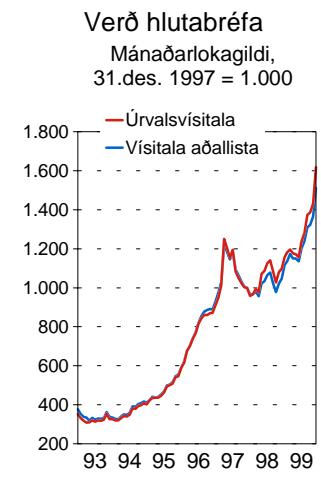
Verðþróun á hlutabréfamarkaði benti ekki til þess að þeir sem áttu viðskipti með hlutabréf á VPÍ hafi talið að afkoma fyrirtækja væri að versna. Úrvalsvísitala VPÍ hækkaði um 47%, en hlutabréf á sviði upplýsingatækni, fjármálaþjónustu og olíuverslunar hækkuðu mun meira. Hlutabréf fyrirtækja í verslun og þjónustu og í sjávarútvegi hækkuðu hins vegar hóflega eða um 11% og 12%. Hlutabréf í þeim sjávarútvegsfyrirtækjum sem að öllu eða verulegu leyti hafa byggt á vinnslu uppsjávarfiska og rækju lækkuðu í verði. Ekki er að sjá að hækkun vaxta, vaxandi verðbólga eða spár um minni hagvöxt hafi haft áhrif á verðþróun hlutabréfa eins og búast hefði mátt við. Lágir raunvextir verðtryggðra langtímabréfa og lítið framboð ríkisskuldabréfa beindu fjárfestingu stofnanafjárfesta hins vegar að hlutabréfamarkaðnum auk þess sem breytingar á lífeyrissjóðakerfinu á liðnum árum hafa stuðlað að aukinni spurn eftir hlutabréfum.

Mikil gróska á hlutabréfamarkaði á síðasta ári kom ekki síður fram

í mikilli aukningu markaðsvirðis og veltu. Dýpt og virkni markaðarins jókst því til muna. Svipuð aukning varð á markaðsvirði skráðra hlutafélaga og undanfarin ár þótt þeim fjölgaði ekki að marki. Hlutfall markaðsvirðis af landsframleiðslu jókst úr 36,4% í árslok 1998 í 53% í árslok 1999. Öran vöxt má m.a. rekja til einkavæðingar opinberra fyrir-tækja. Velta á VÞÍ rúmlega þrefaldaðist á milli árunna 1998 og 1999, enda skiptu hlutabréfin nær tvöfalt oftar um eigendur. Enn meiri aukning varð í utanþingsviðskiptum. Veltuhraðinn var þó enn mun minni en almennt gerist á erlendum hlutabréfamörkuðum.

Slökun varð í ríkisfjármálum

Afkoma ríkissjóðs batnaði úr 9 ma.kr. halla 1998 í 16 ma.kr. afgang samkvæmt bráðabirgðatölum fyrir 1999. Afkomubattinn stafar fyrst og fremst af meiri sölu eigna, minni lífeyrisfærslum og hagvexti. Þar sem lífeyrisfærslurnar og sala eigna eru í eðli sínu tímabundin, er eðlilegt að halda slíkum útgjöldum til hliðar. Sé einungis reiknað með venjubundnum lífeyriskostnaði bæði árin og tekjum af eignasölu sleppt er breytingin mun minni, eða úr 5½ í 7 ma.kr. Afgangur til niðurgreiðslu lána var 26 ma.kr., en 17 ma.kr. árið 1998 þegar lánahreyfingar voru hagstæðar.

Tafla I.2 Yfirlit ríkisfjármála 1998-1999

Rekstrargrunnur, % af VLF

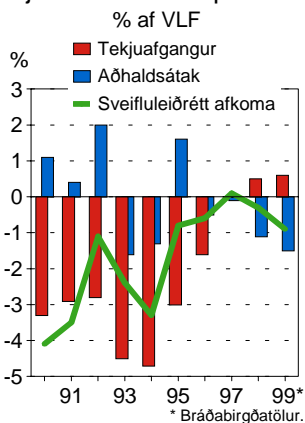
	1998	Fjárlög 1999	Bráðab. 1999
Tekjur	30,8	29,3	32,3
Gjöld	32,3	28,9	29,8
Tekjuafgangur	-1,5	0,4	2,5
Leiðréttur afgangur ¹	0,9	0,4	1,1
Hreinn lánsfjárafgangur	2,9	2,6	3,2

1. Án söluhagnaðar og óvenjulegra lífeyriskuldbindinga.

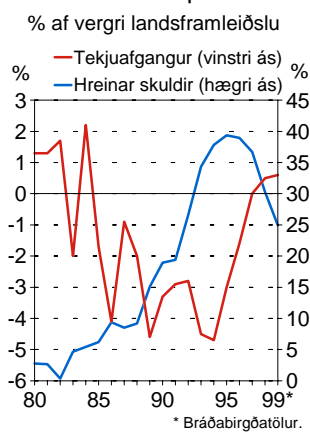
Tekjur ársins 1999 urðu 208 ma.kr., sem er 17,5% meiri tekjur en árið áður og 12,5% meiri en gert var ráð fyrir á fjárlögum. Verulegur hluti tekjuaukans skýrist af eignasölu. Eignasala nam alls um 16 ma.kr. og vó þar þyngst sala á 51% hlut í FBA og 15% hlut í ríkisviðskiptabönkunum. Án eignasölu voru tekjurnar 195 ma.kr., eða 9,6% hærri en árið áður. Meiri hagvöxtur en í forsendum fjárlaga skýrir auk eignasölu að verulegu leyti hvers vegna tekjur jukust meira en áætlað var. Nafnvirði landsframleiðslu óx um tæplega 9% milli ára, en í forsendum fjárlaga var gert ráð fyrir 7½%.

Útgjöld jukust einnig meira en gert var ráð fyrir í fjárlögum. Samkvæmt fjárlögum var reiknað með að gjöld án sérstakra lífeyrisfærslna yrðu 179 ma.kr. og myndu hækka um 3,6% milli ára, en niðurstaðan varð 188 ma.kr. og 9% hækkan. Einkum jukust útgjöld til heilbrigðismála meira en áætlað var. Um helmingur af 9,5 ma.kr. heildarhækkun útgjalda stöfuðu af hækkan reglubundinna útgjalda í heilbrigðiskerfinu

Mælikvarðar á aðhald í fjármálum hins opinbera

Tekjuafgangur og hreinar skuldir hins opinbera

og fóru þau næstum 11% fram úr fjárlögum. Hagvöxtur á árinu 1999 var meiri en staðist getur til lengdar. Til þess að meta hvort aðhald í ríkisfjármálum hafi verið nægilega mikið miðað við ástand efnahagsmála má skoða raunveruleg útgjöld með hliðsjón af þeirri kröfu að hlutfall tekna af landsframleiðslu haldist óbreytt og raunútgjöld aukist ekki umfram fólksfjölgun. Til þess að fullnægja þessari kröfu hefði afgangurinn þurft að vera 14 ma.kr. Í reynd varð hann u.þ.b. 7 ma.kr. Á þennan mælikvarða varð því slökun í ríkisfjármálum annað árið í röð. Krafan um að raunútgjöld fylgi fólksfjölgun er ströng í ljósi þess að þegar landsframleiðsla á mann vex má gera ráð fyrir að laun og bótakröfur hækki umfram landsframleiðslu. Á móti kemur að minna atvinnuleysi dregur úr útgjöldum til atvinnuleysistrygginga.

Önnur leið til að meta áhrif árferðis á afkomu ríkissjóðs er að meta hve mikill hallinn hefði orðið ef hagvöxtur hefði fylgt áætlaðri framleiðslugetu. Sé afkoman þannig leiðrétt fyrir hagsveiflunni var um lítills háttar halla að ræða, en miðað við fyrirliggjandi spár um hagvöxt telst toppi hagsveiflunnar hafa verið náð á árinu. Meiri hagvöxtur en í meðal-árferði skýrir því 6 ma.kr. reiknaðan afgang (án eignasölu og óvenjulegra lífeyrisskuldbindinga með meiru) að fullu og rúmlega það. Árið 1998 varð hins vegar lítills háttar afgangur að teknu tilliti til hagsveiflu. Við þetta má bæta að þegar viðskiptahalli er mikill felur sveifluleiðrétt- ing af því tagi sem að framan greinir sennilega í sér vanmat á áhrifum hagvaxtar á tekjustofna ríkisins.

Staða sveitarfélaga var áfram erfið á árinu 1999 en virðist þó hafa skánað heldur. Halli á rekstri þeirra virðist hafa verið rúmum 3 ma.kr. á móti 4,3 ma.kr. 1998. Erfiðleikar sveitarfélaganna eru þó að nokkru leyti tímabundin afleiðing mikillar fjárfestingar í skólahúsnæði, og þau njóta ekki góðærisins í jafn ríkum mæli og ríkið. Sum sveitarfélög eru í miklum vanda vegna fólksfækkunar þrátt fyrir aukafjárveitingar úr jöfnunarsjóði sveitarfélaga.

Afgangurinn í rekstri ríkissjóðs gerði vart betur en að jafna upp halla sveitarfélaganna. Þrátt fyrir góðærið varð því einungis lítills háttar afgangur á rekstri hins opinbera í heild, eða sem nam 0,6% af landsframleiðslu. Sé fyrrgreindum mælikvörðum beitt á rekstur hins opinbera var um töluverða slökun að ræða og sveifluleiðrétt afkoma neikvæð. Miðað við þá ofpenslu sem einkenndi árið 1999 veitti rekstur hins opinbera því ekki nægilegt aðhald.

Útlánabenslan hélt áfram...

Árið 1999 einkenndist ekki síst af örum vexti útlána og peningamagns. Útlán lánakerfisins í heild jukust um 17,4% á árinu, en útlán innlánsstofnana mun meira eða um 23,1%. Peningamagn (M3) óx um 17,1%. Um miðbik ársins var vöxtur bæði peningamagns og útlána enn meiri því að heldur dró úr vextinum á síðari helmingi ársins. Árstíðaleiðréttur vöxtur útlána síðustu þrjá mánuði ársins 1999 var 13%. Mikill vöxtur grunnfjár stafaði af tímabundinni aukningu grunnfjár í desember sem rekja má til viðbúnaðar fjármálastofnana við 2000-vandanum.

Tafla 1.3 Helstu peninga- og lánastærðir 1997-1999

Hlutfallsleg aukning (%) yfir tímabil

	1997	1998	1999
Grunnfé Seðlabankans.....	3,1	4,6	75,8
Erlendar skuldir bankakerfisins vegna endurlána.....	33,2	59,9	49,4
Útlán og markaðsverðbréf bankakerfisins.....	16,4	15,0	34,4
M3	8,7	15,8	17,1
M4	11,4	17,8	17,0
Útlán innlánsstofnana.....	12,8	30,3	23,1

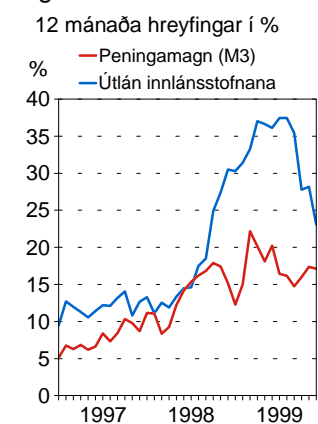
Auk venjubundinnar fjármögnunar í gegnum innlán var vöxtur útlána að miklu leyti fjármagnaður með erlendu lánsfé. Má ætla að rúmur helmingur útlánavaxtarins árið 1999 hafi verið fjármagnaður með erlendu lánsfé, eða heldur stærri hluti en árið 1998. Seðlabankafjármögnun útlána innlánsstofnana var neikvæð um 5 ma.kr. á tímabilinu frá desember 1998 til desember 1999. Þótt fjármögnun Seðlabankans sveiflist nokkuð á milli mánaða er a.m.k. ljóst að hún stóð ekki að baki þeim vexti útlána sem varð á árinu.

Öran vöxt útlána innlánsstofnana má bæði rekja til mikillar eftirspurnar og aukins framboðs lánsfjár. Aukið framboð kom einkum fram sem sókn innlánsstofnana eftir aukinni markaðshlutdeild, en útlánageta þeirra jókst eftir að hlutafé í ríkisviðskiptabönkunum var aukið árið áður. Aðhaldssöm stefna Seðlabankans í peningamálum vó þar á móti, en segja má að innlánsstofnanir hafi átt fremur greiða undankomuleið hjá því aðhaldi með því að auka erlenda lántöku.

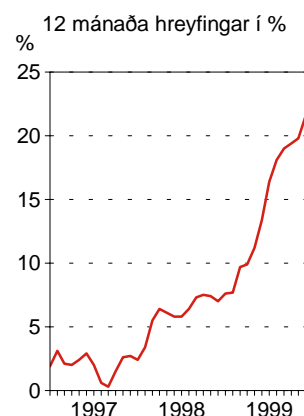
...og kynti undir eignaverðbólgu

Sem fyrr segir átti hækkun fasteignaverðs á höfuðborgarsvæðinu verulegan þátt í því að verðbólga varð eins mikil á árinu 1999 og raun bar vitni. Fasteignaverð á höfuðborgarsvæðinu tók að hækka ört síðari hluta árs 1998 og á árinu 1999 hækkaði húsnæðisverð um rúmlega fimmtung. Þótt þessi verðuppsveifla hafi að miklu leyti verið tengd eftirspurn og búferlaflutningum má gera ráð fyrir að framboð lánsfjár hafi einnig verið sjálfstæður vaki þessarar þróunar. Þrátt fyrir aðhaldssama peningastefnu voru vextir á húsnæðislánum lágir, einkum í ársbyrjun. Lánastofnanir veittu í auknum mæli fyrirgreiðslu vegna húsnæðiskaupa til viðbótar fyrirgreiðslu opinbera húsnæðiskerfisins. Ennfremur voru útlánareglur opinbera húsnæðiskerfisins rýmkaðar. Mikið framboð lánsfjár kann einnig að hafa átt sinn þátt í því að kynda undir mikla hækkun á gengi hlutabréfa og markaðsverði veiðiheimilda.

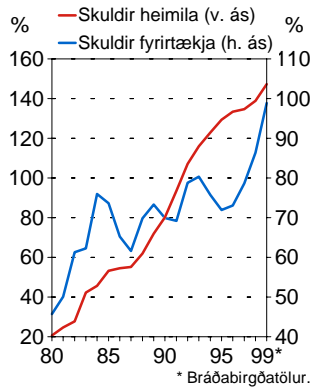
Vöxtur peningamagns (M3) og útlána innlánsstofnana

Hækkun fasteignaverðs á höfuðborgarsvæði

Skuldir heimila (% af ráðstöfunartekjum) og fyrirtækja (% af VLF)

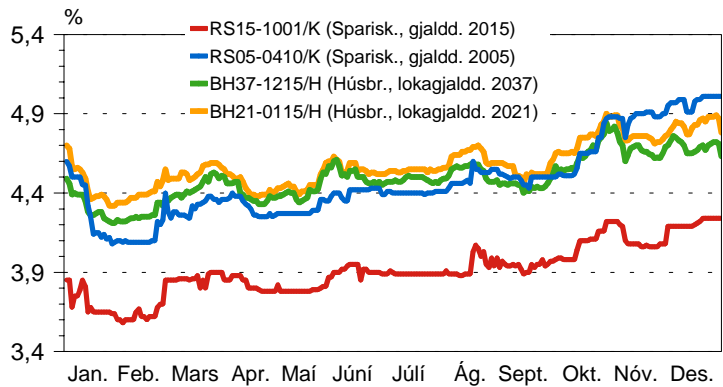
Skuldsetning jókst...

Vegna þess að vöxtur innlendrar eftirspurnar var að verulegu leyti knúinn áfram af lánsfé jókst skuldsetning bæði heimila og fyrirtækja á árinu. Samkvæmt bráðabirgðauppgjöri jukust skuldir heimilanna um 70,9 ma.kr. á árinu og námu 147,3% af áætluðum ráðstöfunartekjum þeirra það ár. Fyrir áratug námu skuldir heimilanna 72% af ráðstöfunartekjum og einungis fimmtungi fyrir tveimur áratugum. Útlán lánakerfisins til fyrirtækja jukust um 26,2%. Einkum jukust skuldir fyrirtækja í verslun og þjónustu og mun láta nærri að skuldir þeirra hafi aukist um $\frac{3}{4}$. Verulegur hluti þeirra skulda var gengistryggður.

...en langtímavextir hækkuðu

Ávöxtun verðtryggðra markaðsskuldabréfa hækkaði nokkuð á árinu 1999 eftir talsverða lækkingu árið á undan. Hækkunin var mismikil eftir skuldabréfaflokkum. Ávöxtun helstu flokka spariskírteina hækkaði yfirleitt um 0,4 prósentustig en minni hækkun varð á ávöxtun húsbrefa. Innan ársins voru nokkrar sveiflur á ávöxtun þessara bréfa. Talsverð lækking varð í janúar en eftir það fór ávöxtun nokkuð jafnt og þétt hækkandi út árið. Í upphafi ársins 1999 voru væntingar um að ávöxtun verðtryggðra markaðsskuldabréfa myndi halda áfram að lækka en ýmsir þættir leiddu til þess að þróunin varð önnur. Dræm eftirspurn lánastofnana eftir markaðsskuldabréfum, m.a. vegna þess að þau voru ekki hæf eign samkvæmt lausafjárreglum, sem Seðlabankinn setti í febrúar, og aukinn áhugi fjárfesta, einkum lífeyrissjóða, á erlendum verðbréfum og innlendum hlutabréfum samfara hækkanði gengi þeirra voru meðal annars þeir þættir sem stuðluðu að vaxtahækkun skuldabréfa.

Dagleg þróun ávöxtunarkröfu á nokkrum markflokkum húsbrefa og spariskírteina

Ávöxtun óverðtryggðra ríkisbréfa hækkaði einnig mikið 1999, talsvert umfram hækkun ávöxtunar verðtryggðra ríkisskuldabréfa. Þar gætti áhrifa aukinnar verðbólgu og verðbólguvæntinga. Sem dæmi var

ávöxtun lengri flokks ríkisbréfa 9,55% í lok ársins sem er um tveggja prósentustiga hækkun frá sama tíma 1998. Viðskipti á eftirmarkaði með spariskírteini minnkuðu á árinu 1999. Einnig var samdráttur í viðskiptum með ríkisbréf en viðskipti með hús- og húsnæðisbréf á eftirmarkaði jukust lítils háttar. Í Evrópu og Bandaríkjunum varð veruleg hækkun áávöxtun ríkisskuldabréfa 1999. Frá upphafi til loka árs 1999 hækkaðiávöxtun 5 og 10 ára ríkisskuldabréfa um 1,3 prósentustig í aðildarlöndum Evrópska myntbandalagsins (EMU) og í Bandaríkjunum um 1,7 prósentustig. Það var því viðsnúningur frá því sem verið hafði 1998 en þá brugðust seðlabankar við efnahagssamdrætti með vaxtalækkunarferli sem náði fram á fyrstu mánuði ársins 1999 auk þess sem stofnun EMU stuðlaði að lækkun vaxta.

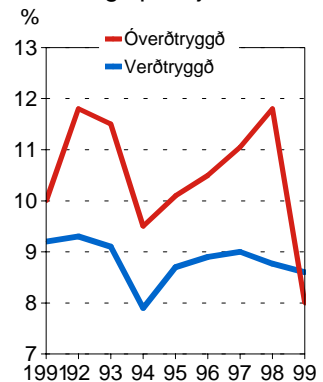
Bankavextir hækkuðu umfram stýrivexti Seðlabanka

Á árinu 1999 tóku vaxtahækkunarir á óverðtryggðum útlánum banka og sparisjóða einkum mið af þeim breytingum sem Seðlabankinn gerði á eigin vöxtum. Nafnvextir almennra óverðtryggðra skuldabréfalána þeirra hækkuðu um 2,6 prósentustig að meðaltali en grunnvextir verðtryggðra lána um 0,1 prósentustig að meðaltali. Hækkun vaxta óverðtryggðra skuldabréfalána var rúm 2 prósentustig umfram hækkun stýrivaxta Seðlabankans. Auk þess að fylgja eftir hækkun Seðlabankans kunna þær lausafjárreglur sem Seðlabankinn setti snemma árs 1999 að hafa leitt til vaxtahækkana. Þá var spurn eftir lánsfé mikil og kunna bankar að hafa hækkað vexti til þess að stemma stigu við vexti útlána. Þrátt fyrir þessar vaxtahækkunarir urðu þær ekki eins miklar og aukning verðbólgu á árinu 1999. Vísitala neysluverðs, sem gildir til verðtryggingar, hækkaði um 5,6% 1999 samanborið við 1,3% á árinu 1998. Metin raunávöxtun skuldabréfalána lækkaði því um 2,8 prósentustig milli árána 1998 og 1999, var 8% að meðaltali 1999 en 11,8% 1998. Meðalvextir verðtryggðra lána lækkuðu einnig, voru 8,6% að meðaltali 1999 en 8,8% 1998 og er það í fyrsta skipti í langan tíma sem raunávöxtun óverðtryggðra skuldabréfalána er lægri en grunnvextir verðtryggðra skuldabréfalána. Skýringin er ugglaut sú að verðbólgan varð meiri en vænst var. Vaxtamunur inn- og útlána banka og sparisjóða virðist hins vegar hafa aukist þar eð innlánsvextir hækkuðu minna en útlánsvextir. Af innlánunum hækkuðu vextir svonefndra peningamarkaðsreikninga mest, um tæp 2 prósentustig að jafnaði. Ekki er þar með sagt að vaxtamunur heildareigna og -skulda innlánsstofnana hafi aukist, þar sem verulegur og vaxandi hluti lána þeirra er gengistryggður og þar er vaxtamunur minni en í viðskiptum með íslenskar krónur.

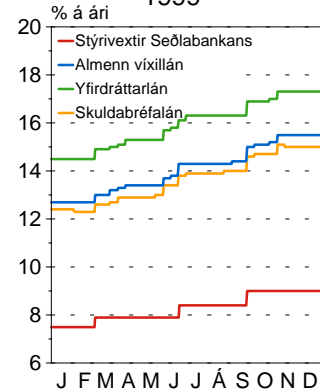
Seðlabankinn herti að í peningamálum...

Seðlabankinn hækkaði vexti sína þrisvar á árinu 1999, fyrst í febrúar, síðan í júní og loks í september, samtals um 1,5 prósentustig. Þrátt fyrir þessar vaxtahækkunarir hafa stýrivextir bankans tæplega náð að fylgja eftir þeim breytingum sem orðið hafa á verðbólguvæntingum á sama tíma. Aðrir vextir á peningamarkaði hafa fylgt vaxtabreytingum Seðla-

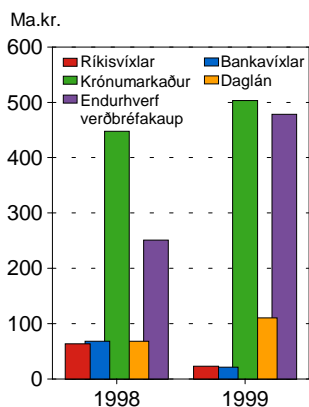
Meðalraunvextir skuldabréfalána banka og sparisjóða

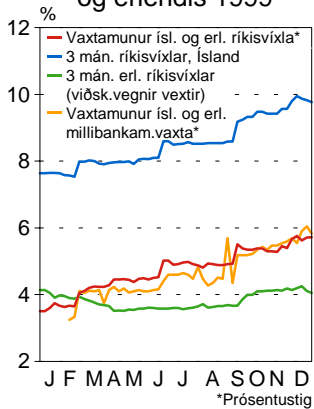
Bankaútlánsvextir og stýrivextir Seðlabankans 1999

Viðskipti á peningamarkaði 1998 og 1999

3 mán. peningamarkaðsvextir hér og erlendis 1999

bankans en vextir á 3ja og 6 mánaða millibankalánunum hækkuðu nokkru meira en stýrivextir Seðlabankans. Þar gætti áhrifa lausafjárreglna sem Seðlabankinn setti snemma árs 1999 til að stemma stigu við rýrnun lausafjárstöðu lánastofnana og aukinni notkun erlends skammtímafjár. Lausafjárreglurnar náðu þessum markmiðum og virtust einnig, að minnsta kosti tímabundið, hafa stuðlað að minni útlánaaukningu lánastofnana. Ásamt öðrum þáttum drógu lausafjárreglurnar nokkuð úr viðskiptum með banka- og ríkisvixla.

Lausafjárreglunum var fremur ætlað að stuðla að öryggi í rekstri lánastofnana en að vera peningalegt stjórnæki. Vegna slæmrar lausafjárstöðu lánastofnana átti Seðlabankinn þó von á að reglurnar myndu hægja á vexti útlána meðan þær lögðu lausafjárstöðu sína. Reglurnar settu lágmark á lausafjárstöðu lánastofnana sem hlutfall af ráðstöfunarfé þeirra. Til lauss fjár töldust nettókröfur á innlendar og erlendar lánastofnanir og ríkisvixlar og innstæðubréf til skemmri tíma en 90 daga. Reglurnar voru settar á grundvelli ákvæða í lögum um Seðlabanka Íslands, þar sem skilgreint var hvaða eignir töldust til lauss fjár og hver binditími lausafjäreigna væri. Aðlögunartíma lauk 21. júlí 1999 og var gerð sú krafa að lausafjárhlutfallið væri að lágmarki 1,5%. Reglurnar tóku gildi þann 21. mars 1999 og fyrsti áfangi þeirra fólst í því að lausafjárhlutfallið skyldi að lágmarki vera -12% af ráðstöfunarfé. Lágmarkið hækkaði í áföngum 21. hvers mánaðar um 3 prósentustig nema í síðasta áfanga aðlögunartímabilsins sem hófst 21. júlí þegar það hækkaði úr -3% í 1,5% af ráðstöfunarfé. Seðlabankanum var ljóst að þessar reglur höfðu ýmsar óæskilegar hliðarverkanir, þar sem þær gerðu greinarmun á markaðsverðbréfum sem í mörgum tilvikum má telja að séu auðseljanleg á markaði og ættu því að teljast til lauss fjár. Þetta kann að hafa leitt til þess að vaxtarófið brenglaðist þar sem eignir sem teljast til lauss fjár urðu eftirsóknarverðari en aðrar.

Seðlabankinn þróaði síðan í samstarfi við lánastofnanir nýjar reglur um lausafjárhlutfall sem tóku gildi í lok ársins 1999. Þær byggjast á greiningu á lausafjäreiginleikum eigna og skulda lánastofnana. Samkvæmt þeim skulu lausafjäreignir á þriggja mánaða tímabili, sem framundan er hverju sinni, vera jafnar eða meiri en skuldbindingar sem fallið geta á sama tíma. Áhrif hinna nýju reglna komu strax fram í upphafi ársins 2000, meðal annars í lægri ávöxtun á lengri tímalengdum á millibankamarkaði og auknum viðskiptum á peningamarkaði með ríkis- og bankavixla.

...sem stuðlaði að fjármagnsinnstreymi...

Viðskiptavegin munur skammtímaxta hér og erlendis fór vaxandi þegar leið á árið 1999. Vaxtamunur þriggja mánaða ríkisvixla var 3,5% í upphafi ársins en 5,7% undir lok ársins. Vaxtamunur 3ja mánaða millibankavaxta hér og erlendis fór úr 3,2% í 5,8% á árinu 1999. Auk vaxtahækkana Seðlabankans leiddu lausafjárreglur, sem giltu 1999, til þess að vaxtabilið jókst eins mikið og raun ber vitni.

Samkvæmt bráðabirgðauppjöri Seðlabankans var viðskiptahall-

Nýjar lausafjárreglur tóku gildi í árslok 1999

Seðlabanki Íslands setti nýjar reglur um lausafjárhlutfall bindiskyldra lána- stofnana í desember og gilda þær frá 31. desember. Um leið féllu úr gildi eldri reglur um laust fé bindiskyldra lána- stofnana. Útreikningstímabil, sem lauk 20. desember, var síðasta gildistímabil þeirra. Að hinum nýju reglum er gef- inn aðlögunartími með þeim hætti að viðurlög við vanhöldum leggjast ekki á af fullum þunga fyrir en að þremur mánuðum liðnum.

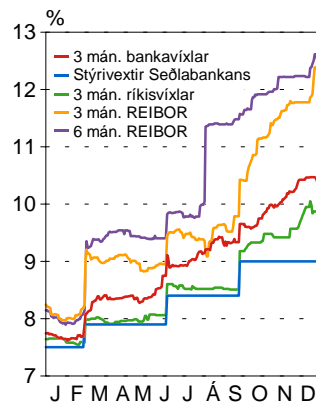
Frá því vorið 1999 var unnið að undirbúningi hinna nýju reglna í samstarfi við fulltrúa lána- stofnana og Fjármálaeftirlitsins. Til þess að þær gætu tekið gildi þurfti að breyta ákvæðum laga um Seðlabanka Íslands um laust fé lána- stofnana. Frumvarp þess efnis var samþykkt á Alþingi skömmu fyrir jól.

Fyrirmyndir að nýjum lausafjárreglum er að finna hjá seðlabanka Þýska- lands, nefnd á vegum Evrópusambandsins, „Groupe de Contact“ og Alþjóða- greiðslubankanum (BIS). Þær byggjast á öðrum grunni en þær eldri og fela í sér að fram fer heildarmat á lausafjäreignum og lausafjárskuldbindingum lána- stofnana í efnahagsreikningi þeirra auk liða utan hans. Í hinum aflögðu reglum var hins vegar eingöngu tekið tillit til krafna og skuldbindinga milli innlendra og erlendra lána- stofnana innbyrðis og viðskipta lána- stofnana við seðlabanka. Nýju reglurnar eru því enn betur til þess fallnar að tryggja að lána- stofnanir eigi nægjanlegt laust fé til þess að mæta skuldbindingum sínum. Hinar nýju reglur fela ekki í sér minna aðhald að lausafjárstöðu lána- stofnana en eldri reglurnar og með þeim mun draga úr neikvæðum hliðaráhrifum sem eldri reglur höfðu á vaxtamyndun á peninga- og verðbréfamarkaði.

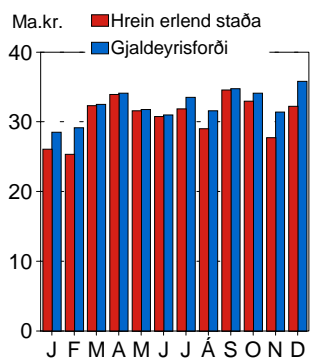
Meginatriði hinna nýju reglna:

1. Laust fé skal flokkað eftir fjórum tímabilum og horft er til lauss fjár næstu tólf mánuði. Tímabilin eru: Laust fé innan eins mánaðar, eftir einn til allt að þriggja mánaða, eftir þrjá mánuði til allt að sex mánaða og eftir sex mánuði til allt að tólf mánaða.
2. Lausafjárhlutfall (hlutfall lausafjárkrafna og lausafjárskuldbindinga) eins og það er skilgreint í reglunum skal reiknað mánaðarlega á grundvelli upplýsinga í lok hvers mánaðar.
3. Mat er lagt á lausafjargildi allra krafna og skuldbindinga sem geta haft annaðhvort markaðsverð eða skilgreindan tekju- eða gjaldastraum.
4. Einstakir liðir efnahagsreiknings og utan hans hafa verið metnir með tilliti til þess hversu auðvelt og tryggt er að koma þeim í laust fé. Liður er met- inn 100% ef hann hefur full áhrif en engin áhrif ef mikil óvissa er um hvort hægt sé að koma honum í laust fé.
5. Út frá vægi hvers lausafjárliðar er laust fé metið í lok hvers mánaðar og þá tekið mið af markaðsverði, stöðu, tekju- eða gjaldastraumum hvers liðar.
6. Gerð er krafa til þess að lausafjárkröfur séu meiri en lausafjárskuldbinding- ar á fyrstu tveimur tímabilunum (sbr. 1. tl.), þ.e. hlutfall krafna og skuldb- bindinga má ekki vera lægra en einn fyrir hvort tímabil um sig. Heimilt er að yfirfæra afgang á fyrsta tímabili yfir á annað tímabil.
7. Ná lausafjárhlutföll ekki tilteknum lágmarksgildum eru reiknuð viðurlög á þær fjárhæðir sem á vantar. Þau samsvara 30 daga vanskilavöxtum eins og þeir eru á hverjum tíma.

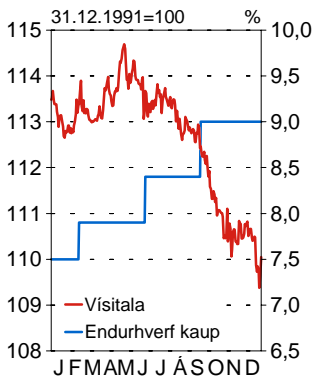
Ávöxtun á peningamarkaði 1999

Gjaldeyrisforði og hrein erlend staða Seðlabankans 1999

Vísitala gengisskráningar og ávöxtun endurhverfra verðbréfakaupa 1999

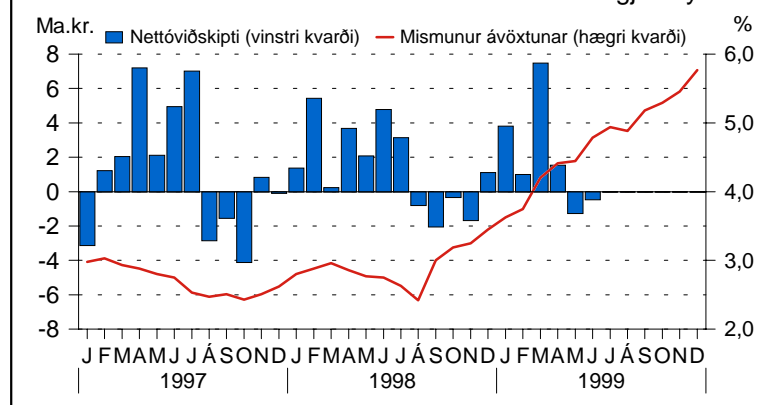

inn 42,8 ma.kr. 1999 samanborið við 40,1 ma.kr. halla árið áður. Í heild var fjármagnsjöfnuður við útlönd á hinn bóginn jákvæður um 58,1 ma.kr. Fjármagnsinnstreymi stafar að mestu leyti af erlendum lántökum lánastofnana og atvinnufyrirtækja en umtalsvert fjárúttreymi var vegna fjárfestingar í erlendum verðbréfum og aukinna innlána í útlöndum. Enginn vafi er á að mikill munur milli innlendra og erlendra vaxta hafði veruleg áhrif í þá átt að auka notkun erlends lánsfjár. Gjaldeyrisforði Seðlabankans jókst um 5,3 ma.kr. á árinu og nam um 35,8 ma.kr. í árslok.

...og gengi krónunnar styrktist

Gengi krónunnar styrktist fyrstu þrjár vikur ársins um tæplega 0,5% en fór síðan lækkandi fram eftir febrúarmánuði þar til að Seðlabankinn hækkaði stýrivexti sína um 0,4 prósentustig 21. febrúar. Krónan styrktist nokkuð í kjölfar vaxtahækkunarinnar en áhrifin urðu minni en ella þar sem Seðlabankinn nýtti innstreymi gjaldeyris í kjölfar vaxtahækkunarinnar til að styrkja gjaldeyrisforðann. Mikið gjaldeyrisúttreymi vegna erlendra verðbréfavíðskipta og tiltölulega lítið fjármagnsinnstreymi vegna lánahreyfinga stuðluðu að veikingu krónunnar seinni hluta vetrar og fram eftir vori og náði gengi krónunnar lágmarki um miðjan maí um 0,3% yfir miðgengi. Þann 21. júní hækkaði Seðlabankinn vexti sína um 0,5 prósentustig í þeim tilgangi að draga úr innlendra eftirspurn, styrkja gengi krónunnar og vinna gegn vaxandi verðbólguþrýstingi. Þessi aðgerð hafði hins vegar lítil áhrif til styrkingar gengis fyrst í stað, ekki síst af völdum tímabundins gjaldeyrisúttreymis vegna verðbréfakaupa erlendis frá. Frá byrjun ágúst fór gengi krónunnar hins vegar hækkandi og enn frekar eftir vaxtahækkun bankans í september. Enn frekari styrking varð í desember og náði hámarki undir lok ársins. Þegar krónan var sterkust var hún rösklega 5% yfir miðgengi.

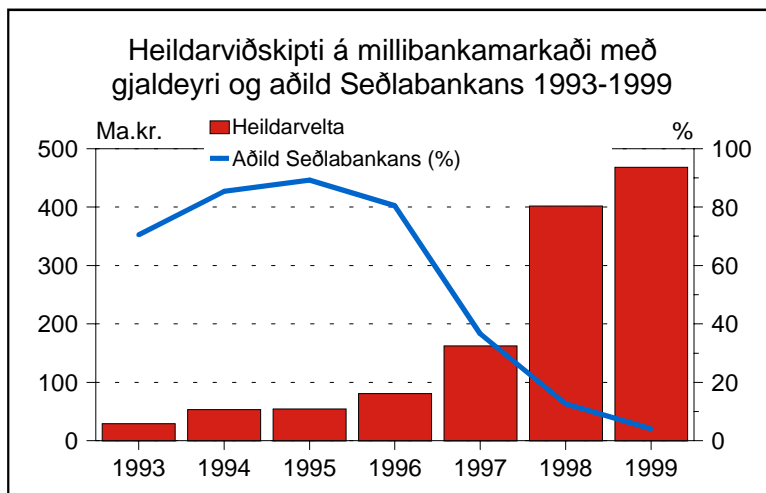
Mismunur skammtímvaxta hér og erlendis og nettóviðskipti Seðlabanka Íslands á millibankamarkaði með gjaldeyri

Tímabundnir þættir virðast hafa valdið styrkingu krónunnar í desember. Veigamestu þættirnir voru að stofnanafjárfestar fóru sér hægt í erlendum verðbréfa kaupum og lánastofnanir höfðu yfir nægu erlendu lánsfé að ráða. Að auki kann varfærni vegna hugsanlegs 2000-vanda að hafa stuðlað að styrkingu krónunnar.

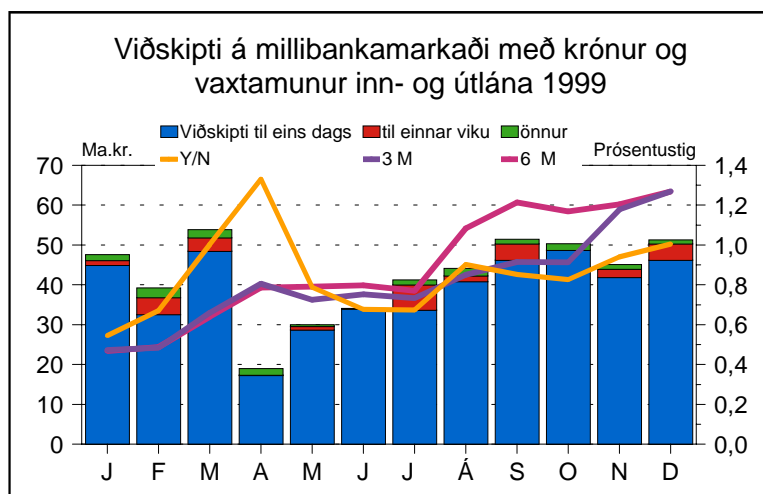
Viðskipti á millibankamarkaði með gjaldeyri námu alls 468 ma.kr. á árinu 1999 og jukust um 16% frá fyrra ári. Hlutdeild Seðlabankans var um 4% og hefur farið hratt minnkandi frá árinu 1996 þegar hún var um 80%. Veltan á markaðnum sveiflast nokkuð frá einum mánuði til annars en að meðaltali var hún um 40 ma.kr. á mánuði á árinu 1999. Seðlabankinn hefur ekki átt viðskipti á millibankamarkaðnum eftir júní 1999 og því ekki með beinum hætti haft áhrif á gengi krónunnar. Þrátt fyrir mun minni viðskipti Seðlabankans á innlendum gjaldeyrismarkaði á árinu 1999 voru sveiflur í gengi krónunnar minni á árinu en 1998. Hins vegar voru sveiflur gengisins innan dags ekki minni en áður. Meginástæða þessa virðist vera sú að mun meira var um spákaupmennsku á árinu 1999 en áður. Spákaupmenn skilgreina efri og neðri mörk gengisins á hverjum tíma og selja eða kaupa þegar gengið nálgast efri eða neðri mörk þessa viðmiðunarþils. Vegna þessa hefur gengi krónunnar haft tilhneigingu til að sveiflast innan þregra þils en áður og verulegar breytingar innan dags ganga venjulega hratt til baka.

Gengi krónunnar er ákvarðað á millibankamarkaði og endurspeglar framboð og eftirspurn eftir erlendum gjaldeyri hér á landi. Með sífelld minnkandi aðild Seðlabankans að veltu má segja að markaðsákvörðun gengisins byggist á sterkari grunni en áður. Þróun gengisvísitölu, hvort sem er innan dags eða milli tímabila, veitir því Seðlabankanum betri upplýsingar um markaðsaðstæður hverju sinni og þá um leið hvort og hvenær sérstakra aðgerða sé þörf, hvort sem um er að ræða inngríp á millibankamarkaði eða breytingu stýrivaxta Seðlabankans.

Viðskipti á millibankamarkaði með krónur í m.kr.

	1998	1999
O/N	396.400	404.440
T/N	7.400	62.600
S/W	33.550	24.400
1 mán.	4.350	9.300
3 mán.	1.950	2.600
6 mán.	0	3.000
9 mán.	0	0
12 mán.	0	0
Önnur	4.350	900

Gjaldeyrisjöfnuður banka má vera $\pm 30\%$ af eigin fé. Meðalgjaldeyrisjöfnuður allra banka á árinu 1999 var vel innan þessara marka eða um 6,7%.

Millibankamarkaður með krónur eflidist

Millibankamarkaður með krónur hefur verið við lýði hér á landi um alllangt skeið en hann var endurskipulagður í júní 1998. Átta lánastofnanir voru þátttakendur á markaðnum 1999 og skuldbundu sig til þess að sýna leiðbeinandi tilboð í inn- og útlán til eins dags, einnar viku, eins mánaðar, þriggja og sex mánaða. Auk þess skuldbinda aðilar á markaðnum sig, ef annar þátttakandi óskar, til að setja fram bindandi tilboð fyrir tiltekna lágmarksfjárhæðir. Lágmarkstilboð var 50 m.kr. í sex mánaða skuldbindingum en 100 m.kr. í öðrum. Velta á millibankamarkaði með krónur árið 1999 var 503 ma.kr. en frá því að markaðurinn tók formlega til starfa í júní 1998 hafa viðskiptin stórlega aukist. Flest viðskipti eru til eins dags og er hlutfall þeirra af heildarviðskiptum 93%. Velta á mánuði var að meðaltali 41,9 ma.kr. á árinu 1999. Velta fyrstu þriggja mánaða ársins var að meðaltali 46,6 ma.kr. en minnkaði verulega í apríl vegna viðbragða markaðsaðila við setningu lausafjárreglna Seðlabankans og námu viðskipti í þeim mánuði 19 ma.kr. Viðskiptin fóru þó vaxandi eftir því sem líða tók á árið og náðu markaðsaðilar að aðlaga sig breyttum aðstæðum.

Endurhverf viðskipti Seðlabankans jukust

Endurhverf viðskipti Seðlabankans fóru mjög vaxandi á síðustu mánuðum ársins 1999 og var staða þeirra í árslok röskir 36 ma.kr. og hafði aukist um 13 ma.kr. á árinu. Staða endurhverfra viðskipta er jafnan hæst um áramót. Ástæður þessa má rekja til árstíðasveiflu í lausafjárstöðu innlánsstofnana sem að jafnaði stafar af árstíðabundnum breytingum í stöðu ríkissjóðs gagnvart Seðlabankanum og árstíðabundnu gjaldeyris-

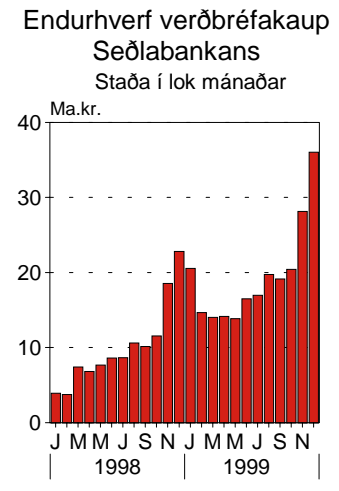
REIBOR-vextir í lok hvers mánaðar árið 1999 (%)

	Einn dagur	Ein vika	1 mán.
Janúar	6,27	7,62	7,74
Febrúar	15,85	9,24	8,90
Mars	9,07	8,24	8,61
Apríl	9,11	8,51	8,53
Máí	7,72	8,28	8,47
Júní	9,31	9,24	9,15
Júlí	6,61	8,88	8,88
Ágúst	7,48	9,24	9,37
September	9,03	9,48	9,80
Október	9,03	9,48	9,80
Nóvember	9,98	9,54	11,43
Desember	11,10	11,95	11,96

úttreymi. Óreglulegt innstreymi vegna einkavæðingar ríkisfyrirtækja hefur aukið þessar sveiflur tvö undanfarin ár þar sem það hefur fallið til undir lok árs. Annar þáttur sem stuðlað hefur að aukinni fyrirgreiðslu Seðlabankans við bindiskyldar lánastofnanir er aukning bindifjárhæðar, en á árinu 1999 jukust innstæður á bindireikningum um 4 ma.kr. Þessi aukning endurspeglar að hluta hraðan vöxt lánastofnana 1999 en einnig víkkun bindigrunnnsins sem nær nú til fleiri liða í efnahag lánastofnana og fleiri lánastofnana en áður.

Sérstakar aðstæður ríktu á peninga- og gjaldeyrismörkuðum undir lok ársins

Hugsanlegur 2000-vandi setti af stað hreyfingar á ýmsum peningalegum stærðum. Sem dæmi varð tímabundið mikil aukning á grunnfé Seðlabankans á árinu 1999 eða 15,6 ma.kr. Auk þeirra þátta sem þegar hafa verið nefndir stuðlaði varfærni vegna 2000-vandans einnig að því að lánastofnanir juku endurhverf viðskipti þegar leið að áramótum og byggðu upp stöðu á viðskiptareikningum í Seðlabankanum til þess að mæta hugsanlegum úttektum viðskiptavina. Staða innlánsstofnana á viðskiptareikningum og innlendum gjaldeyriseikningum í Seðlabankanum var um 7,9 ma.kr. hærrí í árslok 1999 en á sama tíma árið á undan.

II

FJÁRMÁLAKERFIÐ

FJÁRMÁLASTOFNANIR OG MARKAÐIR

Í íslensku fjármálakerfi einkenndist árið 1999 öðru fremur af áframhaldandi einkavæðingu banka í eigu ríkisins, af hagstæðum rekstrarskilyrðum lánastofnana og góðri afkomu og af mikilli lánsfjáreftirspurn og miklum vexti útlána sem fjármögnuð voru að stórum hluta með erlendum lánnum. Þrátt fyrir góða afkomu batnaði eiginfjárstaða viðskiptabankanna þriggja¹ lítið og var í auknum mæli mynduð af víkjandi lánnum. Seðlabanki Íslands lagði aukna áherslu á að fylgjast með fjármála-
legum stöðugleika. Auk þess vann bankinn í samvinnu við aðrar fjármálastofnanir að breytingum á innlendri greiðslumiðlun sem miða að því að hún uppfylli alþjóðlega viðurkenndar reglur um öryggi og aðgengi.

Breytingar í íslensku fjármálakerfi

Fjármálaeftirlitið var formlega stofnað í byrjun árs 1999 og fól í sér sameiningu bankaeftirlits Seðlabanka Íslands og Vátryggingaeftirlitsins. Einkavæðingu banka í eigu ríkisins var fram haldið. Á haustmánuðum seldi ríkissjóður þann tæpa helming sem hann átti eftir í Fjárfestingarbanka atvinnulífsins hf. og í desember seldi ríkissjóður 15% af eign sinni í Landsbanka Íslands hf. og Búnaðarbanka Íslands hf. Að þeirri sölu lokinni átti ríkissjóður um 72% hlutafjár í hvorum banka um sig.

Stöðugleiki í fjármálakerfi

Eins og greint var frá í ársskýrslu Seðlabanka Íslands 1998 hefur bankinn lagt vaxandi áherslu á að fylgjast með stöðugleika fjármálakerfisins í heild. Á árinu var unnið áfram að rannsóknum til undirbúnings úttekt á stöðugleika fjármálakerfisins sem birta skyldi í febrúarhefti Peningamála árið 2000. Á árinu 1999 beindist athygli bankans á þessum vettvangi m.a. að fjármögnun útlána lánastofnana, og varaði hann sérstaklega við miklum erlendum skammtímalánum þeirra sem nánar er fjallað

1. Þ.e. Landsbanka Íslands hf., Íslandsbanka hf. og Búnaðarbanka Íslands hf.

um annars staðar í skýrslunni. Bankinn varaði einnig sérstaklega við hröðum útlánavexti lánastofnana. Ástæður viðvarana bankans voru m.a. þær að mikil áhætta getur falist í miklum erlendum skammtímaskuldum, bæði fyrir einstakar stofnanir og fyrir þjóðarþúið í heild. Reynsla er fyrir því að aðgangur að erlendu skammtímalánsfé geti þrengst án fyrirvara og að erfitt geti orðið að endurfjármagna skammtímalán á gjalddaga. Líklegt er að miklum útlánavexti fylgi slakara mat á útlánaáhættu sem leitt getur til útlánatapa í framtíðinni. Þetta er sérstaklega varhugavert þegar lánastofnanir nýta ekki góð rekstrarskilyrði til þess að efla eiginfjárstöðu sína en Seðlabankinn hefur einnig bent á að eiginfjárstaða margra innlendra lánastofnana sé slök um þessar mundir og þær því verr en ella undir það búnað að mæta erfiðari tímum í þjóðarbúskapnum. Sérstaklega sé eiginfjárstaðan að frátöldum víkjandi lánum slök og er eftirtektarvert að á árinu 1999 rýrnaði eiginfjárhlutfallið án víkjandi lána hjá sumum stofnunum.

Útlán lánakerfis jukust mikið

Útlán og innlend verðbréfaeign lánakerfisins jukust mjög á árinu 1999, eða um rúm 17%, og var það framhald sömu þróunar og verið hafði undanfarin ár. Aukningin hafði farið stigvaxandi ár frá ári (sjá töflu 25 í viðauka). Langmest var aukningin á lánum erlendis frá, hvort sem talið er í krónum eða prósentum. Næst kom bankakerfið en aukning útlána þess nam nánast sömu fjárhæð og árið 1998. Lífeyrissjóðir juku útlán sín mun meira en árið 1998. Þessir þrír aðilar mynda rúmlega 60% af útlánnum og innlendri verðbréfaeign lánakerfisins. Heildareignir verðbréfasjóða jukust um 24% á árinu en á næstu tveimur árum þar á undan höfðu þær meira en þrefaldast. Fjárfestingarlánasjóðir samanstanda af Íbúðalánasjóði annars vegar og fjárfestingarlánasjóðum atvinnuvega hins vegar. Íbúðalánasjóður jók útlán sín talsvert meira á árinu 1999 en árið áður en atvinnuvegasjóðir hægðu á útlánaaukningu sinni annað árið í röð.

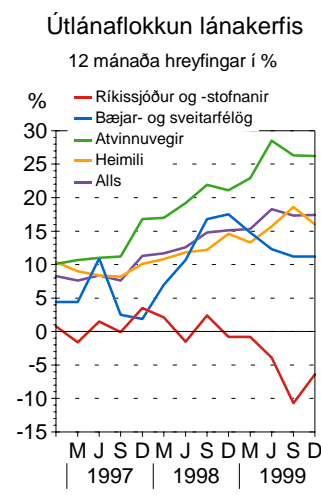
Skuldir heimila við lánakerfið jukust um 16% á árinu 1999 og er það meiri aukning en undanfarin ár. Þar eiga lán frá bankakerfinu drýgstan hlut, þó minni en árið 1998. Lán frá Íbúðalánasjóði jukust um 14,7% á árinu 1998 sem var mun meira en 1998 eða því sem næst helmingsi meira í krónum talið.

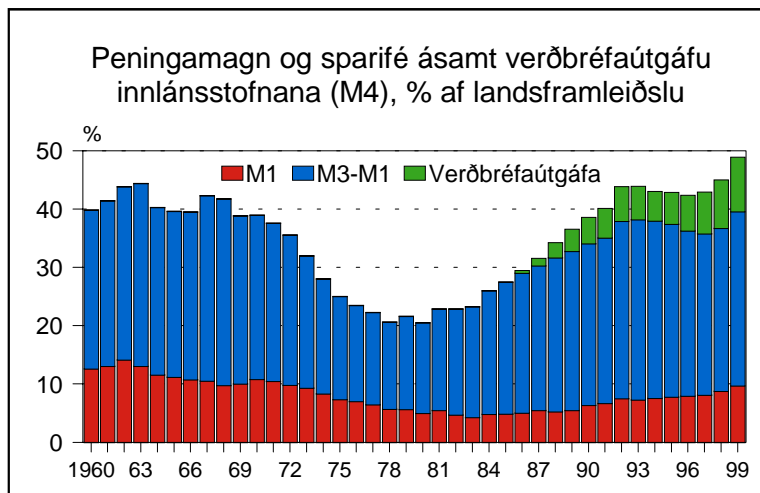
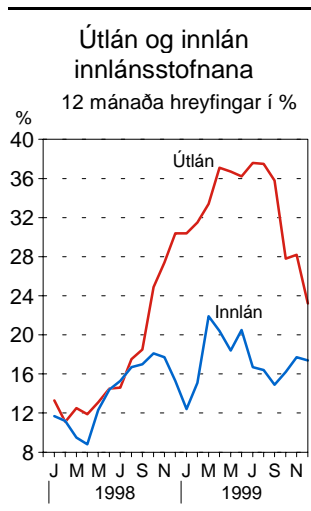
Skuldir atvinnuvega við lánakerfið jukust um 133 ma.kr. á árinu 1999 eða rúm 26%. Munar þar mest um aukningu erlendra lána atvinnuveganna en þau jukust um 34% samanborið við 21% árið áður. Hins vegar hægði á vexti bankalána til fyrirtækja.

Sveitarfélög hægðu á skuldaaukningu sinni á árinu 1999 eftir talsvert mikla aukningu árið 1998. Skuldir ríkissjóðs og ríkisstofnana við lánakerfið lækkuðu um nær 10 ma.kr. á árinu.

Útlán innlánsstofnana jukust sérstaklega hratt þótt úr hafi dregið undir lok ársins

Framan af árinu 1999 hélt ársvöxtur útlána innlánsstofnana áfram með

vaxandi hraða þótt ekki hefði hann verið eins kröftugur og á seinni hluta árs 1998. Eftir apríllök 1999 dvínaði útlánavöxturinn lítils háttar, en jókst svo á ný og náði hámarki í lok ágúst. Úr því dvínaði hann á ný til desemberloka og var 12 mánaða vaxtarhraði útlána í lok ársins 1999 um 23,2% (sjá töflu 17 í viðauka).

Aukning útlána var einungis að hluta fjármögnuð með innlánaaukningu Jafnhliða mikilli útlánaaukningu 1999 juku innlánsstofnanir kröfur sínar á Seðlabankann og aðrar lánastofnanir svo og eignir í markaðsverðbréfum, skuldabréfum og hlutabréfum. Aukning innlána stóð einungis undir tæpum 40% þessarar heildarkröfuaukningar og tóku innlánsstofnanir erlend lán fyrir um 43% aukningarinnar, en verðbréfaútgáfa, önnur innlend lán og breyting á eigin fé og öðru nettó stóðu undir um 17% hennar. Lausafjárstaða innlánsstofnana stóð hins vegar nánast í stað á árinu 1999.

Útlán annarra stofnana jukust einnig fremur hratt

Útlán fjárfestingarlánasjóða jukust mun hægar en útlán innlánsstofnana á árinu 1999, eða um 15,6%. Mest var hlutfallsleg aukning á árinu 1999 hjá svokölluðum fjárfestingarbönkum. Íbúðalánasjóður jók einnig sín útlán umtalsvert (14,7%). Þar sem Íbúðalánasjóður er langstærsti fjárfestingarlánasjóðurinn er útgáfa húsbrefta og húsnæðisbréfa mjög fyrirferðarmikil og vaxandi í fjármögnun fjárfestingarlánasjóða í heild. Erlendar lántökur fjárfestingarlánasjóða jukust þó hlutfallslega meira en innlend fjármögnun en samdráttur var í innlendum lántökum þeirra.

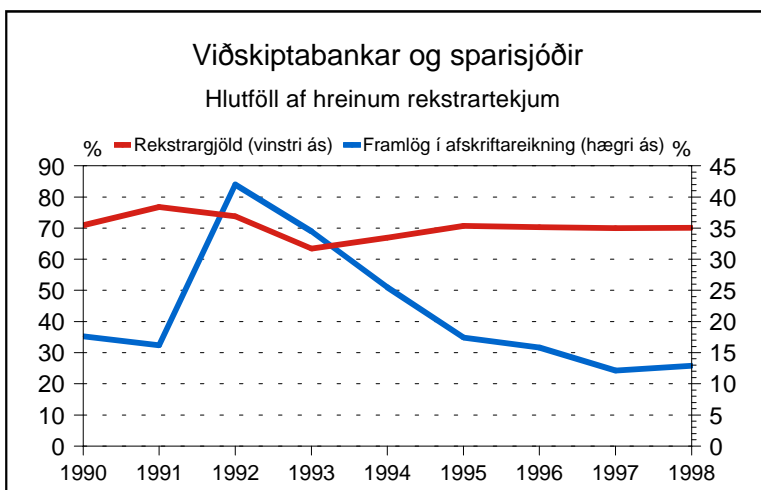
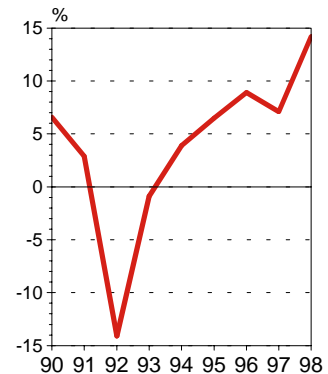
Afkoma innlánsstofnana var góð á árinu

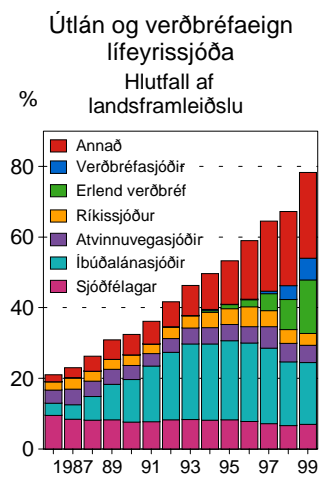
Áframhaldandi mikill vöxtur útlána banka og sparisjóða á árinu 1999 fól í sér að efnahagsreikningur þeirra stækkaði að mun. Niðurstaða efnahagsreiknings þriggja viðskiptabanka hækkaði um líðlega 25% á árinu

1999. Rekstrarskilyrði voru lánastofnunum hagstæð á árinu og afkoma flestra banka og sparisjóða var góð. Tekjur af hlutabréfum og eignarhlutum og gengishagnaður af fjármálastarfsemi vógu þungt hjá sumum stofnunum. Vaxtamunur viðskiptabankanna minnkaði og hafði þá minnkað nánast óslitið frá 1990. Arðsemi eigin fjár var góð og mun betri en árið áður þótt hún væri einnig góð þá. Á árinu 1998 var arðsemi eigin fjár viðskiptabanka og sparisjóða í heild liðlega 14% og hafði vaxið ár frá ári frá 1992, samanber meðfylgjandi mynd. Hlutfall kostnaðar af tekjum lækkaði á árinu í bönkunum þremur og var frá 61,4% til tæplega 71%. Árið áður var það frá 64% til 75%. Mikill vöxtur útlána kom í veg fyrir að eiginfjárstaða viðskiptabankanna í heild styrktist að marki þrátt fyrir góða afkomu. Útkoman var þó misjöfn eftir stofnunum. Eiginfjárhlutfall viðskiptabankanna þriggja samkvæmt skilgreiningu laga var á bilinu frá 9,1% til 10,5% í lok árs 1999. Án víkjandi lána var hlutfallið frá 5,7% til 7,5%. Á heildina litið hafði eiginfjárhlutfallið styrkst en að víkjandi lánum frátöldum rýrnaði það nokkuð. Seðlabanki Íslands hefur lýst þeirri skoðun að hagstæð rekstrarskilyrði hefðu lánastofnanir átt að nýta til þess að byggja upp sterka eiginfjárstöðu í því skyni að verða betur búnar undir að takast á við erfiðari tíma. Ákafur útlánavöxtur síðustu tveggja ára kom í veg fyrir að svo yrði, a.m.k. í sumum tilvikum. Þá er afkoma sumra viðskiptabankanna viðkvæm fyrir breytingum á hlutabréfaferði. Fjárhæð heildarframlaga viðskiptabankanna í afskriftareikning útlána lækkaði nokkuð á árinu 1999, bæði í krónum talið og sem hlutfall af meðalstöðu efnahagsreiknings enda virðast van- skil hafa minnkað til muna.

Eins og ráða má af framansögðu var það sammerkt viðskiptabönkunum þremur að afkoma þeirra var góð. Misjafnt virðist þó hafa verið að hve miklu leyti hagnaðurinn átti rætur í reglulegri starfsemi og að hve miklu leyti hann stafaði af gengishagnaði af fjármálastarfsemi.

Arðsemi eigin fjár viðskiptabanka og sparisjóða 1990-1998

Rekstrarskilyrði voru góð og útlánaafskriftir í lágmarki. Þar sem bankarnir hafa ekki nýtt þessi skilyrði til þess að efla eiginfjárstöðu sína eru þeir verr búnir undir að mæta erfiðari rekstrarskilyrðum en ella. Þá virðast bankarnir mislangt komnir í rekstrarhagræðingu eins og sést m.a. af mismunandi hlutfalli kostnaðar og rekstrartekna.

Afkoma annarra lánastofnana virðist einnig hafa verið góð

Þegar þetta var ritað lágu aðeins fyrir takmarkaðar upplýsingar um afkomu annarra lánastofnana en samkvæmt þeim virðist hún hafa verið góð. Fjárfestingarbankarnir tveir² skiluðu t.d. mjög góðri afkomu. Aðsemi eigin fjár þeirra var 13,6% og 58,9% sem í báðum tilvikum var nokkru betra en árið áður. Eiginfjárhlutfall þeirra var 12,2% og 11,6%.

Eignir lífeyrissjóða jukust hratt og samsetning eignanna breyttist enn

Samkvæmt bráðabirgðatölum nam hrein eign lífeyrissjóða í árslok 1999 rúmum 515 ma.kr. og er það aukning um 108 ma.kr. á árinu, eða 26,5%. Næstu þrjú árin á undan hafði aukning hreinnar eignar numið í kringum 16% á ári. Hrein eign lífeyrissjóða í árslok 1999 nam sem svaraði 81% af vergri landsframleiðslu ársins samanborið við rúmum 69% í lok árs 1998.

Í lok ársins nam eign lífeyrissjóða í innlendum og erlendum hlutabréfum 85 ma.kr. og hafði vaxið um 36 ma.kr. á árinu. Tæpur helmingur hlutabréfanna er af erlendum toga og hafði sá hluti vaxið um tæpa 20 ma.kr. á árinu. Í hlutabréfasjóðum áttu lífeyrissjóðirnir 47 ma.kr. og er það nánast allt í erlendum sjóðum. Eignir lífeyrissjóða í erlendum hlutabréfasjóðum jukust á árinu um rúma 27 ma.kr.

Eign lífeyrissjóðanna í erlendum verðbréfum nam í árslok 96 ma.kr. og er það tæplega 19% af hreinni eign þeirra. Í árslok 1998 var hlutfall erlendra verðbréfa af hreinni eign 12% og rúm 7% í árslok 1997. Ljóst er því að lífeyrissjóðir færa æ stærru hluta eigna sinna yfir á erlenda markaði, en eru þó vel undir því hámarki sem lög setja þeim. Markaðsskuldabréf og hlutdeildarskírteini í eigu lífeyrissjóðanna jukust nánast jafn mikið á árinu 1999 og árið 1998. Eign þeirra í ríkisbréfum dróst enn saman, en húsbreftæignin jókst um rúma 8 ma.kr. á árinu sem er viðsnúningur frá árinu 1998 þegar hún minnkaði. Hægari aukning varð á hlutdeildarskírteinum verðbréfasjóða en árið 1998 en þó var hún tæpir 16 ma.kr. Eignir í erlendum verðbréfasjóðum lækkuðu á árinu 1999 annað árið í röð. Önnur skuldabréf en markaðsbréf jukust um rúma 11 ma.kr. á árinu 1999. Munar þar mest um 7 ma.kr. aukningu á skuldabréfum fyrirtækja. Einnig jukust sjóðfélagalán mun meira en árið 1998, eða um 5,6 ma.kr. samanborið við 1,2 ma.kr. (Tafla nr. 26 í viðauka)

Útgáfa hlutdeildarskírteina verðbréfasjóða jókst töluvert

Hjá verðbréfasjóðum varð verulegur vöxtur á árinu 1999 þótt ekki

2. Fjárfestingarbanki atvinnulífsins hf. og Kaupþing hf.

kæmist hann í hálfkvisti við það sem var á árinu á undan. Var aukningin í hlutdeildarskírteinum mest hjá almennum verðbréfasjóðum en minni hjá sjóðum með sértæka fjárfestingarstefnu, en í heild var hún nánast hin sama á árinu 1999 og eignaaukning lífeyrissjóða í hlutdeildarskírteinum. Vöxtur verðbréfasjóðanna virðist að stórum hluta til kominn vegna fjárfestingar lífeyrissjóða í hlutdeildarskírteinum þeirra. Á sama tíma dró verulega úr beinum kaupum lífeyrissjóða á markaðsskuldabréfum. Í aukningu á verðbréfaeign verðbréfasjóða bar mest á húsbrefum og svo hlutabréfum, en nokkru minna á aukningu í verðbréfum fjármálastofnana og spariskírteinum ríkissjóðs. Samdráttur varð á eignum þeirra í verðbréfum annarra opinberra aðila. (Sjá töflu nr. 29 í viðauka.)

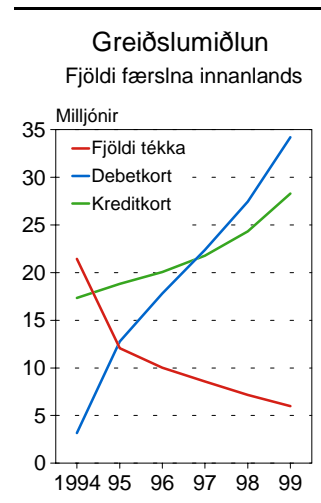
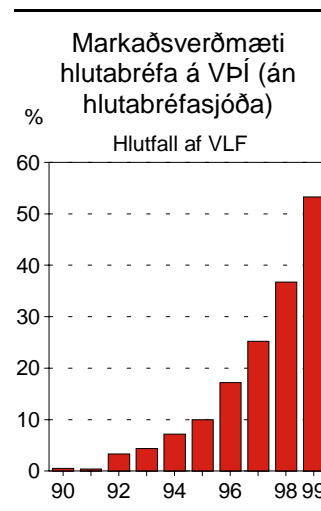
Hlutabréfamarkaðurinn þroskast

Þróunin á hlutabréfamarkaði einkenndist fremur öðru af þrennu á árinu 1999. Í fyrsta lagi jókst veltan í hlutabréfaviðskiptum á Verðbréfaþingi Íslands (VÞÍ) mjög mikið. Hún nam rúmlega 40 ma.kr. en var aðeins um 12,7 ma.kr. árið 1998. Þess utan nam utanþingsveltan rúmum 84 ma.kr. en var um 19 ma.kr. 1998. Í öðru lagi hækkaði markaðsverðmæti hlutabréfa á VÞÍ verulega og nam í árlök 1999 um 370 ma.kr. og hafði hækkað úr 232 ma.kr. í árslok 1998. Í þriðja lagi hækkaði markaðsverðmæti skráðra hlutabréfa gífurlega eða um 44,5% ef miðað er við heildarvísitölu aðallista VÞÍ. Auk þess varð nokkur fjölgun skráðra hlutafélaga en þeim fjölgaði úr 56 í ársbyrjun í 64 í árslok 1999.

Mikil hækkan á markaðsverði hlutabréfa og fjölgun skráðra hlutafélaga á VÞÍ olli því að markaðsvirði þessara félaga hækkaði úr rúmum 39% af vergri landsframléiðslu í árslok 1998 í rúmlega 53% í lok árs 1999. Veltuhraði hlutabréfa, þ.e. velta í hlutfalli við markaðsvirði, jókst mjög á árinu og nam um 10,8% sem er helmingi meiri veltuhraði en árið 1998. Þessi aukning þýðir að hlutabréf skiptu nær helmingi oftar um eigendur en árið áður. Þrátt fyrir þessa aukningu veltuhraða er hann enn lítil í alþjóðlegu samhengi en aukningin er vísbending um að hlutabréfamarkaðurinn sé að verða virkari og dýpri, viðskipti líflegri og seljanleiki hlutabréfa að aukast. Allt eru þetta merki þess að hlutabréfamarkaðurinn hafi tekið út nokkurn þroska á árinu. Frekari upplýsingar um hlutabréfamarkaðinn er að finna í töflu 32 í töfluviðauka.

GREIÐSLUMIÐLUN

Við lagabreytingu árið 1998 fékk Seðlabanka Íslands það hlutverk að stuðla að greiðri, hagkvæmri og öruggri greiðslumiðlun í landinu og við útlönd. Bankinn hafði áður haft frumkvæði að gerð skýrslu um greiðslumiðlun og beitti sér fyrir vinnu á þessu sviði ásamt fulltrúum viðskiptabankanna. Í lok árs 1998 var lögð fram skýrsla vinnuhóps Seðlabankans og Sambands íslenskra viðskiptabanka þar sem gerðar voru tillögur um framtíðarþróun greiðslumiðlunar hér á landi. Í framhaldi af skýrslunni var stofnuð verkefnisstjórn til að undirbúa stofnun fyrirtækis um starfrækslu greiðslujöfnunarkerfis og rekstur svokallaðrar RÁS-þjónustu.

Einnig átti að kanna hvort einhverjar áður ófyrirséðar hindranir væru fyrir stofnun slíks fyrirtækis. Tilgangur með stofnun fyrirtækisins er m.a. að veita nýjum aðilum tækifæri til sama aðgangs að greiðslujöfnunarkerfinu og uppgjöri þess og núverandi eigendur Reiknistofu bankanna hafa. Meðal verkefna var að skilgreina nákvæmlega verkefni fyrirtækisins, verðmeta þann búnað (vél- og hugbúnað) sem notaður er við greiðslujöfnunina, verðmeta RÁS-þjónustuna og ýmsa aðra liði, t.d. ýmsa samninga og staðla sem til hafa orðið í árunna rás. Einnig hefur verkefnisstjórnin unnið að því að fá mat ríkisskattstjóra á því hvort sú þjónusta sem fyrirhugað fyrirtæki mun veita verði virðisaukaskattskyld. Horfur eru á að verkefnisstjórnin ljúki störfum á fyrsta fjórðungi ársins 2000.

Ný lög auka öryggi í greiðslukerfum...

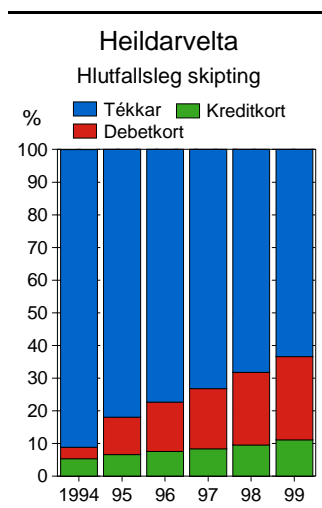
Alþingi samþykkti í nóvember 1999 ný lög um öryggi greiðslufyrirmæla í greiðslukerfum (lög nr. 90/1999). Megininntak laganna er að tryggja að ekki verði hróflað við greiðslufyrirmælum sem borist hafa inn í greiðslukerfi áður en úrskurður um gjaldprot þátttakanda í greiðslukerfi er kveðinn upp. Þannig er komið í veg fyrir að deilur hefjist um tiltekna greiðslur sem þegar hafa verið afgreiddar í greiðslukerfum en slíkar deilur gætu valdið töfum á uppgjöri og óvissuástandi sem hæglega gæti leitt af sér keðjuverkandi vandamál í öllu fjármálakerfinu. Lögin byggja á tilskipun ESB um sama efni sem samþykkt var í maí 1998.

...og fyrirhugaðar reglur hnýta ýmsa lausa enda

Seðlabankinn hefur í samvinnu við aðila frá viðskiptabönkum og sparisjóðum undirbúið setningu reglna um aðgengi greiðslukerfa að viðskiptareikningum í Seðlabankanum. Tilgangurinn með reglunum er að hnýta ýmsa lausa enda í lagalegu umhverfi greiðslumiðlunarinnar. Til dæmis er mælt fyrir um myndun ábyrgðarsjóðs sem hægt verður að grípa til ef gjaldprot eins þátttakanda ógnar lúkningu uppgjors. Mælt er fyrir um kröfur sem gerðar eru til greiðslukerfa og þátttakanda í þeim en Seðlabankinn hefur það hlutverk samkvæmt lögum um öryggi greiðslufyrirmæla að gera tillögur um hvaða greiðslukerfi skuli fá viðurkenningu ráðherra.

Lamfalussy-skilyrði uppfyllt innan tíðar

Þegar ofangreind atriði verða að fullu komin til framkvæmda og varastöð Reiknistofu bankanna, svokallað sel, verður tekin til starfa mun greiðslujöfnunarkerfið uppfylla að fullu svokölluð Lamfalussy-skilyrði. Framkvæmdir við selið eru á lokastigi og mun það hafa að geyma fullkominn varabúnað sem hægt verður að grípa til ef upp koma vandamál í aðalbúnaði. Lamfalussy-skilyrðin voru sett fram í skýrslu sem Alþjóðagreiðslubankinn (BIS) gaf út 1990 og eru lágmarksskilyrði þess að hægt sé að telja greiðslujöfnunarkerfi traust.

Samningur um millibankaþjónustu

Seðlabankinn hefur tekið þátt í vinnu á vegum Sambands íslenskra viðskiptabanka um samning um millibankaþjónustu. Í samningnum er kveðið á um þau svið þar sem bankarnir hafa orðið ásáttir um samvinnu eða innbyrðis viðskipti. Þar er m.a. mælt fyrir um vörslu gagna og aðgengi að upplýsingum sem nauðsynlegar eru til viðskiptanna auk þess sem mælt er fyrir um gjöld.

Rafrænn veruleiki

Tölvu- og upplýsingabyltingin hefur sett mark sitt á þróunina í banka-kerfinu. Færslur (inn- og útborganir) á tékkareikninga í bönkum og sparisjóðum voru rétt rúmlega 100 milljónir talsins á síðasta ári. Þar af voru raunverulegir tékkar tæplega 6 milljónir. Debetkortafærslur voru 34 milljónir. Því voru beinar skuldfærslur, millifærslur og innborganir rúmlega 60 milljónir. Uppruni meginhluta þessara færslna er rafrænn og ekki er ósennilegt að yfir 90% af færslum á reikninga séu nú þegar rafræn. Þar með er ekki sagt að notkun seðla og myntar sé úr sögunni því að magn seðla og myntar í umferð hefur vaxið stöðugt. Á árinu 1998 var vöxturinn um 10%, en 12,7% á síðasta ári. Ekki er að sjá á þróuninni að svokallaður 2000-vandi hafi valdið þessari aukningu. Tékkaviðskipti (ásamt millifærslum af reikningum) námu tæplega 630 milljörðum króna, debetkortanotkun var rúmlega 250 milljarðar króna og kreditkortanotkun var rúmlega 110 milljarðar króna.

Internetbankarnir blómstra

Mikill vöxtur hefur færst í notkun Internetsins við bankaviðskipti. Samkvæmt upplýsingum frá viðskiptabönkum og sparisjóðum fjölgaði notendum Internetbanka úr tæplega 28 þúsund í rúmlega 51 þúsund frá upphafi til loka ársins 1999. Tæplega 90% notenda voru einstaklingar en rúmlega 10% fyrirtæki. Alls voru gerðar tæplega 1,5 milljónir fjárhagslegra færslna með þessari tækni á síðasta ári sem þýðir að meðaltali 29 færslur á notanda á árinu. Áætlað er að alls hafi 122 milljarðar króna verið færðir með þessum hætti og mun verulegur hluti vera tilkominn vegna notkunar fyrirtækja sem eru í auknum mæli að flytja sig úr hefðbundnum bankalínum yfir í þetta fyrirkomulag. Til samanburðar má geta þess að velta debetkorta á síðasta ári var rúmlega 254 milljarðar króna. Ljóst er að vaxandi dáleikar almennings við þessa tækni og skyldar nýjungar, t.d. á sviði farsímaþjónustu munu ýta enn frekar undir þessa þróun á næstu árum.

III

ÝMSIR ÞÆTTIR Í STARFSEMI BANKANS

ALÞJÓÐLEG SAMSKIPTI SEÐLABANKA ÍSLANDS

Ábyrgð Seðlabanka Íslands og skuldbindingar á alþjóðlegum fjármálavettvangi eru margháttaðar. Í þeim efnum er hann ekki frábrugðinn seðlabönkum annarra landa. Bankinn hefur náið samráð við aðra seðlabanka og margar fjölþjóðlegar stofnanir á sviði efnahags- og peningamála. Þá leiðir af sjálfu sér að vegna verkefna bankans í tengslum við erlend lánamál ríkissjóðs og vörslu gjaldeyrisforðans hefur hann samskipti við fjölda fjármálastofnana víða um heim.

Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn

Seðlabanki Íslands er fjárhagslegur aðili að Alþjóðagjaldeyrissjóðnum fyrir hönd íslenska ríkisins. Birgir Ísleifur Gunnarsson seðlabankastjóri var fulltrúi Íslands í sjóðráði Alþjóðagjaldeyrissjóðsins á árinu og Þórður Friðjónsson ráðuneytisstjóri og forstjóri Þjóðhagsstofnunar varafulltrúi.

Ísland starfar með Norðurlöndum og Eystrasaltslöndum á vettvangi Alþjóðagjaldeyrissjóðsins og myndar kjördæmi með þeim. Sameiginlega kjósa þessi lönd fastafulltrúa í framkvæmdastjórn sjóðsins sem í sitja 24 fulltrúar. Fastafulltrúi á árinu var Kai Aaen Hansen frá Danmörku og varafulltrúi hans Olli-Pekka Lehmussari frá Finnlandi.

Með það að markmiði að efla samstarf innan kjördæmisins urðu nokkrar skipulagsbreytingar á samstarfi Norðurlanda og Eystrasaltslanda á árinu. Í stað kjördæmisnefndar og Norrænu fjárhagsnefndarinnar sem Seðlabanki Íslands hafði haft forystu í frá 1996 var sett á lagginar ný fjárhagsnefnd (*Monetary and Financial Committee*) Norðurlanda og Eystrasaltsríkja. Hlutverk hennar er að samræma og stjórna samstarfinu innan kjördæmisins. Þá var einnig skipuð sérstök fulltrúanefnd sem fjallar um ýmis sameiginleg málefni kjördæmisins á vettvangi Alþjóðagjaldeyrissjóðsins.

Aðildarríki sjóðsins eru 182. Í janúar 1999 tók ellefta almenna kvótahækkunin gildi og fól í sér 45% hækkun á stofnfé sjóðsins sem varð 212 milljarðar SDR. Kvóti Íslands er 117,6 milljónir SDR eða um 11,8 milljarðar króna.

Sendinefnd frá sjóðnum kynnti sér íslensk efnahagsmál á fundum með fulltrúum stjórnvalda dagana 20.-28. janúar 1999. Fara slíkir fundir jafnan fram með reglulegu millibili. Álit nefndarinnar var birt opinberlega auk þess sem skýrsla hennar var rædd í framkvæmdastjórn sjóðsins.

Stjórnarnefnd Alþjóðagjaldeyrissjóðsins (*International Finance and Monetary Committee*, áður *Interim Committee*) er sjóðráði til ráðuneytis. Á fundi hennar haustið 1999 var ákveðið að skerpa ráðgjafarhlutverk hennar og var nafni hennar breytt um leið. Á fundinum voru einnig staðfestar gagnsæisreglur fyrir stjórn peningamála (*Code of Good Practices on Transparency in Monetary and Financial Policies*) en í þeim felast leiðbeiningar til aðildarlanda um miðlun upplýsinga um markmið og leiðir við stjórn peningamála og við eftirlit með starfsemi fjármálastofnana.

Meðal viðfangsefna sem bar hátt hjá sjóðnum á árinu var áframhaldandi viðleitni til þess að styrkja innviði alþjóðlegs fjármálakerfis með það að markmiði að draga úr líkum á fjármálakreppum. Einnig var fjallað um eftirgjöf á skuldum þróunarlandanna sem er hluti af svo-nefndu HIPC-átaki sjóðsins og Alþjóðabankans. Leitað var til aðildarlandanna um sérstök framlög og náðist verulegur árangur í því að fjármagna verkefnið. Íslensk stjórnvöld og Seðlabanki Íslands munu taka þátt í verkefninu. Á árinu var unnið að því að efla eftirlitskerfi sjóðsins og staðla frekar hagrænar upplýsingar frá aðildarríkjum. Auk þess var unnið að lausn fjölmargra vandamála sem varða einstök aðildarríki, en mesta fjárhagslega aðstoð fengu Brasilía og Rússland.

Alþjóðagreiðslubankinn í Basel

Seðlabanki Íslands er hluthafi í Alþjóðagreiðslubankanum í Basel, Bank for International Settlements (BIS), og tekur þátt í starfi hans. Bankinn er mikilvægur samráðsvettvangur seðlabanka víða um heim auk þess að vera upplýsinga- og rannsóknastofnun á sviði hagfræði, ekki síst fjármálastöðugleika. Undanfarin ár hefur bankinn látið mjög til sín taka varðandi eftirlit með starfsemi fjármálastofnana og fjárhagslegt öryggi þeirra. Fulltrúar Seðlabanka Íslands taka þátt í ýmsum fundum á vegum BIS.

Samstarf við aðra seðlabanka

Samstarf norrænna seðlabanka er umfangsmikið á mörgum sviðum. Bankastjórar norrænu seðlabankanna halda árlegan fund þar sem fjallað er um málefni bankanna og verkefni peningamálastjórnar. Þá eiga sérfræðingar bankanna á ýmsum sviðum með sér náð samstarf og skiptast á upplýsingum, m.a. um ávöxtun gjaldeyrisforða, markaðsviðskipti, lögfræðileg efni, hagrannsóknir, peningamál, starfsmannamál o.fl. Norrænu seðlabankarnir skiptast einnig á starfsmönnum á hverju ári.

Seðlabankinn á einnig náð samstarf við ýmsa aðra seðlabanka og hefur m.a. stofnað til reglulegra samskipta við Seðlabanka Evrópu. Formaður bankastjórnar Seðlabanka Íslands á reglulega fundi með bankastjóra Seðlabanka Evrópu. Auk þess hafa fulltrúar Seðlabankans átt

fundi með sérfræðingum Seðlabanka Evrópu um ýmislegt sem varðar mótun og framkvæmd peningastefnu.

OECD

Fulltrúar Seðlabanka Íslands hafa tekið þátt í starfi ýmissa nefnda og hópa á vettvangi OECD. Meðal þeirra eru efnahagsstefnunefndin, vinnuhópur sem starfar í tengslum við nefndina, fjármagnsmarkaða-nefndin og sérfræðinganevnd um lánamál opinberra aðila. Sérfræðingar OECD koma reglulega til Íslands til viðræðna við fulltrúa stjórnvalda um framvindu efnahagsmála. Hliðstæðar viðræður fara fram við öll aðildarríki OECD. Í kjölfar viðræðnanna eru gefnar út skýrslur sem lýsa mati stofnunarinnar á efnahagsaðstæðum. Stofnunin gaf út skýrslu um efnahagsmál á Íslandi undir lok ársins 1999.

Aðrar fjármálastofnanir

Í tengslum við vörslu gjaldeyrisforðans, umsjón með erlendum lánamálum ríkissjóðs og önnur viðfangsefni á bankinn samstarf við fjölmargar erlendar fjármálastofnanir víða um heim.

VARSLA GJALDEYRISFORÐANS

Í lögum um Seðlabanka Íslands segir að hlutverk hans sé meðal annars að varðveita og efla gjaldeyrisvarasjóð er nægi til þess að tryggja frjáls viðskipti við útlönd og fjárhagslegt öryggi þjóðarinnar út á við. Skal gjaldeyrisvarasjóðurinn varðveittur í tryggum og auðseljanlegum verðbréfum eða innlánnum og gjaldeyri sem nota má til greiðslu hvar sem er.

Í gjaldeyrisforða eru eignir Seðlabankans í erlendum verðbréfum, innstæður í erlendum bönkum, gull, sérstök dráttarréttindi og gjaldeyrisstaða við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn. Með sérstökum dráttarréttindum er átt við eign Seðlabankans hjá Alþjóðagjaldeyrissjóðnum í reiknings-einingunni SDR. Skilyrðið um trygga ávöxtun forðans leiðir til þess að skýrar kröfur eru gerðar til stofnana sem bankinn skiptir við og verðbréfa sem bankinn kaupir. Fé er fest á reikningum í erlendum bönkum og í skuldabréfum skráðum í kauphöllum og gefnum út af aðilum innan vébanda aðildarríkja Efnahags- og framfarastofnunarinnar (OECD). Útgefendur geta verið ríki og sveitarfélög, ríkisstofnanir, fjölpjóðastofnanir, bankar og fjármálastofnanir. Seðlabankinn fylgir þeirri stefnu að fjárfestingarkostir skulu fullnægja lágmarkskröfum um láns hæfi. Skal láns hæfiseinkunn langtímabréfa vera að lágmarki A2 að mati Moody's eða A að mati Standard & Poor's. Skammtímabréf skulu hafa að lágmarki láns hæfiseinkunnina A-1+ eða P-1 að mati sömu aðila. Sömu láns hæfiskröfur gilda um stofnanir sem ávaxta innstæður.

Þorri forðans er bundinn í eignum til lengri tíma en eins árs en hluti hans skal vera í óbundnum eignum. Óbundnar eignir eru skammtímæignir sem lausar eru með allt að tveggja daga fyrirvara. Meðalbinditími verðbréfa og innstæðna í gjaldeyrisforða skal ekki vera lengri

en 2 ár. Gulleign bankans nam um 59 þúsund únsum í lok ársins 1999. Gullið er varðveitt í Englandsbanka og er lánað út gegn vöxtum í gulli.

Seðlabanki Íslands hefur gert samninga um aðgang að skammtímalánum við erlenda banka. Seðlabankinn notar skammtímalán þessi til að styrkja gjaldeyrisforðann þegar þörf krefur. Nema samningsbundnar lánsheimildir bankans fjárhæð sem svarar til nærri 500 milljóna Bandaríkjadala. Einn þessara samninga er við Alþjóðagreiðslubankann í Basel. Einnig er í gildi samningur á milli seðlabanka Norðurlanda um gjaldeyrislán til skamms tíma og samkvæmt honum getur Seðlabanki Íslands fengið gjaldeyrislán að jafnvirði allt að 200 milljónum evra. Auk fyrrgreindra samninga hefur Seðlabanki Íslands aðgang að ósamningsbundinni lánaþyrirgreiðslu hjá ýmsum erlendum fjármálastofnunum.

Með gjaldeyrisjöfnuði er átt við gengisbundnar eignir Seðlabanka að frádregnum gengisbundnum skuldum. Leitast er við að haga gjaldmiðlaskiptingu hans þannig að áhætta sé sem minnst. Í samsetningu gjaldeyrisjafnaðar vega þyngst Bandaríkjadalur og evra, þá sterlingspund og japanskt jen en aðrar myntir eru innan við 5%.

ERLEND LÁNAMÁL RÍKISSJÓÐS

Samkvæmt samningi við fjármálaráðherra hefur Seðlabanki Íslands umsjón með erlendum lánamálum ríkissjóðs.

Endurfjármögnun á erlendum lánum ríkissjóðs

Á árinu 1999 gjaldféllu fjórar erlendar skuldabréfaútgáfur ríkissjóðs. Ræðir hér um 150 milljónir þýskra marka, 65,5 milljónir Svissfranka (upphaflega 47 milljónir Bandaríkjadala), 78,6 milljónir Svissfranka (upphaflega 6 milljarðar japanskra jena) og 5 milljarða japanskra jena. Voru þær að hluta endurfjármagnaðar með útgáfu víxla ríkissjóðs á Evrópumarkaði.

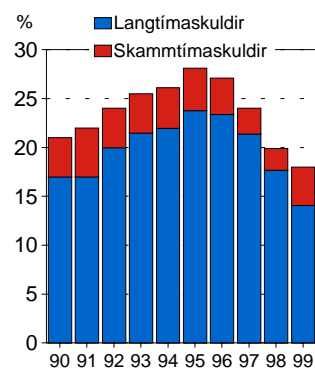
Í október voru gefin út skuldabréf ríkissjóðs á svissneskum markaði að fjárhæð 100 milljónir Svissfranka, sem nam á greiðsludegi liðlega 4,7 milljörðum króna. Lánið er til þriggja ára og bera skuldabréfin milli-bankavexti án álags. Credit Suisse First Boston hafði umsjón með útgáfunni. Andvirði lánsins var varið til að endurfjármagna fyrrgreint lán ríkissjóðs að fjárhæð 78,6 milljónir Svissfranka. Annar hluti af andvirði lánsins var notaður til að lækka útistandandi fjárhæð í víxlaútgáfu ríkissjóðs á Evrópumarkaði.

Endurgreiðslur erlendra lána ríkissjóðs og mikill hagvöxtur hafa valdið mikilli lækkun á hlutfalli erlendra lána ríkisins og landsframleiðslu á umliðnum árum.

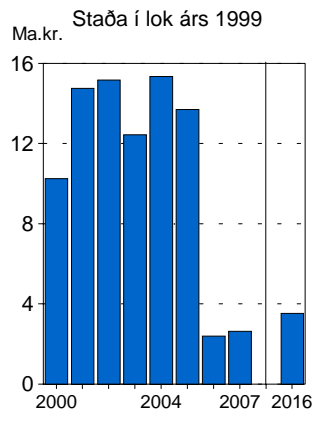
Lánastýring og áhættugreining

Þeirri stefnu hefur verið fylgt við erlendar lántökur ríkissjóðs að gæta þess að endurgreiðslur dreifist sem jafnast á komandi ár. Stýring á erlendum lánum ríkissjóðs felur jafnframt í sér að samsetning lána sé með hagkvæmum hætti, svo sem með tilliti til vaxtakjara, lánstíma og gjald-

Erlendar skuldir ríkissjóðs sem hlutfall af landsframleiðslu í lok árs

Langtímalán af erlendum langtímalánum ríkissjóðs

Vægi mynta í erlendum lánum ríkissjóðs í lok árs

	1995	1997	1999
Bandaríkjadalur	37,8	32,7	27,7
Japönsk jen	13,7	10,1	14,3
Evrópskar myntir	48,5	57,2	58,0
Þýsk mörk	17,9	29,9	25,6
Sterlingspund	10,3	12,3	13,3
Svissn. frank.	11,2	9,7	7,9
Franskir frank.	0,6	0,5	-
Ekur/Evrur	8,5	4,8	11,2

Heimild: Seðlabanki Íslands.

miðlasamsetningar. Á undanförunum árum hafa verið notuð uppsagnar-ákvæði lánasamninga til að endurfjármagna lánsfé með hagkvæmari kjörum en áður giltu. Jafnframt hefur verið ráðist í vaxta- og gjaldmiðla-skipti til að ná markmiðum á sviði lánastýringar.

Í árslok 1999 námu langtímalán um 90 milljörðum króna og úti-standandi fjárhæð víxla ríkissjóðs á Evrópumarkaði um 25 milljörðum króna. Um 27,6% erlendra lána ríkissjóðs voru í Bandaríkjadöllum, 14,3% í japönskum jenum og 58,1% lána voru í ýmsum Evrópugjaldmiðlum. Um 36,9% erlendra lána voru í myntum sem breyttust í evru í byrjun árs 1999. Hlutdeild evrópskra mynta lækkaði lítillega milli áranna 1998 og 1999 úr 62% í 58% og hlutdeild Bandaríkjadals hækkaði lítillega og var í lok árs 1999 tæplega 28% en var 26% í lok árs 1998. Í árslok 1999 voru 48,5% erlends lánsfjár með föstum vöxtum, en 62% ef einungis er litið til langtímalána. Meðallánstími erlendra langtímalána var 3,6 ár og meðalbínditími var líðlega 2,2 ár. Meðallánstími erlendra lána að meðtöldum skammtímalánum var 3,4 ár og meðalbínditími 2,9 ár.

Víxlaútgáfa ríkissjóðs

Ríkissjóður stendur fyrir umfangsmikilli alþjóðlegri útgáfu skammtíma-verðbréfa sem er víxlaútgáfa á Evrópumarkaði. Hámarksfjárhæð útgáfunnar er 500 milljónir Bandaríkjadala. Jafnframt er heimilt að gefa út víxla í helstu gjaldmiðlum. Víxlar ríkissjóðs eru gefnir út með ávöxtun sem að jafnaði er um 10 punktum undir millibankavöxtum í Lundúnum. Víxlar á Evrópumarkaði hafa lengst af verið seldir fyrir atbeina þriggja fjármálastofnana. Þær eru J.P. Morgan Securities, Citibank International og SEB í Lundúnum. Á árinu 1999 var ákveðið að bæta við fjórða bankanum og varð Deutsche Bank fyrir valinu vegna styrkrar stöðu á nýjum evrumarkaði. Við útgáfu hvers víxils er samið um fjárhæð, láns-tíma og ávöxtun í ljósi stöðu markaða á hverjum tíma. Við lok ársins 1999 nam fjárhæð útistandandi víxla 187,2 milljónum dala, 100,5 milljónum evra og 5 ma. jena sem svarar til um 25 milljarða króna. Heildarútgáfa ríkissjóðs á árinu 1999 nam jafnvirði 1.800 milljóna Bandaríkjadala, sem nemur um 130 milljörðum króna.

Lántökur ríkisstofnana með ríkisábyrgð

Í lánsfjárlögum fyrir árið 1990 var kveðið svo á að stofnunum með ríkis-ábyrgð væri skylt að kynna áform sín um lántökur fyrir Seðlabanka Íslands og leita eftir samþykki hans í umboði fjármálaráðuneytisins á kjörum og skilmálum. Er þetta samráð nú bundið í lögum um Lánasýslu ríkisins og samningi fjármálaráðherra og Seðlabankans. Á árinu 1999 voru gerðir tveir samningar af hálfu tveggja aðila sem njóta ríkis-ábyrgðar um lán við erlenda aðila. Alþjóðasvið Seðlabankans veitti að-stöð við lántöku Ferðamála-sjóðs hjá Commerzbank.

Alþjóðlegt mat á lánshæfi ríkissjóðs

Þróun í fjármálaviðskiptum hefur aukið þörf fyrir faglegt mat á lánshæfi

lántakenda, fyrirtækja jafnt sem opinberra aðila. Á alþjóðlegum vettvangi kveður mest að bandarísku matsfyrirtækjunum Moody's Investors Service og Standard & Poor's. Ennfremur má geta matsfyrirtækisins Fitch-IBCA í þessu sambandi. Reynslan sýnir að lánshæfismat eða einkunn þessara fyrirtækja getur mjög greitt fyrir aðilum sem leita eftir lántöku á alþjóðlegum markaði. Alþjóðlegar lánastofnanir reiða sig að verulegu leyti á einkunnir þessara fyrirtækja þegar þær taka ákvarðanir um vexti og önnur lánskjör. Helstu fjárfestar kaupa því aðeins skuldaþréf að fullnægt sé lágmarksskilyrðum um lánshæfiseinkunn útgefanda. Seðlabankinn sér um reglubundin samskipti við alþjóðleg matsfyrirtæki og annast alþjóðasvið bankans framkvæmdina.

Fyrirtækin Standard & Poor's og Moody's Investors Service hækkuðu lánshæfiseinkunnir Íslands 1996 og 1997. Með hækkun Moody's náðist sá áfangi að ríkissjóður er metinn af hálfu fyrirtækisins í AA-flokki en hafði áður verið í A-flokki.

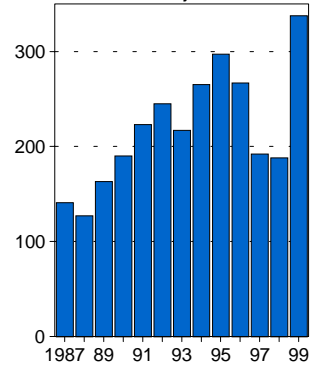
Sendinefndir matsfyrirtækjanna Standard & Poor's og Moody's komu til viðræðna við fulltrúa stjórnvalda í október 1999. Að þeim loknum gáfu fyrirtækin út skýrslur og staðfestu fyrra mat á stöðu og horfum um lánshæfi ríkissjóðs. Lánshæfiseinkunn Moody's er Aa3 fyrir erlendar langtímaskuldbindingar og P-1 fyrir skammtímaskuldbindingar sem er hæsta skammtímaeinkunn sem fyrirtækið gefur. Lánshæfiseinkunn Moody's fyrir innlendar skuldbindingar til langs tíma er hæsta einkunn, Aaa. Lánshæfiseinkunn Standard & Poor's er A+ fyrir erlendar langtímaskuldbindingar og A-1+ fyrir skammtímaskuldbindingar sem er hæsta skammtímaeinkunn sem fyrirtækið gefur. Lánshæfiseinkunn Standard & Poor's fyrir innlendar skuldbindingar til langs tíma er AA+. Standard & Poor's tilkynnti 1998 að fyrirtækið teldi að horfur væru jákvæðar á hækkun lánshæfiseinkunnar Íslands á erlendum skuldbindingum til langs tíma, en mat fyrirtækisins á horfum hafði áður verið hlutlaust. Fyrirtækið tilkynnti í frétt í desember 1999 að búist væri við hækkun lánshæfismatsins á næstunni tækist stjórnvöldum að hemja ofpenslu og draga úr viðskiptahalla. Fulltrúar matsfyrirtækisins Fitch-IBCA komu hingað til lands í desember 1999 til viðræðna við fulltrúa stjórnvalda og var það fyrsta heimsókn fyrirtækisins af þessu tagi. Snemma árs 2000 tilkynnti fyrirtækið að Ísland hefði hlotið lánshæfiseinkunnina AA- fyrir erlendar langtímaskuldbindingar og hæstu einkunnir sem fyrirtækið gefur fyrir innlendar skuldbindingar og erlendar skuldbindingar til skamms tíma, þ.e. AAA og F1+.

RANNSÓKNIR

Í Seðlabanka Íslands fara fram margvíslegar rannsóknir sem tengjast viðfangsefnum bankans. Einnig kemur fyrir að Seðlabankinn kaupir eða styrki rannsóknir aðila utan bankans ef þær eru taldar mikilvægar fyrir þau verkefni sem bankinn vinnur að. Þá á Seðlabankinn samstarf við Þjóðhagsstofnun og fjármálaráðuneyti um rekstur og þróun þjóðhagslíkans. Rannsóknarvinna fer aðallega fram á hagfræðisviði en einn-

Víxlaútgáfa ríkissjóðs á Evrópumarkaði 1987-1999

Staða í lok árs í milljónum Bandaríkjadala

Mat á lánshæfi ríkissjóðs í lok árs 1999

Skuldbindingar í erlendri mynt:	Langtíma	Skammtíma
Moody's Investors Service	Aa3	P-1
Standard & Poor's	A+	A-1+

Skuldbindingar í íslenskum krónum:	Langtíma	Skammtíma
Moody's Investors Service	Aaa	P-1
Standard & Poor's	AA+	-

ig á öðrum sviðum bankans, svo sem á peningamálasviði, þ.m.t. um greiðslumiðlun. Til þess að skapa umgjörð um þennan mikilvæga þátt starfsins eru haldnar reglulegar málstofur þar sem aðilar innan og utan bankans kynna niðurstöður rannsókna sinna. Einnig er gefin út ritröð á ensku þar sem birtast rannsóknir sem eru stundaðar innan eða á vegum bankans, undir heitinu Central Bank of Iceland Working Papers.

Haldnar voru níu málstofur á árinu 1999 og gefnar voru út þrjár ritgerðir í ritröðinni Central Bank of Iceland Working Papers. Starfsmenn bankans lögðu fram tvær rannsóknarritgerðir á ráðstefnu sem haldin var hér á landi í lok maí í tilefni af 10 ára afmæli Hagfræðistofnunar Háskóla Íslands með þátttöku erlendra og innlendra fræðimanna. Starfsmenn bankans birtu auk þess sjö rannsóknarritgerðir í erlendum ritum og lögðu fram tvær á erlendum ráðstefnum. Auk þess birtust niðurstöður rannsókna starfsmanna Seðlabankans í Fjármálatíðindum.

Meðal helstu rannsóknarverkefna sem unnið var að má nefna ramma peningastefnunnar og hagkvæmstu gengisstefnu fyrir Ísland, rætur fjármálalegs óstöðugleika á Íslandi, áhrif seðlabankavaxta á aðra vexti, ákvörðunarþætti neyslu og fjárfestingar, eignaverð og áhættu bankakerfis, og framtíðarhorfur lífeyrissjóða.

SÖFNUN TÖLFRÆÐILEGRA UPPLÝSINGA

Seðlabanki Íslands safnar skipulega upplýsingum um innlendan lánamarkað, greiðslujöfnuð við útlönd og erlenda stöðu þjórðarbúsins. Flestar stofnanir og fyrirtæki á innlendum lánamarkaði veita mánaðarlega upplýsingar um efnahagsliði og stefnt er að mánaðarlegri upplýsingaöflun frá þeim öllum. Greiðslujöfnuður við útlönd og erlend staða þjórðarbúsins eru gerð upp ársfjórðungslega. Upplýsingar þessar leggja grunn að mati bankans á mikilvægum þáttum peningamála og reglulegri birtingu tölulegra gagna í ritum bankans og á vefsíðu hans.

Á árinu 1999 var ákveðið að setja upp gagnagrunnskerfi fyrir öll tölfræðigögn Seðlabankans. Gengið var frá samningi við FAME Information Services, Inc. um notkun á FAME-gagnagrunnskerfinu en fyrirtækið hefur hannað mjög öflugt gagnagrunnskerfi fyrir tímaraðir. FAME-kerfið er í notkun hjá flestum stærstu seðlabönkum heims og alþjóðastofnunum. Gagnagrunnskerfið er rekið í samvinnu við Þjóðhagsstofnun og fjármálaráðuneytið. Tilkoma þess þýðir að öll vistun, úrvinnsla, greining og dreifing á tölfræðilegum upplýsingum bankans færast í nýtt og mjög fullkomið umhverfi sem mun gera alla meðhöndlun tölfræðigagna hraðvirkari og stórlega bæta alla aðstöðu til hagrannsóknar.

SEÐLAR OG MYNT

Í árslok 1999 voru seðlar og mynt í umferð 8,7 ma.kr. sem var 14,3% meira en ári áður. Seðlar í umferð voru 7,5 ma.kr. en hæst varð fjárhæð

þeirra 7,6 ma.kr. um verslunarmannahelgina en sömu helgi árið áður var fjárhæðin 7,2 ma.kr. Í árslok var fjöldi seðla í umferð 5,8 milljónir en var 5,2 milljónir árið áður. Af heildarfjárhæð seðla í umferð var hlutur 5000 kr. seðilsins stærstur, 68,3%, en næst kom 1000 króna seðillinn, 19,9%. Tafla 14 í töfluviðauka sýnir skiptingu seðla og myntar eftir stærðum í lok árána 1996 til 1999. Seðlagreiningardeild bankans bást 21,4 milljónir seðla til vinnslu á árinu samtals að fjárhæð 33,4 ma.kr. Umferðarhraði seðla, þ.e. hve oft á ári hver seðlastærð fer um seðlagreiningardeild, er mismunandi. Sjaldnast fer 5000 kr. seðillinn eða í 4,4 skipti á ári að meðaltali en hver 1000 kr. seðill fer 7 sinnum á ári að meðaltali í gegnum seðlagreiningardeildina. Miðað við árin 1998 og 1999 var endingartími seðla í umferð 45,4 mánuðir á 5000 kr. seðlum, 26,3 mánuðir á 2000 kr. seðlum, 11,6 mánuðir á 1000 kr. seðlum og 10,7 mánuðir á 500 kr. seðlum. Í árslok 1999 nam fjárhæð myntar í umferð 1.153 m.kr. og hafði hækkað um 10% á árinu. Kostnaður við útgáfu seðla og myntar, annar en laun og húsnæði, nam 37,8 m.kr. 1999.

MINNISPENINGAR

Undirbúningi að útgáfu minnispeninga á árinu 2000 í tilefni 1000 ára kristni á Íslandi og landafunda Leifs Eiríkssonar var haldið áfram á árinu 1999. Gullpeningur í tilefni 1000 ára kristni á Íslandi var gefinn út 1. febrúar 2000. Eins og fram kom í ársskýrslu bankans fyrir árið 1998 var hafinn undirbúningur að því að minnst landafundanna með sameiginlegri minnispeningaútgáfu með Bandaríkjamönnum. Undirbúningur útgáfunnar tafðist á meðan beðið var heimildar bandarískra stjórnvalda til þátttöku í henni. Í lok árs 1999 samþykktu báðar deildir Bandaríkjaþings lög sem heimila bandarísku myntsláttunni (US Mint) að slá minnispening samhliða útgáfu íslensks minnispenings í tilefni landafunda Leifs Eiríkssonar. Forseti Bandaríkjanna undirritaði lögin 6. desember 1999. Seðlabanki Íslands hóf viðræður um framkvæmd myntsláttunnar við US Mint í janúar 2000. Bandarísku lögin gera ráð fyrir að hagnaður af útgáfunni renni í sjóð sem nefndur er Sjóður Leifs Eiríkssonar. Markmið hans verður að styrkja íslenska námsmenn til náms í Bandaríkjunum og bandaríska til náms á Íslandi. Hagnaður af útgáfu íslenska peningsins mun renna í sama sjóð. Seðlabankinn hefur í samráði við bandaríska aðila hafið undirbúning að stofnun sjóðsins. Gert er ráð fyrir að Virginíuháskóli (University of Virginia) hafi umsjón með sjóðnum og liðsinni við að semja reglur fyrir hann. Í Virginíuháskóla er virt námsbraut í norrænum fræðum.

ÚTGÁFU- OG UPPLÝSINGAMÁL

Seðlabanki Íslands leggur áherslu á að skýra sem best stefnu sína og aðgerðir í peningamálum. Liður í því er að leggja mat á aðstæður í efnahags- og peningamálum hverju sinni. Seðlabankinn safnar í því skyni upplýsingum og birtir ýmis gögn í fréttum, ritum, skýrslum og á heima-

síðu bankans. Nokkrar breytingar urðu á útgáfumálum á árinu er ákveðið var að hætta útgáfu Hagtalna mánaðarins, Economic Statistics og haustskýrslu á íslensku og ensku. Í staðinn var hafin útgáfa á ársfjórðungsritinu Peningamál og útgáfu þess rits á ensku, Monetary Bulletin. Jafnframt var ákveðið að birta talnalegar upplýsingar af ýmsu tagi fyrst og fremst á heimasíðu bankans undir yfirskriftinni Hagtölur Seðlabankans. Rit bankans eru einnig aðgengileg þar. Ársskýrsla bankans er gefin út á íslensku og ensku. Stefnu bankans eru jafnan gerð góð skil í ræðu formanns bankastjórnar á ársfundi bankans. Fjármálatíðindi eru gefin út tvisvar á ári og einnig ritið The Economy of Iceland. Seðlabankinn hefur gefið út handbókina Iceland the Republic, síðast árið 1996. Í bókinni er safn greina um sögu, menningu og efnahag íslensku þjóðarinnar. Þá gefur Seðlabankinn út sérrit og hafa þrjú slík rit komið út, hið síðasta árið 1998. Í janúar 1998 hóf bankinn útgáfu á ensku á rannsóknarritgerðum undir yfirskriftinni Central Bank of Iceland Working Papers og höfðu fimm slíkar verið gefnar út í lok ársins 1999. Á heimasíðu bankans er að finna ýmsar upplýsingar um gengi, vexti og ýmsar aðrar hagstærðir. Að auki er þar að finna upplýsingar um reglur sem bankinn setur, fréttir bankans og helstu erindi og ræður yfirmanna bankans. Fréttir sem bankinn gefur út um aðgerðir, verðbólguþátt, efnahag sinn o.fl. eru jafnan birtar á heimasíðunni um leið og þær eru gefnar út. Slóð heimasíðunnar er www.sedlabanki.is. Rit Seðlabanka Íslands gefin út á árinu 1999 eru talin upp í viðauka á bls. 69.

Bankastjórar og starfsmenn Seðlabankans fluttu erindi á ráðstefnu um innanlands sem utan um stefnu Seðlabankans í peningamálum og íslensk og alþjóðleg efnahagsmál. Jafnframt hefur Seðlabankinn tekið á mótí námsmönnum og starfsmannahópum og kynnt þeim starfsemi bankans.

BIRTINGARSTAÐALL ALÞJÓÐAGJALDEYRISJÓÐSINS

Í kjölfar aðildar Íslands að birtingarstaðli Alþjóðagjaldeyrissjóðsins (*Special Data Dissemination Standard*) árið 1996 hafa vinnubrögð smám saman verið að breytast við birtingu upplýsinga um hagstærðir. Í staðlinum er m.a. gert ráð fyrir því að tiltekna tölfraðilegar upplýsingar birtist innan tilgreinds frests frá lokum þess tíma sem þær gilda fyrir eða taka til í samræmi við fyrirfram ákveðna birtingaráætlun. Með hliðsjón af þessu birtir Seðlabankinn á vefsíðu sinni áætlun um hvenær tiltekna tölfraðilegar upplýsingar verða birtar. Sömu reglu er fylgt við birtingu í Hagtölum Seðlabankans á vefsíðu bankans en þar birtast einnig ýmsar upplýsingar sem ekki heyra undir staðalinn. Auk þess að kveða á um birtingaráætlanir gerir staðallinn kröfu til þess að upplýsingarnar sem hann tekur til séu settar fram í samræmi við skilgreiningar Alþjóðagjaldeyrissjóðsins þannig að tryggt sé að þær séu sambærilegar á milli landa. Á heimasíðu Alþjóðagjaldeyrissjóðsins (www.imf.org) er að finna nánari upplýsingar um birtingarstaðalinn. Á þeirri síðu og sérstakri vefsíðu fyrir upplýsingar um birtingarvenjur þeirra landa sem aðild eiga

að staðlinum (dsbb.imf.org) er greint frá upplýsingamiðlun Seðlabankans og annarra íslenskra stofnana sem skuldbundnar eru til þess að fylgja staðlinum.

KRÖFUR UM GAGNSÆI OG REIKNINGSSKIL

Á undanförunum árum hafa verið gerðar vaxandi kröfur til seðlabanka um að þeir geri skýra grein fyrir markmiðum peningastefnu sinnar, framkvæmd hennar og annarri starfsemi sinni. Algengt er að þessar kröfur hafi tengst sjálfstæði bankanna, þ.e. að samfara efldu sjálfstæði hafi verið gerðar vaxandi kröfur um að þeir standi reikningsskil gerða sinna gagnvart stjórnvöldum og almenningi. Seðlabanki Íslands hefur fylgt fordæmi annarra seðlabanka og lagt vaxandi áherslu á að skýra sem best stefnu sína og aðgerðir í peningamálum og mat á aðstæðum í efnahags- og peningamálum. Til þessa notar hann útgáfur sínar sem lýst var hér að framan. Löggin um Seðlabanka Íslands frá 1986 leggja honum á herðar þá skyldu að senda ráðherra eigi sjaldnar en tvisvar á ári greinargerð um þróun og horfur í peningamálum, greiðslujafnaðar- og gengismálum. Undanfarin ár hefur Seðlabankinn uppfyllt þessa skyldu með útgáfu ársskýrslu og ræðu formanns bankastjórnar á ársfundi og að hausti með útgáfu haustskýrslu. Með þeirri breytingu sem varð á ritaútgáfu bankans á árinu 1999 er skýrslugjöfin orðin enn tíðari því að bankinn birtir nú mat sitt á aðstæðum og horfum á þriggja mánaða fresti.

Þegar Seðlabanki Íslands hefur gripið til aðgerða í peningamálum í seinni tíð, svo sem við hækkun vaxta á árinu 1999, hefur í fréttatilkynningum verið leitast við að skýra tilgang aðgerðanna eftir föngum og eftir hverju bankinn sæktist.

Að öðru leyti hefur Seðlabankinn lagt vaxandi áherslu á að gera í ársskýrslu sinni grein fyrir ýmsum þáttum í starfsemi sinni auk þess sem jafnan er gerð ítarleg grein fyrir skiptingu rekstrarkostnaðar bankans í skýringum með ársreikningnum.

AÐILD SEÐLABANKA ÍSLANDS AÐ STJÓRNUM STOFNANA OG FYRIRTÆKJA

Seðlabanki Íslands á hlut í Reiknistofu bankanna. Í samstarfssamningi frá 1994 kemur fram að bankinn hafi lagt til fimmtung stofnframlags til Reiknistofunnar. Eiríkur Guðnason bankastjóri var fulltrúi bankans í stjórn Reiknistofunnar og varafulltrúi Ingvar A. Sigfússon rekstrarstjóri bankans. Fulltrúi bankans í öryggis- og endurskoðunarnefnd Reiknistofunnar var Lilja Steinþórsdóttir aðalendurskoðandi. Fulltrúi bankans í samráðsnefnd Reiknistofunnar var Árni Þórðarson deildarstjóri á bókhaldssviði en Þór Hauksson forstöðumaður tölvudeildar var skipaður í hans stað á árinu.

Seðlabanki Íslands á 16% hlut í Verðbréfaþingi Íslands hf. Eiríkur Guðnason bankastjóri lét af stjórnarformennsku og setu í stjórn Verðbréfaþings Íslands á ársfundi þingsins 1999. Sveinbjörn Hafliðason

aðallögfræðingur bankans tók sæti í stjórn þingsins. Varamaður var skipaður Sveinn E. Sigurðsson framkvæmdastjóri tölfraeðisviðs bankans.

Með yfirstjórn Fjármálaeftirlitsins fer þriggja manna stjórn skipuð af viðskiptaráðherra. Einn stjórnarmanna er skipaður eftir tilnefningu Seðlabanka Íslands. Fulltrúi Seðlabankans í henni var Birgir Ísl. Gunnarsson formaður bankastjórnar og varamaður Ingimundur Friðriksson aðstoðarbankastjóri. Finnur Ingólfsson bankastjóri tók sæti Birgis Ísl. Gunnarssonar í stjórninni í byrjun árs 2000.

Samkvæmt samþykktum fyrir Tryggingasjóð innlánsdeildanna skipar Seðlabanki Íslands fulltrúa í stjórn sjóðsins. Birgir Ísl. Gunnarsson formaður bankastjórnar sat í stjórninni en undir lok ársins var Ingimundur Friðriksson aðstoðarbankastjóri skipaður fulltrúi bankans í stað hans og Sveinbjörn Hafliðason aðallögfræðingur til vara.

Starfsmenn Seðlabanka Íslands eru í Lífeyrissjóði bankamanna. Fulltrúi bankans í stjórn sjóðsins var Yngvi Örn Kristinsson framkvæmdastjóri peningamálasviðs bankans og varafulltrúi Ingimundur Friðriksson aðstoðarbankastjóri.

VERKEFNI TENGD INNLENDRI LÁNASTARFSEMI RÍKISSJÓÐS

Samkvæmt samningi við fjármálaráðherra veitir Seðlabanki Íslands ríkissjóði ýmsa þjónustu sem tengist verðbréfaútgáfu hans. Bankinn sér um innkaup og geymslu öryggispappírs og birgðahald prentaðra markaðsverðbréfa svo og prentun og geymslu markaðsverðbréfa og annarra verðbréfa sem ríkissjóður gefur út. Í samráði við Lánasýslu ríkisins annast bankinn umsýslu vegna áskriftarkerfis spariskírteina ríkissjóðs og vörslu skírteina að ósk áskrifenda. Þá innleysir bankinn og selur markaðsverðbréf ríkissjóðs á móti innlausn. Samkvæmt samningnum við fjármálaráðherra annast Seðlabanki Íslands launagreiðslur fyrir Lánasýslu ríkisins.

TÆKNIADSTOÐ

Starfsmenn Seðlabanka Íslands hafa tekið þátt í tækniadstoð við þróunarlönd á vegum Alþjóðagjaldeyrissjóðsins. Á árinu 1999 tóku starfsmenn bankans þátt í tæknilegri aðstoð við Trínidad og Tóbagó og heimastjórn Palestínu. Seðlabankinn hefur tekið því vel þegar eftir þátttöku sérfræðinga bankans í slíkri aðstoð hefur verið leitað enda telur hann að það feli annars vegar í sér viðurkenningu á faglegum vinnubrögðum Seðlabankans og starfsmanna hans og hins vegar að þátttaka sérfræðinga hans gagnist bæði þeim og Seðlabankanum.

TRYGGINGARSJÓÐUR VIÐSKIPTABANKA

Samkvæmt reglugerð um Tryggingarsjóð viðskiptabanka hafði Seðlabanki Íslands með höndum vörslu sjóðsins. Í því fólst að Seðla-

bankinn varðveitti verðbréfaeign hans og veitti honum þjónustu sem því fylgdi. Bankinn fékk greiddan kostnað sem hann varð fyrir vegna starfsemi sjóðsins. Í ársbyrjun 2000 tóku gildi lög um Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta sem leysir m.a. af hólmi Tryggingarsjóð viðskiptabanka.

ÞJÓÐHAGSSTOFNUN

Eins og fram kemur í skýringum með reikningum Seðlabanka Íslands greiðir hann samkvæmt lögum helming rekstrarkostnaðar Þjóðhagsstofnunar á móti ríkissjóði. Þjóðhagsstofnun er til húsa í Seðlabankanum. Fjármálaráðuneytið, Seðlabankinn og Þjóðhagsstofnun hafa með sér samráð um rekstur stofnunarinnar en Seðlabankinn hefur engin áhrif á starfsemi eða viðfangsefni Þjóðhagsstofnunar að öðru leyti.

ÞJÓÐHÁTÍÐARSJÓÐUR

Árið 1999 var 22. starfsár Þjóðhátíðarsjóðs sem starfar samkvæmt skipulagsskrá frá 1977. Stofnfé sjóðsins var ágóði af útgáfu Seðlabanka Íslands á þjóðhátíðarmynd frá 1974 og tekjur hans hafa verið ágóði Seðlabankans af útgáfu og sölu annarra minnispeninga. Stjórn sjóðsins skipa fimm fulltrúar. Þrír eru kjörnir af Alþingi, einn tilnefndur af ríkisstjórninni og einn af Seðlabankanum. Forsætisráðherra skipar formann sjóðsstjórnar. Formaður er Hulda Valtýsdóttir blaðamaður. Fulltrúi Seðlabankans í stjórninni er Birgir Ísl. Gunnarsson formaður bankastjórnar. Stjórn sjóðsins ákvað að verja skyldi allt að 3 m.kr. til styrkja á árinu 1999. Samkvæmt skipulagsskrá rennur fjórðungur úthlutunarfjár til Friðlýsingarsjóðs til náttúruverndar á vegum Náttúruverndarráðs og fjórðungur til varðveislu fornminja, gamalla bygginga og annarra menningarverðmæta á vegum Þjóðminjasafns. Úthlutað var 11 styrkjum til umsækjenda, samtals að fjárhæð 1,5 m.kr. Höfuðstóll sjóðsins var 71,6 m.kr. í lok ársins 1999.

HÚSNÆÐI BANKANS - BÓKASAFN

Í húsi bankans við Kalkofnsveg voru í árslok 1999 til húsa auk Seðlabankans Þjóðhagsstofnun, Reiknistofa bankanna að hluta og Verðbréfaskráning Íslands hf. Sá hluti Fjármálaeftirlitsins sem áður var til húsa í Seðlabankanum hvarf á brott í maí 1999. Fyrirhugað var að Verðbréfaskráning Íslands flytti úr húsi Seðlabankans á fyrri hluta árs 2000. Fyrir lok ársins 1999 hafði verið gengið frá samningi við Reiknistofu bankanna um leigu á viðbótarhúsnæði til hennar þannig að allir starfsmenn hennar yrðu í húsi Seðlabankans frá því snemma árs 2000.

Bóka- og skjalasafn Seðlabanka Íslands er að mestu til húsa í Einholti 4 í Reykjavík. Þar er einnig myntsafn Seðlabankans og Þjóðminjasafns sem opið er almenningi alla virka daga. Tímarita- og handbókasafn er einnig í húsi bankans við Kalkofnsveg. Bókasafn Seðlabankans

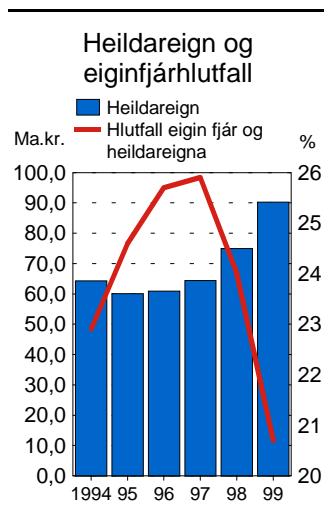
hefur verið skráð í skráningarkerfi Landsbókasafns Íslands, Gegni. Í lok árs 1999 voru liðlega 18 þúsund færslur merktar safninu í Gegni. Liðlega 90% bókakostsins eru bækur um efnahags- og fjármál og tengd mál.

AFKOMA SEÐLABANKA ÍSLANDS

Við gerð ársreiknings Seðlabanka Íslands fyrir árið 1999 giltu nýjar reglur um reikningsskil og gerð ársreiknings Seðlabanka Íslands. Í skýringum með ársreikningnum er gerð grein fyrir helstu breytingum frá fyrri reglum og áhrifum þeirra. Vegna breytinganna verður að hafa fyrirvara á samanburði við fyrri ár.

Á árinu 1999 var hagnaður af rekstri Seðlabanka Íslands 916 m.kr. en 1.510 m.kr. 1998. Eftir framlag til ríkissjóðs nam hagnaðurinn 322 m.kr. en 979 m.kr. 1998. Framlag til ríkissjóðs var 594 m.kr. á árinu. Samkvæmt lögum nemur framlagið 50% af meðalhagnaði næstliðinna þriggja ára að frádregnu framlagi í arðsjóð og verðbótum og vöxtum af honum. Við útreikning meðalhagnaðar er afkoma hvers árs færð til meðalverðlags síðasta ársins. Rekstrarkostnaður Seðlabankans á árinu 1999 að meðtöldum kostnaði við útgáfu seðla og myntar nam 848 m.kr. og hafði lækkað um 62 m.kr. frá árinu áður. Sem fyrir segir nam framlag til ríkissjóðs 594 m.kr., fasteignagjöld 31 m.kr., þátttaka Seðlabankans í rekstri Þjóðhagsstofnunar 60 m.kr. og framlag til Vísindasjóðs 145 m.kr. Opinber gjöld og önnur lögbundin framlög til opinberra aðila námu því samtals 830 m.kr.

Erlendar eignir bankans að frátöldu mótvirði innstæðna Alþjóðagjaldeyrissjóðsins jukust um tæpa 2 ma.kr. á árinu. Erlendar skuldir aðrar en mótvirði SDR og innstæður Alþjóðagjaldeyrissjóðsins lækkuðu um 4,2 ma.kr. á árinu. Erlendar skuldir til skamms tíma stóðu nokkurn veginn í stað en langtímaskuldirnar lækkuðu. Í lok ársins námu langtímaskuldir bankans 1,2 ma.kr. og höfðu lækkað um tæpa 4 ma.kr. á árinu. Á árinu jukust kröfur bankans á innlánsstofnanir og aðrar fjármálastofnanir um 11,8 ma.kr., ekki síst vegna mikilla endurhverfra viðskipta bankans við þessar stofnanir. Á móti lækkuðu kröfur bankans á ríkissjóð og ríkisstofnanir verulega auk þess sem innstæður ríkissjóðs í Seðlabankanum hækkuðu þannig að nettókröfur Seðlabankans á ríkissjóð og ríkisstofnanir lækkuðu um 3,4 ma.kr. og voru neikvæðar um 11,5 ma.kr. í lok ársins. Innstæður innlánsstofnana í Seðlabanka Íslands jukust einn-

ig mikið, úr tæpum 13 ma.kr. í lok árs 1998 í 27,5 ma.kr. í lok árs 1999. Eign bankans í markaðsskráðum verðbréfum jókst lítillega og nam 6,5 ma.kr. í lok ársins.

Eigið fé bankans jókst um 0,7 ma.kr. 1999 og nam 18,7 ma.kr. í lok ársins. Eiginfjárlutfall bankans var 20,7% í lok ársins og hafði lækkað úr 24% frá árinu áður. Engar forskriftir eru til um hvert eiginfjárlutfall seðlabanka skuli vera. Til samanburðar má geta þess að í árslok 1998 var eiginfjárlutfall danska seðlabankans 23,8%, þess norska 16,8%, þess sænska 55,6% og þess finnska 9,9%. Færa má rök fyrir því að samsetning efnahagsreiknings Seðlabanka Íslands og gengisáhættan sem hann býr við krefjist herra eiginfjárlutfalls en ella.

Afkoma Seðlabankans er mjög næm fyrir gengisendurmati eigna og skulda. Gengisendurmatið ræðst annars vegar af breytingum á gengi krónunnar og hins vegar af innbyrðis breytingum á gengi erlendra gjaldmiðla. Gjaldfært gengisendurmat á árinu 1999 nam 183 m.kr. Í lok ársins námu gengisbundnar erlendar eignir liðlega 40% af heildareignum hans og skuldir í erlendum gjaldmiðlum námu um 15% af heildarskuldum. Á árinu 1999 fylgdi Seðlabankinn aðhaldssamri stefnu í peningamálum sem m.a. endurspegladist í hækkun á gengi krónunnar. Eitt meginhlutverk bankans er að varðveita gjaldeyrisvarasjóð og eins og að framan greinir vega erlendar eignir mun þyngra í efnahagsreikningi bankans en erlendar skuldir. Bankinn getur ekki firrt sig gengisáhættu og áhrifa breytinga á gengi krónunnar gætir mjög í afkomu hans. Í lok ársins 1999 nam gjaldeyrisforði bankans 35,8 ma.kr. Hækkun gengis krónunnar um 1% fæli í sér lækkun krónufjárhæðar gjaldeyrisforðans um 358 m.kr. og hliðstæða gjaldfærslu gengisendurmat í rekstrarreikningi. Hlutverk Seðlabanka Íslands er ekki að skila sem mestum hagnaði og eins og leiðir af framansögðu getur stefna hans í peningamálum beinlínis rýrt afkomu hans.

Í árslok 1999 námu seðlar og mynt í umferð liðlega 12% af heildarskuldum bankans sem var lítið eitt lægra hlutfall en ári áður. Til samanburðar má geta þess að í árslok 1998 nam hliðstætt hlutfall tæpum 30% í danska seðlabankanum, tæpum 16% í þeim norska, 34% í þeim finnska og 91% í þeim sænska. Sem hlutfall af vergri landsframleiðslu var hlutfall seðla og myntar í umferð einnig lægra á Íslandi en í flestum öðrum löndum.

Sundurliðun á reikningum bankans er sýnd aftar í skýrslunni auk ítarlegra skýringa við einstaka liði. Þar með talin er ítarleg sundurliðun á rekstrarkostnaði bankans.

BANKARÁÐ

Kosið var í bankaráð á Alþingi í nóvember 1998 fyrir kjörtímabil sem stendur til loka október 2002. Í febrúar 1999 var Hörður Zóphaníasson fyrrverandi skólastjóri kosinn varafulltrúi í stað Margrétar Heinreksdóttur lögfræðings. Aðrar breytingar urðu ekki á bankaráði.

Bankaráð Seðlabanka Íslands hélt 22 fundi á árinu 1999. Á næst-

síðasta fundi ársins fjallaði bankaráð um umsóknir um stöðu Seðlabankastjóra og meirihluti þess gerði tillögu til forsætisráðherra um að Finnur Ingólfsson yrði skipaður bankastjóri.

BANKASTJÓRN

Ekki var skipað í laust embætti Seðlabankastjóra fyrr en í lok ársins þegar Finnur Ingólfsson var skipaður bankastjóri frá 1. janúar 2000. Bankastjórnin var því skipuð tveimur bankastjórum á árinu 1999.

RÁÐHERRASKIPAÐUR ENDURSKOÐANDI

Í lögum um Seðlabanka Íslands segir að auk innri endurskoðunar, sem starfar undir umsjá bankaráðs, skuli endurskoðun hjá bankanum framkvæmd af Ríkisendurskoðun og skoðunarmanni sem ráðherra skipar til fjögurra ára í senn og skal hann vera löggiltur endurskoðandi. Í janúar 1999 skipaði viðskiptaráðherra Sævar Þór Sigurgeirsson löggiltan endurskoðanda skoðunarmann í stað Stefáns Svavarssonar sem lét af embætti að eigin ósk á árinu 1998.

SKIPULAG BANKANS

Starfsemi bankans skiptist í sex megin svið auk endurskoðunar (sjá starfsmannayfirlit í lok kaflans). Nokkrar deildir tilheyra ekki megin sviðum bankans. Skrifstofa bankastjórnar annast almennt skrifstofuhald fyrir bankastjórn. Þar er einnig umsjón með ýmissi kynningarstarfsemi og upplýsingamiðlun bankans, ritstjórn nokkurra rita hans og heimasíðunnar á vefnum. Lögfræðingar annast margvíslega samningagerð fyrir hönd bankans og frágang löggerninga og skuldaskjala. Þá taka þeir þátt í undirbúningi laga og reglugerða og samningu lögfræðilegra álitsgerða. Safnadeild annast bóka- og skjalasafn bankans auk myntsafns Seðlabankans og Þjóðminjasafns. Bóka- og myntsafn bankans er til húsa í Einholti 4. Tölvudeild hefur umsjón með rekstri tölvukerfa bankans og annast hönnun og viðhald hugbúnaðarkerfa.

Alþjóðasvið annast vörslu gjaldeyrisforðans og erlend lánamál ríkissjóðs. Tengd þessu er umsjá með reglulegum samskiptum við erlend fyrirtæki sem sérhæfa sig í lánshæfismati á alþjóðlegum vettvangi. Þá annast alþjóðasvið regluleg tengsl bankans við Alþjóðagjaldeyris sjóðinn og útgáfu eins af ritum bankans.

Bókhaldssvið hefur umsjón með færslu aðalbókhalds Seðlabankans, Þjóðhagsstofnunar og Orkusjóðs og hefur umsjón með bókhaldi yfir innlausn spariskírteina og erlend lán ríkissjóðs.

Á hagfræðisviði er unnið að rannsóknum á sviði efnahags- og peningamála með sérstakri áherslu á þau svið sem tengjast verkefnum bankans. Þá eru þar unnar álitsgerðir um stefnu og starfsemi bankans auk greiningar á þróun efnahags- og peningamála. Hagfræðisvið hefur einnig umsjón með útgáfu sumra rita bankans.

Starfsemi peningamálasviðs er í aðalatriðum þrjúþætt. Í fyrsta lagi undirbýr það vaxtaákvæðanir bankans, safnar upplýsingum um vexti innanlands og utan og tekur þátt í samráði við fjármálaráðuneyti og Lánasýslu ríkisins um sölu ríkisverðbréfa. Í öðru lagi annast peningamálasvið öll viðskipti bankans á innlendum gjaldeyris- og peningamörkuðum og skráningu opinbers viðmiðunargengis krónunnar auk þess að vaka yfir millibankamarkaði í krónum. Í þriðja lagi hefur peningamálasvið með ört vaxandi verkefni bankans tengd greiðslumiðlun að gera.

Rekstrar- og afgreiðsluvið er fjölmennasta svið bankans og skiptist einnig í nokkrar einingar. Rekstrardeild sinnir rekstri og umsýslu eigna og lausafjármuna bankans, öryggismálum, innkaupum og útgjaldaeftirliti. Þá er þar umsjón með gerð nýrra seðla og myntar. Deildin annast starfsmannahald bankans og launamál og undir hana heyrir margvísleg innanhússþjónusta. Deildin sér einnig um launagreiðslur til starfsmanna Þjóðhagsstofnunar og Lánasýslu ríkisins. Fjárhirslur annast meðferð seðla og myntar, dreifingu í seðlageymslur á landsbyggðinni og afgreiðslu til bankastofnana á höfuðborgarsvæðinu. Afgreiðsla sinnir ýmissi þjónustu, svo sem umsjón með áskriftarkerfi spariskírteina og innlausn þeirra og annarra ríkisskuldabréfa.

Á tölfræðisviði fer fram öll innheimta, úrvinnsla og fyrsta greining gagna frá lánastofnunum um efnahag og rekstur o.fl. Þar fer einnig fram söfnun upplýsinga um greiðslumiðlun og verðbréfamiðlun, um gjaldeyrishreyfingar vegna uppgjörs þjónustu- og greiðslujafnaðar og um erlend lán innlendra aðila. Tölfræðisvið hefur umsjón með útgáfu tölfræðilegra gagna á vefsíðu Seðlabankans og með samræmdum gagnagrunni hans.

Endurskoðun bankans hefur þá sérstöðu að aðalendurskoðandi er ráðinn af bankaráði en ekki bankastjórn. Endurskoðunardeildin annast endurskoðun bókhalds, færslna og fjárreiðna bankans og sjóða í umsjá hans. Auk þess er starfsemi bankans endurskoðuð af löggiltum endurskoðanda sem viðskiptaráðherra skipar til fjögurra ára í senn og af Ríkisendurskoðun.

Tvær nefndir gegna þýðingarmiklu hlutverki, markaðsnefnd og fjármálastöðugleikanefnd. Þær eru bankastjórn til ráðgjafar, markaðsnefnd um stefnuna í peningamálum og aðgerðir Seðlabankans á mörkuðum og fjármálastöðugleikanefnd um allt sem lýtur að stöðugleika og öryggi fjármálastofnana og markaða.

STARFSLIÐ

Í árslok 1999 voru starfsmenn Seðlabanka Íslands 117 að tölu, 64 karlar og 53 konur og var það 16 færri en í árslok 1998. Við stofnun Fjármálaeftirlitsins í ársbyrjun 1999 hurfu 14 starfsmenn bankaftirlits Seðlabankans úr þjónustu bankans. Starfsgildi voru 108,1 í lok árs 1999. Til samanburðar má nefna að í árslok 1990 voru starfsgildi í bankanum 147. Af 15 störfum við sameiginlegt mötuneyti, öryggis- og húsvörslu

voru sjö vegna hlutdeildar Reiknistofu bankanna og Þjóðhagsstofnunar. Meðalstarfsgildi ársins voru 111,2 en 128,5 árið áður. Í tæpum helmingi starfsgilda voru háskólamenntaðir starfsmenn.

Á árinu voru sjö nýir starfsmenn ráðnir til starfa og 24 létu af störfum. Starfsgildum fækkaði um 16,2 frá árslokum 1998 til jafnlengdar 1999. Þar af höfðu 14,9 verið í bankaeftirliti. Til sumarstarfa voru ráðnir 20 starfsmenn og var það sami fjöldi og árið áður.

Meðal starfsmanna sem hættu störfum árið 1999 fóru fjórir á eftirlaun. Í þeirra hópi voru starfsmenn sem starfað höfðu lengi í bankanum. Gunnlaugur Arnórsson aðalendurskoðandi lét af störfum 30. apríl eftir nærri 42 ára starf. Hann hóf störf við endurskoðunardeild Landsbanka Íslands og réðst til Seðlabanka Íslands í mars 1962 sem fulltrúi við bankaeftirlit. Gunnlaugur var ráðinn aðalendurskoðandi Seðlabankans í október 1968. Bjarni Kjartansson deildarstjóri í endurskoðunardeild lét af störfum 30. apríl eftir 45 ára starf. Hann hóf störf í víxladeild Landsbanka Íslands og starfaði síðan í ýmsum öðrum deildum bankans. Bjarni réðst til Seðlabanka Íslands við stofnun hans, var ráðinn deildarstjóri ávísanaskiptadeildar 1971 og deildarstjóri í endurskoðunardeild 1977. Stefán M. Gunnarsson forstöðumaður gjaldeyriseftirlits lét af störfum 31. desember eftir 35 ára starf. Hann hóf störf í endurskoðunardeild en starfaði síðan í ýmsum deildum til maíloka 1976, er hann varð bankastjóri Alþýðubankans. Stefán hóf aftur störf í gjaldeyriseftirliti Seðlabankans í mars 1989 og var skipaður forstöðumaður þar í maí 1991.

Eins og greint var frá í ársskýrslu bankans fyrir árið 1998 var Lilja Steinþórsdóttir ráðin aðalendurskoðandi í stað Gunnlaugs Arnórssonar. Á árinu 1999 var Jónína Þorvaldsdóttir ráðin deildarstjóri og staðgengill aðalendurskoðanda og Þórarinn G. Pétursson deildarstjóri hagrannsóknna á hagfræðisviði.

Eins og greint hefur verið frá í fyrri ársskýrslum bankans staðfesti bankastjórn í apríl 1996 jafnréttisáætlun sem gerir ráð fyrir ákveðinni starfsmannastefnu og kveður svo á að hlutur kynjanna í stjórnunarstöðum og öðrum auglýstum stöðum í bankanum skuli jafnaður eins og kostur er. Stefnit skuli að því að í ársbyrjun 2003 verði hlutur hvors kyns um sig að lágmarki 30% af starfsmannafjölda í slíkum stöðum í heild. Í árslok 1999 var hlutur kvenna í stjórnunarstöðum og öðrum auglýstum stöðum kominn í 23,3% en var 22,5% í árslok 1998 og 15,3% í árslok 1996.

	Starfs- menn	Starfs- gildi
Aðalskrifstofa	21	19,4
Skrifstofa		
bankastjórnar	5	5
Lögfræðingar	2	2
Safnadeild	6	5,4
Tölvudeild	7	7
Alþjóðasvið	6	6
Bókhaldssvið	10	9,7
Hagfræðisvið	11	10,8
Peningamálasvið	8	8
Rekstrar- og afgreiðslusvið	46	38,6
Rekstrardeild	29	22
Fjárhirslur	12	11,6
Afgreiðsludeild	5	5
Tölfræðisvið	12	11,8
Endurskoðun	4	3,8
Alls	117	108,1

STJÓRN SEÐLABANKA ÍSLANDS OG STARFSMENN
31. DESEMBER 1999

Bankaráð

Aðalmenn

Ólafur G. Einarsson fyrrverandi forseti Alþingis, formaður
Davíð Aðalsteinsson bóndi, varaformaður
Ingunn Elín Sveinsdóttir viðskiptafræðingur
Ragnar Arnalds fyrrverandi alþingismaður
Próstur Ólafsson framkvæmdastjóri

Varamenn

Erna Bryndís Halldórsdóttir löggiltur endurskoðandi
Finnur Þór Birgisson lögfræðingur
Leó Löve lögfræðingur
Kristín Sigurðardóttir viðskiptafræðingur
Hörður Zophaníasson fyrrverandi skólastjóri

Bankastjórn

Birgir Ísleifur Gunnarsson
Eiríkur Guðnason

Aðstoðarbankastjóri

Ingimundur Friðriksson¹

Framkvæmdastjórnar

Alþjóðasvið:	Ólafur Ísleifsson framkvæmdastjóri
Bókhaldssvið:	Erla Árnadóttir aðalbókari
Endurskoðun:	Lilja Steinþórsdóttir aðalendurskoðandi
Hagfræðisvið:	Már Guðmundsson aðalhogfræðingur ¹
Lögfræðingar:	Sveinbjörn Hafliðason aðallögfræðingur
Peningamálasvið:	Yngvi Örn Kristinsson framkvæmdastjóri ¹
Rekstrar- og afgreiðslusvið:	Ingvar A. Sigfússon rekstrarstjóri
Tölfræðisvið:	Sveinn E. Sigurðsson framkvæmdastjóri

1. Situr fundi bankaráðs.

Aðrir starfsmenn

AÐALSKRIFSTOFA/ LÖGFRÆÐINGAR O.FL.

Skrifstofa bankastjórnar

Ágústa Johnson deildarstjóri
Katrín Albertsdóttir
Stefán Jóhann Stefánsson ritstjóri
Þorbjörg Magnúsdóttir

Lögfræðingar

Sigfús Gauti Þórðarson deildarstjóri

Safnadeild

Anton Holt
Bergljót Gyða Haraldsdóttir
Jónas Finnbogason deildarstjóri
Magný Ellertsdóttir
Ólafur Pálmason forstöðumaður
Valborg Stefánsdóttir

Tölvudeild

Agnar Örn Arason deildarstjóri
Arnar Freyr Guðmundsson
Ágúst Úlfar Sigurðsson deildarstjóri
Mark R. Eldred
Sæmundur Valdimarsson
Tryggvi Eyvindsson
Þór Hauksson forstöðumaður

ALÞJÓÐASVIÐ

Björn Friðgeir Björnsson
Björn Gunnar Ólafsson
Gerður Ísberg
Jón Þ. Sigurgeirsson deildarstjóri
Steinunn Birgisdóttir

BÓKHALDSSVIÐ

Alf H. Pedersen
Anna S. Árnadóttir
Arndís Leifsdóttir
Árni Þórðarson deildarstjóri
Elísabet Þorvaldsdóttir
Halldóra Konráðsdóttir
Ísólfrur Sigurðsson deildarstjóri
Jónína Guðbjartsdóttir
Ragnhildur Kvaran

ENDURSKOÐUN

Guðlaug Karlsdóttir
Helga Halldórsdóttir
Runólfur Sigurðsson

HAGFRÆÐISVIÐ

Arnór Sighvatsson deildarstjóri
Elín Guðjónsdóttir

Guðmundur Guðmundsson tölfraeð-
ingur

Hjördís Dröfn Vilhjálmsdóttir
Kristín Hjartar
Kristjón Kolbeins
Markús Möller deildarstjóri
Ólafur Klemensson
Sif Cortes
Þórarinn G. Pétursson deildarstjóri

PENINGAMÁLASVIÐ

Björgvin Sighvatsson
Ingibjörg Ólöf Isaksen
Ingunn S. Bragadóttir
Ólafur K. Ólafs deildarstjóri
Sigríður Bogadóttir
Sigurður Árni Kjartansson deildar-
stjóri
Tómas Örn Kristinsson

REKSTRAR- OG AFGREIÐSLU- SVIÐ

Birna K. Jónsdóttir
Hólmfríður M. Ingibergsdóttir
Þórður Gautason deildarstjóri

Afgreiðsludeild

Dagný Ágústsdóttir
Kolbrún Guðlaugsdóttir deildarstjóri
Ólöf Jónsdóttir
Sveinbjörg Rut Helgadóttir
Þorsteinn Magnússon forstöðumaður

Fjárhirslur

Björn Björgvinsson
Hannes Haraldsson
Ingveldur S. Kristjánsson
Jón Friðsteinsson aðalféhirðir
Kolbrún Jóhannsdóttir
Þorsteinn Þorvaldsson

Seðlagreining

Auður Gísladóttir deildarstjóri
Anna Steinbjörnsdóttir
Birna Friðriksdóttir
Hulda Guðnadóttir
Ingibjörg Jakobsdóttir
Unnur Agnarsdóttir

Fjölritun, póstur, símfarsla

Hjördís Thorarensen
Hólmgeir H. Hákonarson
Klara Jóhannsdóttir
Loftur Þ. Sigurjónsson
María Jenný Jónasdóttir

Ólöf Björnsdóttir
Sveinn A. Blöndal deildarstjóri
Þórey Þórarinsdóttir

Bifreiðastjórn o.fl.

Karl G. Smith
Garðar Halldórsson

Húsvarsla, viðhald eigna, ræsting

Anna Rós Hauksdóttir
Berglind Þorsteinsdóttir
Bylgja Þorvarðardóttir
Elsa S. Haraldsdóttir
Eygló Ingvadóttir
Guðrún Stefánsdóttir
Gyða Gunnarsdóttir
Halla Leifsdóttir
Marteinn Jóhannesson
Ólafía Egilsdóttir
Sigurlaug Jósepsdóttir
Sólveig Edda Ingvarsdóttir
Sólveig Kristinsdóttir
Steingrímur Steingrímsson
Svala Sigurðardóttir
Sören P. Madsen
Þorsteinn Eyjólfsson húsvörður

Öryggisvarsla

Brynjólfur Samúelsson
Gunnlaugur Magnússon
Jóhann Gunnar Friðjónsson
Rögnvaldur Bergsveinsson
Sigurður A. Benediktsson
Sæmundur Örn Sveinsson flokks-
stjóri

Mötuneyti

Guðrún Unnur Gunnarsdóttir
Ingibjörg Guðmundsdóttir
Jóhanna Katrín Vernharðsdóttir
Kristbjörg Ólafsdóttir
Sigurberg Jónsson matreiðslumaður

TÖLFRÆÐISVIÐ

Borislav T. Petkov
Eiður H. Einarsson
Fjóla Agnarsdóttir
Guðrún Sigmarsdóttir
Jakob Gunnarsson deildarstjóri
Kristjana Baldursdóttir deildarstjóri
Kristjana Edda Haraldsdóttir
Pétur Örn Sigurðsson
Sigfríður Fanney Úlfjótisdóttir
Stefán Arnarson
Þór Saari

ÁRSREIKNINGUR 1999

Staðfesting yfirstjórnar Seðlabanka Íslands

Bankaráð og bankastjórn Seðlabanka Íslands staðfesta hér með ársreikning bankans fyrir árið 1999 með undirritun sinni.

Reykjavík, 24. febrúar 2000

Áritun bankaráðs

Ólafur G. Einarsson
formaður

Davíð Aðalsteinsson

Þröstur Ólafsson

Ingunn Elín Sveinsdóttir

Ragnar Arnalds

Áritun bankastjórnar

Birgir Ísl. Gunnarsson

Eiríkur Guðnason

Finnur Ingólfsson

Erla Árnadóttir
aðalbókari

Lilja Steinþórsdóttir
aðalendurskoðandi

Staðfesting forsætisráðherra

Með skírskotun til yfirlýsinga endurskoðenda og bankaráðs úrskurðast reikningurinn réttur.

Reykjavík, 29. mars 2000

Davíð Oddsson
forsætisráðherra

Til bankaráðs og bankastjórnar Seðlabanka Íslands.

Við höfum endurskoðað ársreikning Seðlabanka Íslands fyrir árið 1999. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning og skýringar nr. 1 til 15. Ársreikningurinn er lagður fram af stjórnendum bankans og á ábyrgð þeirra í samræmi við lög og reglur. Ábyrgð okkar felst í því álitum sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar.

Endurskoðað var í samræmi við góða endurskoðunarvenju. Samkvæmt henni ber okkur að skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægileg vissa fáiast um að ársreikningurinn sé í öllum meginatriðum án annmarka. Endurskoðunin felur m.a. í sér úrtakskannanir og athuganir á gögnum til að sannreyna fjárhæðir og aðrar upplýsingar sem koma fram í ársreikningnum. Endurskoðunin felur einnig í sér athugun á þeim reikningsskilaaðferðum og matsreglum sem notaðar eru við gerð ársreikningsins og mat á framsetningu hans í heild. Við teljum að endurskoðunin sé nægjanlega traustur grunnur til að byggja álit okkar á.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu bankans á árinu 1999 og efnahag hans 31. desember 1999 í samræmi við lög, reglur um reikningsskil og ársreikning Seðlabanka Íslands og góða reikningsskilavenju.

Reykjavík, 24. febrúar 2000

Sigurður Þórðarson
ríkisendurskoðandi

Sævar Þór Sigurgeirsson
löggiltur endurskoðandi

Rekstrarreikningur árið 1999

	Skýringar	1999	1998
Vaxtatekjur			
Af innlendum eignum		2.338.965	1.892.120
Af erlendum eignum		1.104.630	2.455.481
Gengishagnaður		0	206.859
		<u>3.443.595</u>	<u>4.554.460</u>
Vaxtagjöld			
Af innlendum skuldum		1.752.068	1.413.048
Af erlendum skuldum		253.978	428.966
Gengistap		182.544	0
Verðbreytingargjöld	1	390.920	191.485
		<u>2.579.510</u>	<u>2.033.499</u>
	Hreinar vaxtatekjur	864.085	2.520.961
Aðrar rekstrartekjur			
Aðrar rekstrartekjur	15	87.487	100.498
	Hreinar rekstrartekjur	951.572	2.621.459
Rekstrargjöld			
Laun og launatengd gjöld	13	566.091	544.285
Annar rekstrarkostnaður	14	281.799	366.469
Framlag í Vísindasjóð	1, 6	145.000	145.000
Framlag til Þjóðhagsstofnunar		59.848	56.036
		<u>1.052.738</u>	<u>1.111.790</u>
	Hagnaður (tap) fyrir óreglulega liði	(101.166)	1.509.669
Óreglulegar tekjur			
Endurmat vegna gulleignar	1, 3	1.017.574	0
	Hagnaður fyrir framlag til ríkissjóðs	916.408	1.509.669
Framlag til ríkissjóðs		<u>594.362</u>	<u>530.629</u>
	Hagnaður ársins	322.046	979.041

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Seðlabanki Íslands

<i>EIGNIR</i>	Skýringar	1999	1998
Erlendar eignir			
Bankainnstæður		14.182.653	11.145.457
Gulleign	3	1.230.501	196.249
Verðbréf og ríkisvixlar		19.874.468	22.768.923
Gjaldeyrissaða og sérstök dráttarréttindi við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	5	1.844.182	1.024.072
Mótvirði innstæðna Alþjóðagjaldeyrissjóðsins	5	9.823.303	7.289.676
	Erlendar eignir	46.955.107	42.424.377
Innlendar eignir			
Peningar í sjóði og aðrar eignir		69.498	57.250
Innlánsstofnanir			
Verðbréf		1.361	1.944
Endurhverf verðbréf		29.518.311	18.089.362
Skammtímalán		0	1.508.403
		29.519.672	19.599.709
Aðrar fjármálastofnanir			
Markaðsskráð verðbréf		3.103.765	3.035.749
Endurhverf verðbréf		6.568.681	4.733.862
		9.672.446	7.769.611
Ríkissjóður og ríkisstofnanir			
Ríkissjóður, viðskiptareikningur		624.401	114.756
Markaðsskráð verðbréf		3.350.124	3.098.410
Markaðsskráðir ríkisvixlar		0	1.788.960
		3.974.525	5.002.126
Aðrir aðilar			
Ýmsir reikningar		13.490	8.734
Verðbréf		85.998	113.129
		99.488	121.863
	Innlendar eignir	43.335.629	32.550.559
Eignir alls		90.290.736	74.974.936

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Efnahagur 31. desember 1999

<i>SKULDIR OG EIGIÐ FÉ</i>			
	Skýringar	1999	1998
Erlendar skuldir			
Til skamms tíma		3.721.065	3.954.134
Til langs tíma.....		1.179.004	5.118.882
Mótvirði sérstakra dráttarréttinda við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn		1.637.823	1.609.031
Innstæða Alþjóðagjaldeyrissjóðsins v/kvóta.....	5	9.823.303	7.289.676
	Erlendar skuldir	16.361.195	17.971.723
Innlendar skuldir			
Seðlar og mynt		8.660.543	7.574.022
<i>Innlánsstofnanir</i>			
Almennar innstæður		6.605.946	2.305.479
Bindireikningar.....		17.274.461	10.682.937
Bundnir gjaldeyrisreikningar.....		3.623.231	0
		27.503.638	12.988.416
<i>Aðrar fjármálastofnanir</i>			
Almennar innstæður		430.273	2.062.680
Bindireikningar.....		1.847.976	1.906.211
Bundnir gjaldeyrisreikningar.....		0	159.002
		2.278.249	4.127.893
<i>Ríkissjóður og ríkisstofnanir</i>			
Ríkissjóður, viðskiptareikningur		9.852.524	9.932.003
Ríkisstofnanir		764.078	245.557
Gjaldeyrisreikningar		4.933.246	2.995.491
		15.549.848	13.173.051
<i>Aðrar skuldir</i>			
Vísindasjóður.....		145.000	145.000
Ríkissjóður	8	598.364	530.629
Ýmsir aðilar		178.765	175.824
Lífeyrisskuldbindingar	7	332.721	318.930
		1.254.850	1.170.383
	Innlendar skuldir	55.247.128	39.033.765
Eigið fé			
Stofnfé		1.000	1.000
Arðsjóður.....	6	1.701.750	1.556.750
Annað eigið fé		16.979.663	16.411.698
	Eigið fé	18.682.413	17.969.448
Skuldir og eigið fé		90.290.736	74.974.936
Skuldbindingar utan efnahags	12		

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Skýringar við ársreikning Seðlabankans 1999

Reikningsskilaaðferðir

1. Ársreikningurinn er gerður í samræmi við ákvæði laga nr. 113/1996 um viðskiptabanka og sparisjóði, reglur um reikningsskil og ársreikning Seðlabanka Íslands og góða reikningsskilavenju. Reglur nr. 67 um reikningsskil og ársreikning Seðlabanka Íslands voru settar 3. febrúar 2000 og gilda frá og með reikningsárinu 1999.
 - Samkvæmt lögum um Seðlabanka Íslands skal árlegt framlag í arðsjóð nema a.m.k. 40 millj. króna miðað við verðlag í árslok 1984. Í lögnum er einnig kveðið á um ávöxtun arðsjóðs. Helmingur árlegra tekna arðsjóðs rennur í Vísindasjóð. Samkvæmt nýjum reglum um reikningsskil Seðlabanka Íslands gjaldfærist framlag, nú að upphæð kr. 145 millj., í Vísindasjóð í rekstrarreikningi og skuldfærist í efnahagsreikningi. Annað framlag í arðsjóð millifærist af öðru eigin fé bankans. Hefði sömu reikningsskilaaðferð verið beitt og árið áður færðist yfir rekstur kr. 290 millj. í stað kr. 145 millj. Sjá einnig skýringu nr. 6.
 - Hefði sömu reikningsskilaaðferðum verið beitt og áður hefði halli á árinu án framlags til ríkissjóðs orðið kr. 778 millj.
 - Eignir bankans eru nú allar færðar á markaðsverði þar sem við á. Gulleign bankans er færð til markaðsverðs 31. desember 1999, en var áður færð á SDR 35 únsan. Hefði sömu reikningsskilaaðferð verið beitt og áður hefði gulleign bankans verið um 1 ma. kr. lægri í árslok. Sjá einnig skýringu nr. 3.
 - Verðbreytingafærsla er nú reiknuð til samræmis við hinar nýju reglur um reikningsskil Seðlabanka Íslands. Stofn til útreiknings hennar miðast annars vegar við stöðu gengistryggðra efnahagsliða og er þá miðað við breytingu á gengi SDR á árinu og hins vegar við stöðu efnahagsliða í íslenskum krónum og er þá miðað við breytingu á neysluverðsvísitölu á árinu. Verðbreytingagjöld ársins þannig reiknuð sem færast til gjalda í rekstrarreikningi eru kr. 391 millj., en hefðu verið kr. 923 millj. skv. þeirri aðferð sem áður var beitt.
 - Gengistryggðar eignir og skuldir bankans eru færðar á kaupgengi í árslok. Gengishagnaður eða -tap er fært í rekstrarreikning undir samsvarandi liðum.
 - Í verðtryggðum eignum og skuldum bankans eru meðtaldar áfallnar verðbætur í árslok og er í því sambandi miðað við viðeigandi vísitölur í janúar 2000. Í rekstrarreikningi eru verðbætur færðar með vöxtum af innlendum lánum og innstæðum.
 - Kaupverð varanlegra rekstrarfjármuna er gjaldfært í rekstrarreikningi á kaupári.

Eignarhlutir

2. Seðlabanki Íslands á 1.000 hluti í Alþjóðagreiðslubankanum (Bank for International Settlements), sem verðlagðir eru á 2.500 gullfranka hver hlutur. Fjórðungur bréfanna hefur verið greiddur samtals að verðmæti kr. 88 millj.

- Eignarhlutur bankans í tveimur hlutafélögum er færður undir liðnum aðrir aðilar/ýmsir reikningar í efnahagsreikningi. Þetta eru 15% hlutur í Snorrabraut 29 hf., Fræðslumiðstöð bankanna, að fjárhæð 2,7 millj. kr. og 5,6 millj. kr. sem svarar til 16% hlutar í Verðbréfaþingi Íslands hf.

3. Í árslok 1999 voru erlendar eignir bankans 46.955 millj. kr. en 42.424 millj. kr. í lok ársins á undan. Meðtalin í þessari stöðu er gulleign bankans sem var 58.596 únsur. Gulleignin var í árslok 1998 metin á SDR 35 únsan eða á kr. 3.410. Gullið er í árslok 1999 metið á síðasta markaðsverði í London sem var USD 290,25 únsan eða kr. 20.999. Heildareign bankans í gulli nam í árslok 1999 1,2 ma. króna. Gulleign bankans jókst lítillega á árinu, sem samsvarar leigutekjum ársins, en gullið er að mestum hluta leigt út.

Erlendar eignir og gulleign

4. Í samræmi við 3. gr. reglna nr. 67 um reikningsskil og ársreikning Seðlabanka Íslands eru varanlegir rekstrarfjármunir gjaldfærðir á kaupári eða byggingarári. Þeir koma því ekki fram í efnahagsreikningi.

Í árslok 1999 átti bankinn eftirtaldar fasteignir, sem voru metnar þannig (í m.kr.):

	<i>Fast.- og lóðamat</i>	<i>Tryggingamat</i>
Kalkofnsvegur 1	1.741	2.442
Einholt 4	156	197
Ægisíða 54 (50%)	17	20
Aðrar eignir	9	17
	<hr/>	<hr/>
	1.923	2.676

Að auki átti bankinn eftirtalda fjármuni í árslok 1999, sem voru metnir þannig (í þús. kr.):

Bífreiðar – kostnaðarverð	28.259
Vélar, tölvur, listaverk, húsbúnaður – tryggingamat	334.082
Bóka- og myntsafn – tryggingamat	94.990
	<hr/>
	457.331

5. Kvóti Íslands við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn nam 117,6 millj. SDR í lok ársins 1999, en hann var aukinn um 32,3 millj. SDR á árinu. Heildarinnstæða sjóðsins hjá bankanum nam 99 millj. SDR í árslok. Gjalddeyrissæða bankans við sjóðinn nam 18,6 millj. SDR. Úthlutun sérstakra dráttarréttinda við sjóðinn var 16,4 millj. SDR.

Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn

6. Arðsjóður, sem talinn er með eigin fé, greinist þannig á árinu 1999 (í millj.kr.):

Arðsjóður

	<i>M.kr.</i>
Staða í ársbyrjun	1.556,8
Framlag í arðsjóð	167,0
Vextir og verðbætur	123,0
Framlag til Vísindasjóðs	<u>(145,0)</u>
Staða í árslok	<u>1.701,8</u>

Eftirlaunaskuldbindingar

7. Gengið var frá eftirlaunaskuldbindingum vegna fyrrverandi bankastjóra og maka þeirra á árinu 1999. Samkvæmt mati tryggingarstærðfræðings námu skuldbindingar Seðlabanka Íslands vegna eftirlauna samtals 332,7 millj. kr. í árslok 1999. Eftir færslu verðbóta fyrir árið 1999 að fjárhæð 16,9 millj. kr. er framlag bankans árið 1999 83,7 millj. kr. Heildargjöld vegna eftirlaunaskuldbindinga árið 1999 eru því um 100,6 millj. kr.

Framlag til ríkissjóðs

8. Framlag til ríkissjóðs er skv. lögum 50% af meðalhagnaði næstliðinna þriggja ára, að frádregnu framlagi í arðsjóð og verðbótum og vöxtum af honum. Afkoma hvers árs er í þessu sambandi færð til meðalverðlags 1999. Framlag vegna ársins 1999 er 594,4 millj. kr.

Eigið fé

9. Í árslok 1999 nam eigið fé bankans 18.682,4 millj. kr. en 17.969,4 millj. kr. í árslok 1998. Hækkunin skýrist á eftirfarandi hátt (í millj.kr.):

	<i>M.kr.</i>
Eigið fé í ársbyrjun	17.969,5
Arðsjóður í ársbyrjun	<u>(1.556,8)</u>
	16.412,7
Framlag í arðsjóð	(145,0)
Verðbreytingargjöld	390,9
Afkoma ársins	<u>322,0</u>
	16.980,6
Arðsjóður í árslok	<u>1.701,8</u>
Eigið fé í árslok	<u>18.682,4</u>

Meðal eigin fjár er stofnfé bankans að fjárhæð 1 milljón króna og er það óbreytt frá stofnun hans á árinu 1961 en framreiknað verðmæti þess í árslok 1999 er um 1,3 milljarðar króna.

Þróun á afkomu bankans

10. Á síðastliðnum fimm árum hefur eigið fé bankans breyst eins og eftirfarandi tafla sýnir (tölur í millj. króna á verðlagi hvers árs):

	1995	1996	1997	1998	1999
Eigið fé í ársbyrjun	14.734	14.969	15.435	16.654	17.969
Arðsjóður í ársbyrjun	(992)	(1.127)	(1.267)	(1.412)	(1.557)
	13.742	13.842	14.168	15.242	16.412
Framlag í arðsjóð					(145)
Verðbreytingagjöld	223	285	287	191	391
Hagnaður fyrir framlag	681	463	1.181	1.510	916
Framlag til ríkissjóðs	(804)	(422)	(394)	(531)	(594)
	13.842	14.168	15.242	16.412	16.980
Arðsjóður í árslok	1.127	1.267	1.412	1.557	1.702
Eigið fé í árslok	14.969	15.435	16.654	17.969	18.682
Heildareign í árslok (millj. kr.)	60.859	60.026	64.411	74.975	90.291
Hlutfall eigin fjár og heildareigna í %	24,6	25,7	25,9	24,0	20,7

11. Á árinu 1999 var bankastjórn skipuð tveimur bankastjórum. Laun og þóknanir til bankaráðs og bankastjórnar námu 25 millj. kr. á árinu 1999.
12. Seðlabanki Íslands er skuldbundinn til að greiða útistandandi 75% af heildarandvirði hlutabréfa í BIS (Bank for International Settlements) kalli Alþjóðagreiðslubankinn eftir því. Sú fjárhæð nemur kr. 263 millj.
- Í gildi er samningur um skammtíma lánaþyrngreiðslu við seðlabanka Norðurlandanna að Finnlandi undanskildu. Seðlabankinn hefur skv. honum skuldbundið sig til að lána allt að 100 millj. evra, en getur fengið að láni allt að 200 millj. evra.
 - Aðild Seðlabanka Íslands að Reiknistofu bankanna er ekki eignfærð í ársreikningi. Að formi til er um að ræða sameiginlegan rekstur á vegum allra banka landsins samkvæmt samningi þar um.

Laun og þóknanir til yfirstjórnar

Liðir utan efnahagsreiknings

	1999	1998
	Þús. kr.	Þús. kr.
Rekstrarkostnaður		
Seðlabankans		
13.		
Laun og launatengd gjöld		
Laun	366.375	385.362
Yfirvinna	27.706	28.783
Bifreiðastyrkir	14.616	16.085
Eftirlaunagreiðslur	0	27.803
Framlag til lífeyrisskuldbindinga	83.688	6.371
Launatengd gjöld	73.706	79.881
	<u>566.091</u>	<u>544.285</u>
Annar		
rekstrarkostnaður		
14.		
Aðkeypt þjónusta		
Sérfræðistörf	2.058	3.458
Póst- og símgjöld	11.056	9.954
Tryggingar	5.102	5.371
Auglýsingar	2.692	5.158
Upplýsingamiðlun	13.595	14.224
Tölvuvinnsla	35.395	13.234
Öryggisvarsla	7.373	7.218
Aðkeyptur akstur	1.603	2.231
	<u>78.874</u>	<u>60.848</u>
Eignir og lausafjármunir		
Húsnæði	1.486	2.031
Rafmagn og hiti	8.039	8.569
Hreingerningar og ræstivörur	4.543	4.188
Viðhald o.fl.	10.742	11.036
Tölvu- og skrifstofubúnaður	13.450	17.420
Viðhald og viðgerð búnaðar	4.731	6.031
Bóka- og myntsafn, listaverk	8.945	10.300
Bifreiðar	1.950	3.192
Bifreiðarekstur	2.936	3.690
	<u>56.822</u>	<u>66.457</u>
Ýmsir rekstrarliðir		
Ritföng, prentun o.fl.	4.477	4.784
Gestamóttaka og fundahöld	6.979	10.680
Ferðakostnaður	20.569	27.264
Fræðslumál	12.292	10.527
Starfsmannaþjónusta	8.291	12.379
Útgáfustarfsemi	9.789	8.606
Óskiptur kostnaður	5.240	5.530
	<u>67.636</u>	<u>79.770</u>

	1999	1998
	Þús. kr.	Þús. kr.
Sérstakir rekstrarliðir		
Kostnaður við seðla og mynt	37.752	59.410
Sérstök verkefni og fjárframlög	10.006	20.039
Framlag í arðsjóð og Vísindasjóð		48.643
Fasteignagjöld	30.709	31.302
	<u>78.467</u>	<u>159.394</u>
Annar rekstrarkostnaður samtals	<u>281.799</u>	<u>366.469</u>
15.		
Húsaleiga	37.874	34.539
Tekjur af verðbréfasölu	34.209	41.994
Aðrar tekjur	15.404	23.965
	<u>87.487</u>	<u>100.498</u>

Aðrar rekstrartekjur

VIÐAUKAR

FJÁRMÁLAANNÁLL 1999

Janúar

Samkvæmt lögum nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi tók ný stofnun, Fjármálaeftirlitið, til starfa 1. janúar. Fjármálaeftirlitið tók við hlutverki bankaeftirlits Seðlabanka Íslands og Vátrygginga-
eftirlits.

Um áramótin var Verðbréfaþingi Íslands breytt úr sjálfseignarstofnun í hlutafélag. Formbreytingin er liður í að uppfylla kröfu laga um starfsemi kauphalla og skipulegra tilboðsmarkaða nr. 34/1998 sem sett voru í apríl 1998.

Íbúðalánasjóður seldi húsnæðisbréf að söluverðmæti 2,4 milljarðar króna, salan skiptist jafnt á milli flokkanna BN20-0101 og BN38-0101.

Bandaríska matsfyrirtækið Moody's Investors Service gaf FBA láns-
hæfiseinkunnina A-3 á skuldbindingar til langs tíma, P-2 á skuldbindingar til skamms tíma og D fyrir fjárhagslegan styrk.

Hinn 15. janúar birti Seðlabanki Íslands verðbólguþá sem gerði ráð fyrir að meðalhækkun verðlags yrði 1,9% milli árana 1998 og 1999 en hækkun frá upphafi til loka árs 1999 yrði 2,2%. Spáð var að verðlag á fyrsta ársfjórðungi myndi hækka um 0,6% eða 2,2% á ársgrundvelli.

Hinn 28. janúar birti Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn (IMF) álit sendinefndar sinnar á íslensku efnahagslífi. IMF spáir 5,6% hagvexti á þessu ári og 4,7% á næsta ári. Gert er ráð fyrir 3,5% verðbólgu á þessu ári og 3,2% á því næsta.

Febrúar

Hinn 18. febrúar tóku gildi reglur um viðskipti bindiskyldra lánastofnana við Seðlabanka Íslands. Þær komu í stað reglna um útreikning og

færslu vaxta o.fl. við Seðlabanka Íslands í viðskiptum við bindiskyldar stofnanir.

Hinn 18. febrúar undirrituðu aðilar að Verðbréfaþingi Íslands hf. samkomulag um bætur og uppgjör viðskipta á Verðbréfaþingi Íslands hf.

Hinn 23. febrúar hækkaði Seðlabanka Íslands vexti sína um 0,4 prósentustig.

Hinn 23. febrúar tilkynnti bankastjórn Seðlabankans um setningu reglna um laust fé bindiskyldra lánastofnana. Reglurnar tóku gildi 21. mars 1999.

Mars

Hinn 29. mars voru gerðar breytingar á reglum um laust fé bindiskyldra lánastofnana. Breytingarnar felast í því að aðlögunartími að endanlegu lausafjárhlutfalli er lengt í fjóra mánuði. Lágmarkslausafjárhlutfall á fyrsta eins mánaðar tímabili verður -12% en skal hækka um 3 prósentustig mánaðarlega uns það nær 1,5% 21. júlí 1999. Fyrsta útreiknings-tímabil samkvæmt reglunum er frá 21. mars til 20 apríl 1999.

Apríl

Hinn 21. apríl birti Seðlabanki Íslands verðbólguþá sem gerði ráð fyrir að meðalhækkun verðlags yrði 2,4% milli árana 1998 og 1999 en hækkun frá upphafi til loka árs 1999 yrði 2,8%. Spáð var að verðlag á öðrum ársfjórðungi myndi hækka um 1,0% eða 4,2% á ársgrundvelli.

Júní

Hinn 21. júní hækkaði Seðlabanki Íslands vexti sína um 0,5 prósentustig.

Hinn 25. júní var gengisskráningarvog breytt í ljósi samsetningar utanríkisviðskipta á árinu 1998.

Hinn 29. júní veitti viðskiptaráðuneytið Verðbréfaþingi Íslands hf. starfsleyfi til kauphallarstarfsemi frá og með 1. júlí 1999.

Bandaríska matsfyrirtækið Moody's Investors Service gaf Búnaðarbanka Íslands hf. einkunnina A3 fyrir langtímaskuldbindingar, Prime-2 fyrir skammtímaskuldbindingar og D fyrir fjárhagslegan styrk.

Júlí

Hinn 22. júlí birti Seðlabanki Íslands verðbólguþá sem gerði ráð fyrir að meðalhækkun verðlags yrði 3,0% milli árana 1998 og 1999 en hækkun frá upphafi til loka árs 1999 yrði 4,0%. Spáð var að verðlag á þriðja ársfjórðungi myndi hækka um 1,3% eða 5,2% á ársgrundvelli.

Ágúst

Útgáfu Economic Statistics var hætt.

September

Útgáfu Hagtalna mánaðarins var hætt. Í stað þeirra og Economic Statistics sem síðast komu út í ágúst ákvað Seðlabanki Íslands að gefa út ársfjórðungsrit á íslensku og ensku, Peningamál og Quarterly Monetary Bulletin, frá nóvember 1999.

Hinn 15. september tilkynnti Lánasýsla ríkisins um fyrirhuguð uppkaup og fækkun markflokka ríkisverðbréfa.

Hinn 20. og 21. september hækkaði Seðlabanki Íslands vexti sína um 0,6 prósentustig.

Kreditkort hf. fékk starfsleyfi sem lánastofnun á grundvelli laga um lánastofnanir aðrar en viðskiptabanka og sparisjóði (nr. 123/1993).

Október

Hinn 25. október birti Seðlabanki Íslands verðbólguþátt sem gerði ráð fyrir að meðalhækkun verðlags yrði 3,3% milli ára 1998 og 1999 en hækkun frá upphafi til loka árs 1999 yrði 4,6%. Spáð var að verðlag á fjórða ársfjórðungi myndi hækka um 1,0% eða 4,1% á ársgrundvelli.

Ríkissjóður seldi 51% hlut sinn í FBA. Söluverðmætið nam 9,7 ma.kr. Hinn 25. október hóf Seðlabanki Íslands að birta á heimasíðu sinni, www.sedlabanki.is tölfræðilegar upplýsingar um íslenskt efnahagslíf og varða þær einkum þá þætti sem heyra beint undir verksvið bankans. Upplýsingarnar eru uppfærðar vikulega.

Nóvember

Hinn 24. nóvember kom út fyrsta tölublað Peningamála. Peningamál eru gefin út ársfjórðungslega og innihalda umfjöllun um efnahags- og peningamál og þróun á fjármálamarkaði auk greina og talnalegra upplýsinga.

Desember

Í desember fór fram sala á 15% hlut ríkissjóðs í Landsbanka Íslands hf. og Búnaðarbanka Íslands hf. Bréfin voru seld með áskriftar- og útboðsfyrirkomulagi. Söluverðmætið nam tæpum 6 ma.kr.

Bandarísku matsfyrirtækin Moody's Investors Service og Standard & Poor's staðfestu mat sitt á lánshæfi íslenska ríkisins. Lánshæfis-einkunnirnar eru Aa3 og A+ á langtímskuldbindingum og P-1/A-1+ á skammtímskuldbindingum í erlendri mynt. Á skuldbindingar í íslenskum krónum fékk ríkið hæstu einkunn, Aaa frá Moody's og einkunnina AA+ frá Standard & Poor's.

Hinn 8. desember voru samþykkt á Alþingi lög nr. 90/1999 um öryggi greiðslufyrirmæla í greiðslukerfum. Ákvæði laganna tekur til þeirra greiðslukerfa sem rekin eru hér á landi.

Hinn 21. desember voru samþykkt á Alþingi lög nr. 96/1999 um breytingu á lögum nr. 36/1986, um Seðlabanka Íslands, með síðari breytingum. Breytt var 8. gr. laganna, sem fjallar um laust fé, á þann veg að skilgreining á lausu fé lánastofnana var rýmkuð.

Hinn 31. desember tóku gildi nýjar reglur um laust fé bindiskyldra stofnana. Nýju reglurnar byggja á öðrum grunni en þær eldri og fela í sér að fram fer heildarmat á lausafjáreignum og lausafjárskuldbindingum lánastofnana.

FRÉTTIR SEDLABANKA ÍSLANDS ÁRIÐ 1999

Nr. 1	5. janúar	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 13,8 ma.kr.
- 2	12. janúar	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 5,4 ma.kr.
- 3	13. janúar	Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 4	15. janúar	Verðbólguþá Seðlabanka Íslands
- 5	19. janúar	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 15,1 ma.kr.
- 6	26. janúar	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 5,5 ma.kr.
- 7	2. febrúar	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 14,5 ma.kr.
- 8	3. febrúar	Álit sendinefndar Alþjóðagjaldeyrissjóðsins
- 9	5. febrúar	Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 10	9. febrúar	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 5,5 ma.kr.
- 11	16. febrúar	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 9,8 ma.kr.
- 12	23. febrúar	Seðlabanki Íslands hækkar vexti og leggur lausafjárkvöð á lánastofnanir
- 13	23. febrúar	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 4,9 ma.kr.
- 14	2. mars	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 9,4 ma.kr.
- 15	4. mars	Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 16	8. mars	Greiðslujöfnuður við útlönd 1998
- 17	9. mars	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 7,4 ma.kr.
- 18	16. mars	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 9,3 ma.kr.
- 19	23. mars	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 5,5 ma.kr.
- 20	30. mars	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 8,5 ma.kr.
- 21	6. apríl	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 6,9 ma.kr.
- 22	8. apríl	Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 23	13. apríl	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 9,1 ma.kr.
- 24	20. apríl	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 4,4 ma.kr.
- 25	21. apríl	Verðbólguþá Seðlabanka Íslands
- 26	27. apríl	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 9,7 ma.kr.
- 27	4. maí	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 6 ma.kr.
- 28	6. maí	Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 29	11. maí	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 6,7 ma.kr.
- 30	18. maí	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 5,8 ma.kr.
- 31	21. maí	Umræða í framkvæmdastjórn Alþjóðagjaldeyrissjóðsins um íslensk efnahagsmál
- 32	25. maí	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 6,7 ma.kr.
- 33	1. júní	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 5,1 ma.kr.
- 34	4. júní	Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 35	8. júní	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 7,7 ma.kr.
- 36	15. júní	Seðlabanki Íslands hækkar vexti
- 37	15. júní	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 6,1 ma.kr.
- 38	18. júní	Greiðslujöfnuður við útlönd janúar-mars 1999
- 39	22. júní	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 9,3 ma.kr.
- 40	25. júní	Endurskoðun á gengisskráningargög krónunnar
- 41	29. júní	Endurhverf verðbréfakaup fyrir 7,2 ma.kr.
- 42	5. júlí	Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.

- 43 6. júlí Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 7,5 ma.kr.
- 44 13. júlí Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 4,7 ma.kr.
- 45 20. júlí Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 11 ma.kr.
- 46 22. júlí Verðbólguþá Seðlabanka Íslands
- 47 27. júlí Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 5,9 ma.kr.
- 48 3. ágúst Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 9,7 ma.kr.
- 49 6. ágúst Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 50 10. ágúst Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 4,8 ma.kr.
- 51 17. ágúst Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 13,4 ma.kr.
- 52 24. ágúst Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 7,6 ma.kr.
- 53 31. ágúst Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 12,2 ma.kr.
- 54 6. september Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 55 7. september Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 5,4 ma.kr.
- 56 9. september Greiðslujöfnuður við útlönd, janúar-júní 1999
- 57 10. september Útgáfa minnispenings –
Kristni á Íslandi í 1000 ár
- 58 14. september Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 12,5 ma.kr.
- 59 17. september Seðlabanki Íslands hækkar vexti
- 60 21. september Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 7,9 ma.kr.
- 61 28. september Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 11,2 ma.kr.
- 62 1. október Breytingar á útgáfumálum Seðlabanka Íslands
- 63 5. október Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 9,5 ma.kr.
- 64 6. október Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 65 12. október Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 12,5 ma.kr.
- 66 19. október Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 10,2 ma.kr.
- 67 25. október Seðlabanki Íslands birtir nýjar Hagtölur á
heimasíðu sinni
- 68 25. október Verðbólguþá Seðlabanka Íslands
- 69 26. október Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 10,3 ma.kr.
- 70 2. nóvember Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 6 ma.kr.
- 71 4. nóvember Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 72 9. nóvember Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 12,1 ma.kr.
- 73 16. nóvember Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 5,6 ma.kr.
- 74 23. nóvember Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 18,3 ma.kr.
- 75 24. nóvember Nýtt ársfjórðungsrit Seðlabanka Íslands
Haustskýrsla 1999
- 76 30. nóvember Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 9,8 ma.kr.
- 77 6. desember Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 78 7. desember Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 17,3 ma.kr.
- 79 9. desember Greiðslujöfnuður við útlönd, janúar-september
1999
- 80 14. desember Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 10,7 ma.kr.
- 81 15. desember Bandarísk matsfyrirtæki staðfesta mat sitt á
lánsþæfi íslenska ríkisins
- 82 20. desember Óbreyttar heimildir til verðtryggingar sparifjár
og lánsfjár
- 83 21. desember Endurhverf verðbréfa kaup fyrir 21,7 ma.kr.

RITASKRÁ SEÐLABANKA ÍSLANDS ÁRIÐ 1999

Eftirfarandi rit voru gefin út af Seðlabanka Íslands á árinu 1999:

Rit á íslensku:

Ársskýrsla 1998

Hagtölur mánaðarins, 9 hefti (janúar-september)

Fjármálatíðindi, tvö hefti (1998:2 og 1999:1)

Peningamál, eitt hefti, hóf útgáfu í nóvember 1999

Rit á ensku:

Annual Report 1998

Economic Statistics quarterly (febrúar, maí og ágúst)

Monetary Bulletin, eitt hefti, útgáfa hófst í nóvember 1999

Economy of Iceland

Central Bank of Iceland Working Papers No. 3: EMU and the Icelandic labour market, eftir Svein Agnarsson, Axel Hall, Tryggva Þór Herbertsson, Sigurð Ingólfsson, Gylfa Magnússon og Gylfa Zoëga.

Central Bank of Iceland Working Papers No. 4: Small states on the fringes of big currency areas: Experiences and the policy options of small non-EU European states, eftir Má Guðmundsson

Central Bank of Iceland Working Papers No. 5: Financial indexation and interest rate policy in Iceland, eftir Bjarna Braga Jónsson

TÖFLUVIÐAUKI

EFNISYFIRLIT TÖFLUVIÐAUKA

Bls.		
73	1. tafla	Yfirlit
74	2. tafla	Þjóðhagsstærðir
76	3. tafla	Vísitölur verðlags
77	4. tafla	Greiðslujöfnuður við útlönd
78	5. tafla	Greiðslujöfnuður við útlönd - ársfjórðungsyfirlit
78	6. tafla	Löng erlend lán og skuldabréfaútgáfa erlendis
79	7. tafla	Staða þjóðarbúsins út á við
79	8. tafla	Erlend staða Seðlabankans og innlánsstofnana
79	9. tafla	Opinber gengisvísitala og vísitölur meðalgengis og raungengis krónunnar
80	10. tafla	Fjármál hins opinbera
81	11. tafla	Yfirlit yfir fjármál ríkissjóðs
81	12. tafla	Sala ríkisverðbréfa
82	13. tafla	Skuldir ríkissjóðs
82	14. tafla	Skipting seðla og myntar eftir stærðum í árslok
83	15. tafla	Greiðslumiðlun
83	16. tafla	Úr reikningum Seðlabankans
84	17. tafla	Úr reikningum innlánsstofnana
84	18. tafla	Úr reikningum bankakerfisins
85	19. tafla	Innlán og útlán innlánsstofnana
86	20. tafla	Lánaflokkun innlánsstofnana
86	21. tafla	Efnahagsyfirlit fjárfestingarlánasjóða
87	22. tafla	Lánaflokkun fjárfestingarlánasjóða
87	23. tafla	Útlán einstakra fjárfestingarlánasjóða
88	24. tafla	Greiðsluyfirlit lífeyrissjóða
88	25. tafla	Lánakerfið
89	26. tafla	Eignir lífeyrissjóða
89	27. tafla	Útboð skuldabréfa
90	28. tafla	Staða markaðsverðbréfa
91	29. tafla	Reikningar verðbréfasjóða
92	30. tafla	Reikningar hlutabréfasjóða
92	31. tafla	Gengi erlendra gjaldmiðla samkvæmt skráningu Seðlabanka Íslands
93	32. tafla	Yfirlit yfir hlutafjármarkað
94	33. tafla	Helstu meðalnafnvextir hjá viðskiptabönkum og sparisjóðum
95	34. tafla	Helstu vextir skv. A- og B-tilkynningum Seðlabanka Íslands
96	35. tafla	Almennir inn- og útlánsvextir við Seðlabanka Íslands
96	36. tafla	Lausafjár- og bindiskylduhlutföll
97	37. tafla	Ávöxtun á peninga- og skuldabréfamarkaði
97	38. tafla	Meðalávöxtun á uppboðum ríkistryggðra verðbréfa
98	39. tafla	Efnahagsreikningur Seðlabankans
100	40. tafla	Dæmi um árlega ávöxtun og raunvexti nokkurra inn- og útlána innlánsstofnana og dráttarvextir 1960-1999

2. tafla. Þjóðhagsstærðir

Magnbreytingar frá fyrra ári í %

	VLF á verði hvers árs (m.kr.)	Einka- neysla	Sam- neysla	Fjár- muna- myndun	Þjóðar- útgjöld	Út- flutn- ingur	Inn- flutn- ingur	Verg lands- framl.	Verg þjóðar- framl.	Vergar þjóðar- tekjur	VPT á mann
1957	60,09	-4,5	7,4	3,2	-1,4	-8,5	-10,3	-0,1	-0,4	-1,2	-3,4
1958	69,52	7,2	5,5	-5,3	13,3	8,8	12,5	7,9	8,0	10,4	8,0
1959	78,42	5,8	4,9	10,0	4,5	-1,5	8,8	2,0	2,0	2,3	0,2
1960	87,90	1,4	8,3	6,4	-2,5	12,3	2,8	3,2	3,1	1,3	-0,1
1961	99,87	-0,3	2,1	-22,8	-0,6	-0,3	-9,1	-0,1	-0,1	3,3	0,7
1962	119,8	10,9	6,5	14,6	4,5	20,1	20,3	8,3	8,8	9,1	7,2
1963	143,2	11,3	6,6	31,0	16,2	7,5	18,7	10,3	10,3	10,4	8,3
1964	182,9	9,0	9,5	18,8	14,5	5,1	13,5	9,9	9,8	12,4	10,4
1965	221,0	7,7	6,8	-1,4	8,1	7,4	6,9	7,3	7,1	10,6	8,6
1966	265,4	13,3	7,8	15,4	10,5	6,7	14,8	8,7	8,7	8,7	6,9
1967	269,3	1,5	8,0	11,6	5,1	-12,7	6,3	-1,3	-1,5	-4,5	-6,0
1968	289,4	-5,4	5,6	-8,8	-7,7	-6,4	-9,0	-5,5	-5,9	-6,2	-7,4
1969	358,2	-5,1	3,2	-23,7	-6,7	17,4	-13,6	2,4	2,4	2,7	1,8
1970	448,2	16,0	8,8	7,2	10,4	16,5	27,9	7,5	8,0	12,2	11,5
1971	570,3	17,2	7,6	42,4	28,8	-8,2	24,6	13,1	13,2	15,5	14,4
1972	716,5	7,3	14,5	0,9	-1,8	14,5	0,5	6,2	5,4	6,0	4,4
1973	1.006	5,3	8,5	22,4	12,8	8,7	20,3	6,8	6,6	11,6	9,9
1974	1.464	10,3	8,5	7,9	13,9	-2,7	12,5	5,7	5,2	1,5	0,2
1975	2.091	-9,6	9,3	-8,8	-5,5	2,6	-12,8	0,6	-0,8	-5,1	-6,3
1976	2.941	5,4	5,0	-2,7	-3,5	13,1	-3,6	6,0	5,2	9,0	8,0
1977	4.247	12,9	2,2	11,5	15,0	8,9	20,6	8,8	9,1	12,1	11,3
1978	6.584	9,0	7,1	-5,8	2,1	15,2	3,6	5,9	5,5	6,1	5,3
1979	9.728	2,8	5,5	-1,5	3,5	6,3	2,5	4,9	5,2	1,5	0,5
1980	16.182	3,4	2,1	13,2	5,7	2,7	3,0	5,6	5,4	4,3	3,2
1981	25.276	6,2	7,5	1,2	5,6	3,2	7,1	4,3	4,0	3,5	2,3
1982	39.582	5,0	5,9	0,1	5,0	-8,9	-0,6	2,2	1,8	1,3	0,0
1983	68.242	-5,6	4,7	-12,7	-8,6	11,0	-9,7	-2,2	-3,1	-3,7	-4,9
1984	89.144	3,7	0,6	9,4	6,4	2,4	9,1	4,1	3,6	3,4	2,4
1985	120.899	4,2	6,5	1,0	2,7	11,1	9,4	3,3	3,3	2,9	2,1
1986	161.217	6,9	7,3	-1,6	4,5	5,9	0,9	6,3	6,5	8,9	8,1
1987	209.114	16,2	6,5	18,8	15,7	3,3	23,3	8,5	8,7	10,6	9,4
1988	256.645	-3,8	4,7	-0,2	-0,6	-3,6	-4,6	-0,1	-0,6	-0,9	-2,4
1989	308.192	-4,2	3,0	-7,9	-4,4	2,9	-10,3	0,3	-0,1	-1,6	-2,7
1990	363.902	0,5	4,4	3,0	1,5	0,0	1,0	1,2	1,2	0,6	-0,2
1991	396.872	4,1	3,2	2,0	5,1	-5,9	5,7	1,1	1,5	3,2	1,9
1992	397.632	-4,5	-0,8	-11,3	-5,3	-1,9	-8,0	-3,3	-3,3	-4,2	-5,4
1993	411.421	-4,5	2,3	-11,4	-4,1	7,1	-8,6	1,0	0,9	-0,9	-1,9
1994	435.028	1,9	3,7	-1,1	1,5	10,0	4,2	3,7	3,1	2,7	1,7
1995	451.547	4,2	1,3	-2,8	3,1	-2,2	3,8	1,0	1,4	1,9	1,4
1996	486.399	6,4	1,0	27,4	7,6	9,9	16,7	5,5	6,0	4,6	4,0
1997	529.951	6,0	3,1	10,5	6,2	5,7	8,5	5,3	4,9	6,0	5,1
1998 ¹	586.673	11,0	3,6	25,9	12,6	2,2	23,3	4,8	4,6	6,5	5,5
1999 ¹	637.627	7,2	4,7	-2,0	4,7	5,8	6,3	4,3	3,9	4,1	3,0

1. Bráðabirgðatölur. Heimild: Þjóðhagsstofnun.

2. tafla. Þjóðhagsstærðir, frh.

Undirlidir fjármunamyndunar, magnbreytingar frá fyrra ári í %			Verðbreytingar frá fyrra ári í %			Hlutföll af landsframleiðslu í %					
Atvinnu- vegir	Starfsemi Íbúðar- hús opinbera		VLF	Einka- neysla	Við- skipta- kjör ¹	Einka- neysla	Sam- neysla	Fjár- muna- myndun	Út- flutn- ingur	Við- skipta- jöfnuður	Þjóðhags- legur sparnaður
11,9	-7,1	7,6	5,3	5,5	-2,2	61,8	10,6	30,5	23,0	-2,8	26,8
0,5	-13,4	-3,3	7,3	7,5	9,1	61,6	10,4	27,3	22,0	-1,3	27,3
9,6	11,3	6,6	10,6	7,8	2,3	62,3	10,3	28,5	19,8	-2,8	26,8
18,3	-12,8	11,6	8,6	11,3	-5,5	62,7	10,3	31,7	43,0	-4,7	25,6
-27,7	-23,5	13,1	13,7	10,0	7,0	60,6	10,1	24,3	42,8	2,2	28,0
15,4	12,7	15,7	10,8	9,0	0,5	61,1	10,0	25,6	46,5	3,0	28,0
36,6	27,9	13,4	8,3	8,4	-0,4	61,7	10,6	29,4	42,5	-1,4	27,0
21,7	10,6	23,3	16,2	14,4	6,8	60,2	10,7	30,1	38,2	-1,8	28,4
-8,4	5,4	19,7	12,6	8,1	7,8	57,9	10,6	27,8	37,4	1,1	30,6
19,7	11,1	6,8	10,5	10,0	0,7	60,1	10,8	29,2	33,9	-1,2	28,3
13,9	9,6	5,6	2,8	4,1	-1,9	62,6	11,9	32,7	28,9	-8,4	24,6
-7,2	-12,8	-7,3	13,7	13,5	-0,2	62,6	12,7	33,0	32,6	-8,8	23,3
-27,5	-22,0	-8,9	20,9	21,6	-3,7	58,3	12,2	26,0	44,6	1,1	27,7
8,3	1,1	14,6	16,4	11,1	8,8	60,1	12,7	25,3	46,4	1,5	26,2
60,0	12,9	26,3	12,6	8,0	11,4	59,7	13,1	30,6	38,6	-6,8	26,3
-7,7	24,7	5,1	18,3	14,7	-2,1	58,5	14,5	29,6	36,1	-2,4	25,7
14,9	47,1	9,7	31,5	26,1	10,1	55,4	14,1	32,3	36,7	-2,6	29,4
21,7	-13,5	-0,4	37,7	37,6	-6,6	57,7	15,7	34,2	32,4	-10,6	25,3
-7,8	-7,0	-18,1	41,9	55,5	-11,1	56,8	16,0	33,3	34,4	-10,2	24,9
-5,6	2,0	3,2	32,7	29,9	7,8	55,3	15,3	29,1	35,6	-1,5	27,0
15,8	5,5	2,1	32,7	27,6	7,0	55,1	15,4	28,1	34,0	-2,3	27,4
-6,2	-3,0	-10,3	46,4	43,3	0,3	55,5	16,3	25,1	37,7	1,2	25,7
0,3	-1,9	-8,6	40,8	46,3	-8,6	56,5	16,8	24,3	39,2	-0,7	24,1
15,6	7,5	18,7	52,5	55,6	-2,8	57,6	16,5	25,4	34,9	-1,9	24,0
3,4	-9,8	15,7	49,8	51,1	-0,5	59,2	16,7	24,6	33,9	-4,0	21,5
-4,4	9,4	2,9	53,3	52,0	-0,8	60,3	17,5	24,6	31,5	-7,9	19,0
-15,2	-9,1	-9,7	76,2	82,1	-1,3	60,1	17,7	21,7	39,1	-1,9	18,3
11,0	10,4	1,0	25,4	31,4	0,6	62,7	16,5	21,7	37,9	-4,6	16,3
6,9	-13,6	7,1	31,3	32,6	-0,9	63,9	17,5	21,1	40,3	-3,9	14,6
3,9	-13,9	-3,5	25,5	20,1	5,4	61,5	17,8	19,2	38,4	0,5	17,3
21,9	14,2	11,3	19,5	15,9	4,3	63,9	18,6	20,4	34,3	-3,4	15,2
-9,1	14,9	21,2	22,8	25,4	-0,8	62,8	19,7	19,7	31,8	-3,5	15,0
-13,8	2,8	-1,2	19,8	23,3	-3,9	61,7	19,6	19,0	34,5	-1,3	15,1
6,0	-0,6	-1,3	16,8	17,0	-2,0	61,3	19,2	19,2	34,3	-2,1	16,0
3,7	-4,9	7,3	7,8	6,9	3,6	62,6	19,7	19,2	31,7	-4,0	14,9
-17,4	-3,3	-3,6	3,6	4,7	-2,7	62,5	20,2	17,5	30,6	-2,4	15,0
-24,7	-5,8	14,4	2,5	4,6	-5,2	60,3	20,6	15,6	33,0	0,8	16,6
0,5	0,0	-4,7	2,0	1,6	0,1	59,1	20,6	15,1	36,2	2,0	17,1
7,3	-9,9	-12,4	3,2	1,8	2,3	60,4	20,8	14,6	35,7	0,9	16,0
53,0	7,1	-3,7	1,9	2,3	-3,1	61,0	20,6	18,0	36,4	-1,8	15,9
17,9	-6,1	6,6	3,4	1,8	2,4	60,4	20,3	18,6	36,0	-1,7	16,9
38,5	0,0	8,3	5,3	1,7	5,1	61,6	20,9	21,7	34,7	-6,8	15,1
-6,9	8,0	10,9	3,4	3,2	0,4	62,8	21,7	19,9	33,7	-6,7	13,2

3. tafla. Vísitölur verðlags

Vísitala neysluverðs. Maí 1988=100¹

Ársmeðaltöl			1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
1988	104,6	Janúar	160,2	164,1	169,3	172,1	174,9	178,4	182,4	184,8
1989	126,7	Febrúar	160,4	165,3	169,5	172,3	175,2	178,5	182,0	184,5
1990	145,5	Mars	160,6	165,4	169,7	172,0	175,5	178,4	182,7	185,4
1991	155,4	Apríl	160,6	165,9	169,9	171,8	175,8	179,7	183,1	186,4
1992	161,2	Maí	160,5	166,3	169,9	172,1	176,9	179,4	183,7	187,3
1993	167,8	Júní	161,1	166,2	170,1	172,3	176,7	179,8	184,0	188,8
1994	170,3	Júlí	161,4	167,7	170,4	172,8	176,9	180,1	183,6	189,5
1995	173,2	Ágúst	161,4	169,2	170,5	173,5	178,0	180,6	182,6	190,2
1996	177,1	September	161,3	169,8	171,0	174,1	178,4	181,3	182,8	191,8
1997	180,3	Október	161,4	170,8	170,8	174,9	178,5	181,9	183,6	193,3
1998	183,3	Nóvember	161,4	170,8	170,7	174,3	178,6	181,7	184,1	193,3
1999	189,6	Desember	162,2	169,9	170,8	174,2	177,8	181,4	183,7	194,0

Vísitala byggingarkostnaðar. Júlí 1987=100²

Ársmeðaltöl			1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
1988	116,4	Janúar	187,4	189,6	195,5	199,1	205,5	218,0	225,9	231,2
1989	142,3	Febrúar	187,3	189,8	195,5	199,4	208,5	218,2	229,8	235,1
1990	169,6	Mars	187,1	190,2	195,8	200,0	208,9	218,6	230,1	235,2
1991	183,1	Apríl	187,2	190,9	196,0	203,0	209,7	219,0	230,4	235,4
1992	188,2	Maí	187,3	189,8	195,8	203,6	209,8	219,0	230,8	235,5
1993	192,0	Júní	188,5	189,8	196,3	203,9	209,8	223,2	231,2	235,9
1994	197,0	Júlí	188,6	190,1	197,3	204,3	209,9	223,6	230,9	235,5
1995	203,1	Ágúst	188,8	192,5	197,8	204,6	216,9	225,9	231,1	236,3
1996	212,4	September	188,8	194,8	198,2	204,5	217,4	225,5	231,1	236,4
1997	222,4	Október	188,9	195,7	198,3	204,6	217,5	225,9	230,9	236,7
1998	230,4	Nóvember	189,1	195,7	198,5	205,2	217,4	225,6	231,0	236,9
1999	235,6	Desember	189,2	195,6	199,1	205,1	217,8	225,8	231,2	236,6

Lánskjaravísitala. Júní 1979=100³

Ársmeðaltöl			1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
1988	2.111	Janúar	3.196	3.246	3.343	3.385	3.440	3.511	3.582	3.627
1989	2.498	Febrúar	3.198	3.263	3.340	3.396	3.453	3.523	3.601	3.649
1990	2.886	Mars	3.198	3.273	3.343	3.402	3.459	3.524	3.594	3.643
1991	3.103	Apríl	3.200	3.278	3.346	3.396	3.465	3.523	3.607	3.661
1992	3.218	Maí	3.203	3.278	3.347	3.392	3.471	3.548	3.615	3.680
1993	3.298	Júní	3.210	3.280	3.351	3.398	3.493	3.542	3.627	3.698
1994	3.359	Júlí	3.230	3.282	3.358	3.402	3.489	3.550	3.633	3.728
1995	3.412	Ágúst	3.234	3.307	3.370	3.412	3.493	3.556	3.625	3.742
1996	3.488	September	3.235	3.330	3.373	3.426	3.515	3.566	3.605	3.755
1997	3.550	Október	3.235	3.339	3.378	3.438	3.523	3.580	3.609	3.787
1998	3.613	Nóvember	3.237	3.347	3.378	3.453	3.524	3.592	3.625	3.817
1999	3.717	Desember	3.239	3.347	3.384	3.442	3.526	3.588	3.635	3.817

1. Hét áður framfærsluvísitala. Neysluverðsvísitalan var þá 973,3 miðað við 100 í janúar 1981. 2. Gildistími. Eldri vísitala var þá 319,84 miðað við 100 í janúar 1983 eða 4.739 miðað við 100 í nóvember 1975. Vísitala byggingarkostnaðar er jafnan mæld um miðjan þann mánuð er næstur fer á undan formlegum gildismánuði hennar. 3. Samsett að jöfnu af neysluverðsvísitölu, byggingarvísitölu og launavísitölu til mars 1995. Tekur eftir það sömu hlutfallsbreytingu og vísitala neysluverðs. Reiknuð mánaðarlega, fyrst fyrir júní 1979, og gildir í einn almanaksmánuð.

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

4. tafla. Greiðslujöfnuður við útlönd

M.kr.	1994	1995	1996	1997	1998	1999 ¹
Viðskiptajöfnuður	8.544	3.393	-8.684	-8.899	-40.054	-42.775
Vöruskiptajöfnuður.....	19.662	13.356	1.201	254	-25.019	-22.374
Útfluttar vörur f.o.b.....	112.654	116.607	125.690	131.213	136.592	144.957
Sjávarafurðir	84.838	83.873	92.582	93.648	99.233	97.711
Aðrar vörur	27.816	32.734	33.108	37.565	37.359	47.246
Innfluttar vörur f.o.b.	-92.992	-103.251	-124.489	-130.959	-161.611	-167.331
Fjárfestingarvörur	-30.794	-34.830	-46.281	-50.719	-68.168	-70.645
Aðrar vörur	-62.198	-68.421	-78.208	-80.240	-93.443	-96.686
Þjónustujöfnuður.....	3.143	3.169	1.880	2.977	-1.310	-5.464
Útflutt þjónusta, alls.....	44.782	44.643	51.146	59.735	67.134	70.106
Samgöngur	18.139	17.340	22.452	25.735	31.109	30.549
Ferðalög	10.595	12.004	11.722	12.316	14.633	16.424
Önnur þjónusta.....	16.048	15.299	16.972	21.684	21.392	23.133
Innflutt þjónusta, alls	-41.639	-41.474	-49.266	-56.758	-68.444	-75.570
Samgöngur	-12.077	-13.371	-16.614	-17.916	-22.766	-25.815
Ferðalög	-17.892	-18.194	-20.472	-22.893	-28.049	-31.101
Önnur þjónusta.....	-11.670	-9.909	-12.180	-15.949	-17.629	-18.654
Jöfnuður þáttatekna.....	-13.635	-12.826	-11.301	-11.892	-12.722	-14.212
Tekjur.....	5.251	5.277	6.924	7.327	8.480	8.111
Laun	2.993	3.260	4.242	4.128	4.742	4.901
Vextir og arður.....	2.258	2.017	2.682	3.199	3.738	3.210
Gjöld	-18.886	-18.103	-18.225	-19.219	-21.202	-22.323
Laun	-532	-365	-306	-391	-293	-341
Vextir og arður.....	-18.354	-17.738	-17.919	-18.828	-20.909	-21.982
Rekstrarframlög	-626	-306	-464	-238	-1.003	-725
Fjármagnsjöfnuður	-10.535	-633	10.869	14.878	43.769	58.126
Fjárframlög	-429	-286	-32	14	-324	-57
Fjármagnshreyfingar ²	-10.106	-347	10.901	14.864	44.093	58.183
Hreyfingar án forða.....	-20.784	-101	21.063	11.680	46.354	63.529
Bein fjárfesting	-1.771	-2.270	1.257	6.628	5.374	1.403
Erlendis	-1.662	-1.664	-4.222	-3.637	-5.021	-5.089
Á Íslandi.....	-109	-606	5.479	10.265	10.395	6.492
Verðbréfavíðskipti	13.192	9.978	8.075	-17.303	-16.988	19.619
Verðbréf gefin út af erlendum aðilum ...	-8.749	-5.208	-3.478	-14.492	-21.694	-25.821
Verðbréf gefin út af innlendum aðilum .	21.941	15.186	11.553	-2.811	4.706	45.440
Aðrar fjármagnshreyfingar ³	-32.205	-7.809	11.731	22.355	57.968	42.507
Eignaliðir	-2.256	1.470	-1.994	-11.575	270	-15.269
Innlánsstofnanir	-1.188	2.982	-2.452	-6.177	1.967	-6.724
Aðrir.....	-1.068	-1.512	458	-5.398	-1.697	-8.545
Skuldaliðir.....	-29.949	-9.279	13.725	33.930	57.698	57.776
Seðlabankinn.....	2.879	1.330	-6.578	-27	3.909	-176
Hið opinbera	-5.519	3.769	-1.108	478	4.504	2.071
Innlánsstofnanir	-11.410	-3.491	19.150	21.723	29.548	31.019
Aðrir.....	-15.899	-10.887	2.261	11.756	19.737	24.862
Gjaldeyrisforði (- aukning).....	10.678	-246	-10.162	3.184	-2.261	-5.346
Skekkiur og vantalið, nettó	1.991	-2.760	-2.185	-5.979	-3.715	-15.351
Meðalgengi USD = krónur	69,74	64,67	66,52	70,76	70,95	72,22
Gengisvísitala (31. des. 1994 = 100)	99,6	98,9	99,0	97,8	96,2	96,0

1. Bráðabirgðatölur. 2. Tölurnar sýna nettó flæði fjármagns. Flæði til landsins er með jákvæðu formerki og stafar af lækku á erlendri eign eða skuldaaukningu, en fjármagnsflæði frá landinu er með neikvæðu formerki, þ.e. eignaukning eða endurgreiðsla skulda. Allar stærðir sýna nettóhreyfingu. 3. S.s. seðlar, innstæður, lán og viðskiptakröfur.

5. tafla. Greiðslujöfnuður við útlönd - ársfjórðungsfirlit

M.kr.	1998				1999 ¹			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Viðskiptajöfnuður	-16.592	-7.866	-6.443	-9.153	-8.006	-14.163	-10.665	-9.941
Vöruskiptajöfnuður.....	-10.652	-4.997	-4.017	-5.353	-1.008	-9.459	-8.767	-3.140
Útfluttar vörur f.o.b.....	28.842	35.813	36.793	35.144	35.893	36.857	34.214	37.993
Innfluttar vörur f.o.b.....	-39.494	-40.810	-40.810	-40.497	-36.901	-46.316	-42.981	-41.133
Þjónustujöfnuður	-1.857	639	1.355	-1.447	-1.493	-1.618	1.465	-3.818
Útflutt þjónusta, alls	12.471	17.754	21.353	15.556	13.144	17.187	22.943	16.832
Innflutt þjónusta, alls.....	-14.328	-17.115	-19.998	-17.003	-14.637	-18.805	-21.478	-20.650
Samgöngur, nettó	479	1.994	4.016	1.854	1.597	1.459	3.030	-1.352
Ferðalög, nettó.....	-3.124	-3.793	-1.801	-4.698	-4.127	-4.124	-1.634	-4.792
Önnur þjónusta, nettó	788	2.438	-860	1.397	1.037	1.047	69	2.326
Jöfnuður þáttatekna	-3.689	-3.248	-3.609	-2.176	-5.198	-2.954	-3.246	-2.814
Rekstrarframlög	-394	-260	-172	-177	-307	-132	-117	-169
Fjármagnsjöfnuður	12.649	7.652	10.414	13.054	13.185	9.023	22.767	13.151
Fjárframlög	-12	-188	-87	-37	-42	36	-8	-43
Fjármagnshreyfingar ²	12.661	7.840	10.501	13.091	13.227	8.987	22.775	13.194
Eignabreytingar (- aukning)	-194	-9.291	-6.418	-12.803	-13.602	-23.526	-9.359	-5.038
Skuldahreyfingar	12.855	17.131	16.919	25.894	26.829	32.513	32.134	18.232
Hreyfingar án forða	11.955	14.204	6.019	14.176	15.760	7.201	27.031	13.537
Bein fjárfesting, nettó.....	-794	2.992	1.523	1.653	324	5.329	-1.580	-2.670
Verðbréfavíðskipti, nettó.....	-1.971	-5.736	-9.099	-182	6.345	3.974	18.866	-9.566
Aðrar fjármagnshreyfingar.....	14.720	16.948	13.595	12.705	9.091	-2.102	9.745	25.773
Löng lán, nettó	4.771	1.775	26.759	27.907	3.343	14.867	24.528	14.928
Skammtímahreyfingar.....	9.949	15.173	-13.164	-15.202	5.748	-16.969	-14.783	10.845
Gjaldeyrnisforði (- aukning)	706	-6.364	4.482	-1.085	-2.533	1.786	-4.256	-343
Skekkiur og vantalið.....	3.943	214	-3.971	-3.901	-5.179	5.140	-12.102	-3.210
Gengisvísitala (1994=100)	96,8	95,8	95,4	96,7	96,5	97,0	96,4	95,4

1. Bráðabirgðatölur. 2. Sjá neðanmálsgrein 2 við 4. töflu.

6. tafla. Löng erlend lán og skuldabréfaútgáfa erlendis

Staða í árslok í m.kr.	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 ¹
Löng erlend lán, alls.....	249.245	238.915	233.025	241.873	262.272	332.062	410.573
Seðlabankinn	0	0	0	0	0	0	0
Hið opinbera.....	93.285	102.184	113.922	119.881	121.228	118.703	105.964
Ríkissjóður	86.144	95.300	107.558	113.716	112.111	103.773	89.672
Sveitarfélög	7.141	6.884	6.364	6.165	9.117	14.930	16.292
Innlánsstofnanir.....	27.576	22.075	13.454	17.143	26.360	74.397	133.297
Aðrar lánastofnanir	57.620	48.449	42.412	43.308	49.200	56.483	71.604
Atvinnufyrirtæki.....	70.764	66.207	63.237	61.541	65.484	82.479	99.708
Gengi Bandaríkjadals	72,63	68,21	65,14	66,71	71,98	69,32	72,35
Erlend lán (á meðalgengi ársins) sem							
hlutfall af vergri landsframleiðslu.....	57,3	55,0	51,9	50,7	49,7	55,7	65,2
hlutfall af útflutningstekjum	166,3	147,0	140,8	134,3	132,8	154,1	186,3
Greiðslubyrði í % af útflutn.tekjum	27,4	34,1	28,3	22,1	19,1	22,0	23,1
Afborganir	16,8	24,5	19,5	14,4	12,0	14,3	14,9
Vaxtagreiðslur	10,6	9,6	8,8	7,8	7,1	7,6	8,2

1. Bráðabirgðatölur.

7. tafla. Staða þjóðarþúsins út á við

Staða í árslok í ma.kr.	Bein fjárfesting			Markaðsverðbréf			Önnur erlend staða			Hrein staða við útlönd	
	Eignir	Skuldir	Nettó	Eignir	Skuldir	Nettó	Eignir	Skuldir	Nettó	Ma.kr.	% af VLF
1990.....	4,2	8,1	-4,0	0,7	47,3	-46,7	37,1	153,1	-116,0	-166,7	-46,4
1991.....	5,6	9,2	-3,6	1,0	57,7	-56,8	36,7	160,0	-123,4	-183,7	-47,4
1992.....	6,3	7,9	-1,7	0,8	80,1	-79,3	43,0	175,8	-132,9	-213,8	-49,3
1993.....	8,3	8,5	-0,2	3,3	112,9	-109,6	45,7	178,2	-132,6	-242,4	-55,7
1994.....	10,2	8,7	1,5	12,0	132,2	-120,2	37,2	148,7	-111,5	-230,2	-53,0
1995.....	11,7	8,4	3,3	17,8	143,4	-125,7	35,8	139,8	-104,0	-226,3	-50,4
1996.....	16,1	13,2	2,9	22,7	152,5	-129,9	48,1	149,0	-100,9	-227,9	-47,8
1997.....	19,8	23,9	-4,1	40,4	152,1	-111,7	54,8	182,4	-127,6	-243,4	-46,1
1998.....	23,5	31,7	-8,2	71,6	157,6	-86,1	56,3	247,2	-190,9	-285,2	-47,9
1999 ¹	29,9	36,1	-6,2	123,8	200,4	-76,7	74,3	304,9	-230,6	-313,5	-49,8

1. Bráðabirgðatölur.

8. tafla. Erend staða Seðlabankans og innlánsstofnana

Í m.kr.	Seðlabankinn				Innlánsstofnanir			Gengi USD
	Gjald- eyris- fordi ¹	Erlendar eignir ²	Erlendar skuldir	Nettó- staða	Erlendar eignir	Erlendar skuldir	Nettó- staða	
1990.....	23.601	24.260	-847	23.413	4.965	-38.850	-33.885	55,31
1991.....	24.538	25.247	-1.181	24.066	4.442	-39.537	-35.095	55,54
1992.....	31.747	32.020	-963	31.057	3.911	-43.143	-39.232	63,84
1993.....	30.862	31.139	-2.677	28.462	6.825	-43.003	-36.178	72,63
1994.....	20.326	24.360	-9.398	14.962	8.105	-31.308	-23.203	68,21
1995.....	20.543	25.808	-11.498	14.310	5.395	-27.403	-22.008	65,14
1996.....	30.778	36.150	-5.050	31.100	8.330	-46.056	-37.726	66,71
1997.....	27.793	33.274	-5.418	27.856	12.399	-67.164	-54.765	71,98
1998.....	29.753	35.138	-9.072	26.066	12.201	-106.589	-94.388	69,32
1999.....	35.787	37.051	-4.900	32.151	17.542	-161.602	-144.060	72,35

1. Gulleign, sérstök dráttarréttindi og gjaldeyrisstaða við IMF, verðbréf og innstæður í erlendum gjaldeyri. 2. Gjaldreyrisfordi og erlendar eignir í íslenskum krónum.

9. tafla. Opinber gengisvísitala og vísitölur meðalgengis og raungengis krónunnar

Opinber gengisvísitala ¹ 31/12 1991 = 100	Vísitölur meðalgengis ² 31. des. 1994 = 100			Raungengi krónunnar ³ 1980 = 100			
	Meðaltal	Innfl.- vog	Útfl.- vog	Hlutfallslegt verðlag		Hlutfallslegur launakostnaður	
				Vísitala	%-breyt. ⁴	Vísitala	%-breyt. ⁴
	1990.....	87,0	86,3	87,7	97,2	-3,3	87,3
1991.....	87,0	86,2	87,8	99,8	2,7	89,9	3,0
1992.....	100,7	87,4	87,7	99,7	-0,1	92,8	3,2
1993.....	110,6	94,7	94,5	94,3	-5,4	84,3	-9,2
1994.....	116,0	99,6	99,5	89,2	-5,4	78,5	-6,9
1995.....	116,1	98,9	99,3	89,3	0,1	81,2	3,4
1996.....	116,2	99,0	100,0	89,5	0,2	81,8	0,7
1997.....	114,7	97,8	98,3	90,3	0,9	83,8	2,4
1998.....	112,8	96,2	96,7	91,7	1,6	87,2	4,0
1999.....	112,7	96,0	96,5	93,6	2,0	88,2	1,2

1. Vísitalan sýnir meðalgengi erlendra gjaldmiðla gagnvart íslenskri krónu á hverju tímabili. Frá 6. september 1995 er gengisskráningargogin miðuð við viðskiptavog en hún byggir á vöru- og þjónustuviðskiptum við helstu viðskiptalöndin. Áður var vogin samsett af ECU 76%, USD 18% og JPY 6%. 2. Vísitalan sýnir meðalgengi erlendra gjaldmiðla gagnvart íslenskri krónu á hverju tímabili, miðað við viðskiptavog frá og með 1995 en áður vöruviðskiptavog. 3. Byggt á ársfjórðungslegum gögnum um verðlag neysluvöru, laun og framleiðslu í 15 helstu viðskiptalöndum Íslands. 4. Breyting frá fyrra ári.

10. tafla. Fjármál hins opinbera¹

Ma.kr.	Hið opinbera						Ríkissjóður				Sveitarfélög		
	Tekjur	Útgjöld	Vergur sparn- aður	Tekju- af- gangur	Hreinar skuldir	Vergar skuldir	Vergur sparn- aður	Tekju- af- gangur	Hreinar skuldir	Vergar skuldir	Tekju- af- gangur	Hreinar skuldir	Vergar skuldir
1980	5,5	5,3	1,3	0,2	0,5	4,1	0,9	0,1	0,7	3,6	0,0	0,0	0,5
1981	8,8	8,5	2,0	0,3	0,8	5,7	1,4	0,2	0,9	5,0	0,0	0,1	0,8
1982	14,2	13,6	3,2	0,7	0,2	11,6	2,3	0,7	0,3	10,2	-0,1	0,3	1,5
1983	23,2	24,6	3,7	-1,4	4,0	21,3	2,5	-1,4	3,7	18,9	-0,1	0,8	2,5
1984	31,5	29,5	7,3	2,0	5,2	29,7	5,0	1,2	5,4	26,8	0,7	0,4	3,0
1985	41,1	43,1	6,5	-2,0	8,5	41,2	4,1	-2,1	8,7	38,6	0,0	0,8	3,7
1986	54,4	60,9	8,4	-6,5	16,0	50,8	5,6	-6,6	16,1	45,8	-0,1	0,9	5,3
1987	70,8	72,6	10,3	-1,8	19,5	61,3	6,6	-1,9	18,9	54,5	-0,2	1,8	7,0
1988	96,1	101,3	12,0	-5,2	25,4	80,8	6,9	-5,1	24,2	71,8	-0,2	2,5	9,3
1989	115,5	129,5	11,7	-14,0	50,6	110,3	6,3	-12,3	48,0	97,2	-1,8	4,8	13,4
1990	131,0	143,2	12,7	-12,1	70,5	134,5	4,9	-12,0	66,5	119,3	0,2	6,3	15,9
1991	147,8	159,4	17,5	-11,6	79,3	154,2	8,6	-11,2	74,4	137,5	-0,6	7,3	17,5
1992	150,0	161,2	15,5	-11,2	106,5	185,6	7,9	-9,6	98,4	166,1	-1,7	10,2	20,4
1993	147,1	165,6	8,0	-18,4	143,2	220,1	2,9	-13,8	130,6	195,6	-4,7	14,6	25,2
1994	153,3	173,9	8,3	-20,6	165,5	245,1	5,6	-13,4	144,9	213,9	-6,8	22,2	31,8
1995	162,4	175,8	8,7	-13,4	179,3	267,6	3,3	-11,6	155,4	232,6	-1,4	25,1	35,6
1996	177,8	185,6	17,1	-7,7	191,5	274,4	10,7	-7,3	168,2	239,2	-0,4	24,2	35,7
1997	193,4	193,5	24,4	-0,1	196,5	279,4	17,4	2,7	172,3	241,6	-3,0	25,0	38,4
1998	219,3	216,5	32,8	2,8	178,9	280,0	23,6	6,2	151,3	237,8	-4,3	28,3	42,8
1999	243,0	214,0	35,0	4,0	164,7	272,0	26,2	7,4	131,1	223,0	-3,2	32,3	47,8
% af VLF													
1980	33,8	32,5	7,8	1,3	2,7	21,0	5,5	0,8	3,4	18,5	0,1	0,0	2,6
1981	34,9	33,6	8,0	1,3	2,7	19,3	5,7	1,0	3,2	16,9	0,1	0,2	2,5
1982	36,0	34,3	8,0	1,7	0,4	23,3	5,9	1,7	0,5	20,4	-0,1	0,6	3,0
1983	34,0	36,1	5,5	-2,0	4,7	25,0	3,7	-2,0	4,4	22,1	-0,1	1,0	2,9
1984	35,4	33,1	8,2	2,2	5,4	31,1	5,6	1,3	5,7	28,1	0,8	0,5	3,1
1985	34,0	35,7	5,3	-1,7	6,2	29,8	3,4	-1,8	6,3	27,9	0,0	0,6	2,7
1986	33,7	37,8	5,2	-4,1	9,4	29,8	3,5	-4,1	9,4	26,9	-0,1	0,5	3,1
1987	33,9	34,7	4,9	-0,9	8,5	26,6	3,2	-0,9	8,2	23,7	-0,1	0,8	3,0
1988	37,4	39,5	4,7	-2,0	9,2	29,2	2,7	-2,0	8,8	26,0	-0,1	0,9	3,4
1989	37,5	42,0	3,8	-4,6	15,1	32,8	2,0	-4,0	14,3	28,9	-0,6	1,4	4,0
1990	36,0	39,3	3,5	-3,3	18,9	36,1	1,4	-3,3	17,9	32,1	0,1	1,7	4,3
1991	37,3	40,2	4,4	-2,9	19,4	37,7	2,2	-2,8	18,2	33,6	-0,2	1,8	4,3
1992	37,7	40,5	3,9	-2,8	26,6	46,4	2,0	-2,4	24,6	41,5	-0,4	2,5	5,1
1993	35,8	40,3	1,9	-4,5	34,3	52,8	0,7	-3,4	31,3	46,9	-1,2	3,5	6,0
1994	35,3	40,0	1,9	-4,7	37,8	56,0	1,3	-3,1	33,1	48,9	-1,6	5,1	7,3
1995	36,0	38,9	1,9	-3,0	39,4	58,7	0,7	-2,6	34,1	51,1	-0,3	5,5	7,8
1996	36,6	38,1	3,5	-1,6	38,9	55,8	2,2	-1,5	34,2	48,7	-0,1	4,9	7,3
1997	36,5	36,5	4,6	0,0	36,7	52,2	3,3	0,5	32,2	45,1	-0,6	4,7	7,2
1998	37,3	36,9	5,6	0,5	30,3	47,4	4,0	1,0	25,6	40,2	-0,7	4,8	7,2
1999	38,1	37,5	5,5	0,6	25,1	41,5	4,1	1,2	20,0	34,0	-0,5	4,9	7,3

1. Rekstrargrunnur skv. uppgjöri Þjóðhagsstofnunar.
Heimildir: Þjóðhagsstofnun og ríkisbókhald. Nýjustu tölur eru áætlanir Seðlabankans.

11. tafla. Yfirlit yfir fjármál ríkissjóðs

M.kr.	Rekstrargrunnur							Hreinar lántökur	
	Rekstrarjöfnuður			Lánsfjárhörf			Hrein lánsfjárhörf	utan Seðlabanka	Greiðslujöfnuður
	Tekjur	Gjöld	Tekjuafgangur	Veitt lán og hlutafé ¹	Viðskiptareikningar ¹	Óbein lántaka ^{1,2}			
1982	10.328	9.479	849	-532	-804	-	487	652	166
1983	16.282	17.717	-1.435	-376	-863	-	2.674	1484	-1190
1984	22.088	20.474	1.614	-725	-1.134	-	245	797	552
1985	28.746	30.617	-1.871	-217	-1.977	-	4.065	1644	-2421
1986	40.177	46.374	-6.198	-288	2.090	-	4.396	7.133	2.737
1987	52.324	53.582	-1.258	346	-4.433	-	5.344	3.513	-1.832
1988	71.287	73.415	-2.128	-792	-6.016	-	8.936	5.122	-3.814
1989 ³	81.905	92.253	-10.348	2.888	197	-	7.263	10.803	3.540
1990	94.737	106.024	-11.287	740	-4.499	3.713	11.332	15.644	4.312
1991	105.979	119.430	-13.450	-2.308	-6.211	5.148	16.821	11.750	-5.071
1992	106.039	116.631	-10.593	-793	-848	4.605	7.628	16.541	8.912
1993	100.170	119.214	-19.044	-4.980	7.973	3.534	12.516	13.544	1.027
1994	110.364	125.939	-15.574	-9.299	4.262	5.097	15.515	15.507	-8
1995	114.190	129.356	-15.166	-8.858	425	5.141	18.459	16.983	-1.476
1996	128.281	136.978	-8.697	-6.398	5.910	-2.776	11.961	11.073	-889
1997	135.281	134.586	695	124	3.402	4.960	-9.182	-2.650	16.079
1998 ⁴	180.846	189.636	-8.789	4.941	-1.510	22.153	-16.794	-9.478	7.317
1999 ⁵	206.500	190.500	16.000	8.000	-4.500	1.000	-20.500	-20.500	0

1. Inngreiðslur umfram útgreiðslur. 2. Einkum ógreiddar lífeyrisskuldbindingar og spariskírteinaavextir. 3. Án sérstakra færslna vegna bókhaldsbreytinga. 4. Gjaldfærð lífeyrisskuldbinding er óvenju há, 20,8 ma.kr. 5. Mat Seðlabanka á rekstrartölum byggt á bráðabirgðatölum.

12. tafla. Sala ríkisverðbréfa

M.kr.	Spariskírteini			Ríkisvixlar, nettó	Ríkisbréf, nettó	Samtals
	Sala	Ímlausn	Nettó			
1986	3.494	1.722	1.772	-	-	1.772
1987	2.140	1.130	1.010	932	-	1.942
1988	4.867	3.413	1.454	-219	-	1.235
1989	5.049	4.170	879	5.171	-	6.050
1990	8.275	1.825	6.450	2.166	75	8.691
1991	5.584	4.433	1.151	298	1.158	2.607
1992	3.661	1.495	2.166	4.645	1.244	8.055
1993	8.200	3.706	4.494	742	3.444	8.680
1994	9.447	6.189	3.258	894	-355	3.797
1995	9.252	9.859	-607	830	1.004	1.227
1996	20.051	27.410	-7.359	391	3.772	-3.197
1997	18.356	15.449	2.907	-7.294	2.932	-1.455
1998	8.957	16.855	-7.898	2.912	-6.320	-11.306
1999	2.975	12.302	-9.327	-5.310	-6.231	-20.868

13. tafla. Skuldir ríkissjóðs

M.kr.	Skuldir						Eignir			
	Lán í Seðla- banka ¹	Innlend lán utan Seðlabanka ²				Erlend lán	Skuldir alls	Veitt lán	Viðskipta- reikn- ingar, nettó ³	Hrein skuld
		Alls	P.a. löng markaðs- verðbréf	P.a. stutt markaðs- verðbréf						
1983	915	6.428	4.194	0	12.482	19.825	13.048	2.101	4.676	
1984	1.897	5.519	3.244	0	19.497	26.913	18.182	3.232	5.499	
1985	3.683	8.257	5.165	0	25.630	37.570	24.737	5.102	7.731	
1986	1.693	13.290	8.541	0	29.304	44.287	22.985	6.728	14.574	
1987	3.059	19.012	11.775	931	29.955	52.026	24.182	11.450	16.394	
1988	3.448	28.120	20.159	725	40.205	71.773	29.967	17.602	24.204	
1989	3.221	39.929	26.197	5.892	58.512	101.662	34.433	14.789	52.440	
1990	1.810	57.755	37.602	8.142	59.779	119.344	34.022	18.784	66.538	
1991	757	68.820	46.175	9.501	67.953	137.530	37.902	25.189	74.439	
1992	13	78.830	51.793	15.032	87.273	166.116	41.654	26.046	98.416	
1993	6	93.259	62.901	17.649	102.304	195.569	46.875	18.093	130.601	
1994	0	100.291	74.558	14.643	113.633	213.924	55.469	13.597	144.858	
1995	0	105.324	79.908	16.406	127.261	232.585	64.134	13.132	155.319	
1996	0	107.028	82.255	15.811	132.218	239.246	63.689	7.359	168.198	
1997	0	114.540	95.682	12.296	126.628	241.168	65.433	28.980	146.755	
1998	0	121.616	100.805	15.209	117.318	238.934	64.819	40.324	133.790	
1999	0	107.900	94.100	9.900	117.400	225.300	63.500	43.400	118.400	

1. Samningsbundin lán eingöngu. 2. Lífeyrisskuldbindingar ekki meðtaldar. 3. Óinnheimtar tekjur, ógreidd en gjaldfærð gjöld, bráðabirgðalán, skammtímaskuldbindingar og -kröfur alls konar. Heimildir: Ríkisreikningur og áætlanir Seðlabankans.

14. tafla. Skipting seðla og myntar eftir stærðum í árslok

	1996		1997		1998		1999	
	Pús.kr.	%	Pús.kr.	%	Pús.kr.	%	Pús.kr.	%
<i>Seðlastærð:</i>								
5000 kr.	3.751.200	67,0	3.943.000	66,4	4.377.000	67,1	5.125.500	68,3
2000 kr.	334.100	6,0	323.400	5,4	214.800	3,3	213.400	2,8
1000 kr.	1.024.850	18,3	1.139.200	19,2	1.318.200	20,2	1.491.800	19,9
500 kr.	364.900	6,5	415.050	7,0	497.950	7,6	558.750	7,4
100 kr.	109.190	1,9	102.350	1,7	99.500	1,5	98.450	1,3
50 kr.	10.525	0,2	10.625	0,2	10.725	0,2	11.025	0,2
10 kr.	7.425	0,1	7.425	0,1	7.575	0,1	8.625	0,1
Samtals	5.602.190	100,0	5.941.050	100,0	6.525.750	100,0	7.507.550	100,0
<i>Myntstærð:</i>								
100 kr.	391.500	42,6	435.500	44,9	484.500	46,1	542.900	47,1
50 kr.	243.500	26,5	240.300	24,8	252.200	24,0	276.400	24,0
10 kr.	173.050	18,8	177.150	18,3	189.250	18,1	204.600	17,7
5 kr.	49.705	5,4	52.405	5,4	55.465	5,3	59.210	5,1
1 kr.	52.175	5,7	54.115	5,6	57.234	5,5	60.289	5,2
50 aurar	4.889	0,5	5.053	0,5	4.965	0,5	4.929	0,4
10 aurar	4.069	0,4	4.093	0,4	4.063	0,4	4.071	0,4
5 aurar	595	0,1	596	0,1	595	0,1	594	0,1
Samtals	919.483	100,0	969.212	100,0	1.048.272	100,0	1.152.993	100,0

15. tafla. Greiðslumiðlun

Heildarvelta í m.kr.	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Tékkar	1.185.352	1.129.350	977.805	791.834	752.044	707.838	666.192	629.949
Kreditkort	52.905	56.174	58.316	62.929	74.896	82.408	94.026	111.180
innanlands	45.255	48.506	50.164	55.862	64.220	70.410	79.500	93.974
erlendis	7.650	7.668	8.152	7.067	10.677	11.998	14.526	17.206
Debetkort	.	18	37.829	111.639	147.228	177.934	218.586	254.199
innanlands	37.638	111.079	146.238	176.605	216.605	251.669
erlendis	191	560	990	1.333	1.982	2.531
Alls	1.238.257	1.185.542	1.073.950	966.402	974.168	968.180	978.804	995.328
Fjöldi færslna í þús.								
Tékkar	29.426	28.876	21.305	11.935	9.821	8.480	7.080	5.866
Kreditkort	15.787	16.602	17.350	18.837	20.068	21.775	24.313	28.279
innanlands	14.779	15.619	16.323	17.684	18.684	20.262	22.541	26.142
erlendis	1.008	983	1.027	1.153	1.384	1.513	1.772	2.137
Debetkort	3.181	12.763	17.807	22.371	27.445	34.208
innanlands	3.160	12.699	17.696	22.213	27.243	33.948
erlendis	21	64	111	158	202	260
Alls	45.213	45.478	41.836	43.535	47.696	52.626	51.765	62.493

16. tafla. Úr reikningum Seðlabankans¹

Staða í árslok í m.kr.	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Erlendar eignir, nettó	30.996	28.639	14.956	14.445	31.097	27.853	26.062	31.027
Innlendir liðir, nettó ²	-12.908	-12.730	1.206	986	-12.029	-8.186	-5.499	5.130
Kröfur á ríkissjóð og ríkisstofn., nettó	1.551	4.444	13.849	12.300	3.680	6.413	-8.171	-11.577
Kröfur á aðrar fjármálastofnanir	531	639	4.544	3.380	3.443	3.474	7.770	9.671
Kröfur á innlánsstofnanir	3.983	3.960	5.623	5.353	1.878	6.494	19.600	29.513
Aðrar kröfur	392	331	273	415	493	143	122	102
Sjóðir í opinberri vörslu (-) ³	-324	-260	-39	-2	-2	-	-	-
Innstæður annarra fjármálastofnana (-) ³	-4.239	-4.424	-4.787	-1.733	-2.623	-4.486	-4.128	-2.278
Ýmsar eignir, nettó	-14.802	-17.420	-18.257	-18.727	-18.898	-20.224	-20.692	-20.301
Grunnfé	18.088	15.909	16.162	15.431	19.068	19.667	20.562	36.157
Sjóður og innstæður innlánsstofnana	14.496	12.004	11.522	10.262	13.626	13.916	14.240	29.033
Bindireikningar ⁴	9.255	6.937	7.070	6.852	7.728	8.646	10.683	17.274
Innstæðubréf	-	250	-	-	-	-	-	-
Sjóður og aðrar innstæður	5.241	4.817	4.452	3.410	5.898	5.270	3.556	11.759
Seðlar og mynt í umferð	3.592	3.905	4.640	5.169	5.442	5.751	6.322	7.125

1. Sjá nánari sundurliðun í töflu 39. 2. Endurlánað erlent lánsfé meðtalið. 3. Innstæður eru merktar með mínusmerki. 4. Fyrir 31. maí 1998 ná tölur yfir bundnar innstæður, en bindireikningar tóku við af þeim 21. maí 1998.

17. tafla. Úr reikningum innlánsstofnana 1993-1999

Staða í árslok í m.kr.	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 ¹
Lausafjárstaða, alls.....	19.479	10.646	8.276	16.448	4.048	-19.316	19.267
Staða gagnvart Seðlabanka.....	3.486	1.053	-199	4.497	-1.219	-16.065	21.370
Erlend staða	5.851	6.182	2.143	2.893	-1.298	-6.485	-3.598
Ríkisvixlar.....	10.142	3.411	6.332	9.058	6.565	3.235	5.701
Bindireikningar ²	6.934	7.070	6.852	7.728	8.646	10.683	17.274
Aðrar innstæður í Seðlabanka.....	250	-	-	-	-	-	3.618
Kröfur á lánastofnanir.....	-	-	4.229	5.993	13.634	19.447	21.409
Útlán og markaðsskuldabréf ³	213.510	213.300	215.087	241.776	281.970	377.961	460.800
Útlán.....	213.510	213.300	197.439	221.391	249.564	325.456	400.820
Markaðsskuldabréf.....	-	-	16.239	19.402	31.818	52.506	59.713
Eignarleigusamningar.....	-	-	1.409	983	588	0	267
Hlutabréf.....	-	-	882	1.244	2.455	4.387	8.996
Samtals.....	240.173	231.016	235.326	273.189	310.752	393.162	492.830
Innstæður, alls.....	160.235	163.278	166.494	177.935	193.584	223.287	262.111
Verðbréfaútgáfa.....	22.699	22.337	24.095	32.166	40.408	51.683	60.231
Aðrar innlendar lántökur.....	1.888	1.849	3.934	4.256	5.598	11.466	14.414
þ.a. frá lánastofnunum.....	-	-	1.764	2.722	4.540	6.023	8.262
Fyrirgreiðsla Seðlabankans.....	2.630	2.224	1.744	510	5	2	1
Erlent lánsfé til endurlána.....	42.143	29.774	24.286	39.944	53.223	85.116	127.566
Eigið fé og annað, nettó.....	10.578	11.554	14.773	18.377	17.935	21.608	28.508

1. Bráðabirgðatölur. 2. Fyrir 1. maí 1988 ná tölur yfir bundnar innstæður, en bindireikningar tóku við af þeim 21. maí 1998. 3. Markaðsskuldabréf og eignarleigusamningar töldust með útlánun fram til ársins 1995.

18. tafla. Úr reikningum bankakerfisins 1993-1999

Staða í árslok í m.kr.	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Erlendar eignir, nettó.....	-7.653	-8.060	-7.873	-5.953	-26.668	-65.539	-100.137
Erl. eignir til skamms tíma, nettó.....	34.490	25.631	21.402	38.919	31.873	24.695	28.597
Erlendar skuldir til endurlána.....	-42.143	-33.691	-29.275	-44.871	-58.541	-90.235	-128.734
Útlán og markaðsskuldabréf ¹	228.938	235.476	238.144	258.451	298.565	380.917	464.699
Ríkissjóður og ríkisstofnanir.....	31.554	33.812	34.526	28.668	35.148	21.171	19.158
Bæjar- og sveitarfélög.....	6.205	7.750	8.028	7.917	8.238	7.864	10.769
Lánastofnanir aðrar en bankar.....	7.576	12.335	10.465	14.429	18.882	38.505	49.454
Atvinnuvegir.....	130.085	124.929	122.940	138.786	157.387	207.133	256.277
Einstaklingar.....	53.517	56.650	62.185	68.652	78.910	106.244	129.040
Aðrar fjármálastofnanir (-).....	-4.424	-4.799	-1.733	-2.623	-4.486	-4.128	-2.278
Annað, nettó.....	-28.133	-30.507	-28.850	-30.191	-22.071	-18.491	-18.404
Peningamagn, sparifé og verðbréfaútgáfa (M4).....	186.840	190.261	195.754	215.428	239.743	281.293	329.478
Verðbréfaútgáfa.....	22.699	22.337	24.093	32.022	40.408	51.683	60.231
Peningamagn og sparifé (M3).....	164.140	167.924	171.661	183.406	199.335	229.610	269.248
Bundin innlán.....	41.056	54.193	60.542	69.989	82.681	98.458	132.095
Peningamagn og ób. sparifé (M2).....	123.084	113.731	111.119	113.417	116.655	131.151	137.153
Almennt sparifé.....	91.515	78.775	72.799	71.859	68.298	72.975	66.680
Peningamagn (M1) ²	31.569	34.955	38.320	41.558	48.357	58.176	70.472
Veltiinnlán.....	27.663	30.314	33.152	36.083	42.606	51.854	63.348
Seðlar og mynt í umferð.....	3.906	4.641	5.168	5.475	5.751	6.322	7.125
Aðrar innlendar lántökur.....	1.888	1.849	3.934	4.256	5.598	11.466	14.414

1. Eignarleigusamningar meðtaldir. 2. Bráðabirgðatölur. Innstæður eru merktar með mínusmerki.

19. tafla. Innlán og útlán innlánsstofnana
Flokkun eftir tegundum og stofnunum

Staða í árslok í m.kr.	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 ¹
<i>Innlán:</i>								
Hlaupareikningar o.fl.	26.350	27.663	30.314	33.152	36.083	42.606	51.854	63.348
Almennar bækur	14.621	12.101	14.401	15.179	15.054	12.419	13.285	12.125
Annað óbundið sparifé	69.148	66.198	51.834	45.514	44.747	42.596	45.060	38.414
Verðtryggðar innstæður	19.338	32.797	42.741	52.811	60.786	68.221	63.939	69.217
Annað bundið sparifé.....	10.206	8.132	11.296	7.598	9.123	14.413	34.225	62.423
- millibankaspariinnlán	-5	-8	-6	-6	-	-	-	-
Gjaldeyrisreikningar	10.683	13.216	12.540	12.107	12.057	13.282	14.630	16.129
Gengisbundnir krónureikningar	95	136	156	132	79	46	294	263
Innlán vegna viðbótarlífeyrissparn.	-	-	-	-	-	-	-	192
<i>Heildarinnlán</i>	150.436	160.235	163.276	166.487	177.929	193.583	223.287	262.110
Landsbanki	56.489	61.195	60.152	59.841	62.316	63.998	73.547	79.903
Íslandsbanki	33.094	34.881	34.769	34.935	39.157	43.224	49.361	57.313
Búnaðarbanki	31.720	32.533	34.190	34.292	36.450	40.438	45.827	60.527
Sparisjóðir og Sparisjóðabanki	26.825	29.279	31.599	34.718	37.219	43.091	51.893	61.994
Innlánsdeildir kaupfélaga.....	2.086	2.078	2.157	2.250	2.306	2.271	2.276	2.036
Póstgíróstofa	227	270	416	458	484	562	383	339
- óuppgerðir tékkar	-1	-1	-1	-1	-2	-1	-	-3
- millibankainnlán	-5	-13	-6	-6	-	-	-	-
<i>Útlán og markaðsskuldabréf:</i>								
Greiddar óinnleystar ábyrgðir.....	1.273	1.588	769	1.308	995	650	532	678
Hlaupareikningslán o.fl.....	25.888	28.688	35.336	33.358	42.239	50.657	72.496	87.095
Gengisbundin afurðalán.....	9.195	9.261	6.991	8.985	9.454	6.931	7.404	7.703
Önnur afurðalán	4.244	3.528	2.838	2.341	2.182	2.067	1.946	1.676
Víxlar	18.400	16.347	13.939	12.533	12.792	11.979	10.968	9.846
Almenn skuldabréf.....	29.275	32.600	24.597	21.623	22.559	23.906	29.697	32.979
Gengisbundin skuldabréf.....	42.218	44.989	36.104	29.912	38.666	55.419	85.229	115.317
Verðtryggð skuldabréf	71.868	78.840	95.929	88.124	92.648	97.955	117.185	145.525
- millibankaútlán	-2.778	-2.329	-3.203	-744	-145	-323	-1.592	-2.707
Markaðsskuldabréf.....	16.239	19.402	32.141	52.506	59.713
Eignarleigusamningar	1.409	983	588	-	267
<i>Útlán og markaðsskuldabréf:².....</i>	199.583	213.512	213.300	215.088	241.775	281.970	377.961	460.800
Landsbanki	86.181	92.700	87.291	85.882	89.506	99.980	130.293	157.134
Íslandsbanki	45.913	44.979	45.538	41.255	50.638	59.785	84.022	103.119
Búnaðarbanki	36.589	38.676	38.941	40.289	46.467	55.813	77.688	93.021
Sparisjóðir og Sparisjóðabanki	31.620	37.366	42.396	45.944	52.736	63.975	85.072	107.928
Innlánsdeildir kaupfélaga.....	1.960	1.958	2.136	2.229	2.286	2.251	2.272	2.036
Póstgíróstofa	99	163	201	233	287	489	206	271
- millibankaútlán	-2.778	-2.329	-3.203	-744	-145	-323	-1.592	-2.707

1. Bráðabirgðatölur. 2. Eignarleigusamningar meðtaldir.

20. tafla. Lánaflokkun innlánsstofnana
Útlán og markaðsskuldabréf¹

Staða í árslok í m.kr.	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 ²
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	12.351	16.981	16.554	17.565	15.931	22.156	26.107	25.034
Bæjar- og sveitarfélög.....	5.070	5.879	7.313	7.614	7.423	8.095	7.742	10.667
Lánastofnanir aðrar en bankar	5.938	6.939	7.803	5.519	10.924	15.422	30.735	39.783
Fyrirtæki	126.211	130.133	124.950	123.035	138.601	157.388	207.133	256.277
Landbúnaður	9.060	8.421	8.002	7.575	6.874	7.348	8.579	10.646
Sjávarútvegur	41.372	43.229	38.718	42.330	52.236	60.774	80.711	92.059
Verslun	34.586	35.040	34.008	31.592	35.954	36.621	43.537	57.771
Þ.a. olúfélög	3.952	5.276	4.696	3.607	4.692	4.958	2.574	1.924
Iðnaður	18.273	17.472	15.399	15.044	15.659	17.304	23.726	28.895
Bygg.verktakar íbúðarhúsnæðis	1.821	2.189	2.243	2.410	2.480	2.946	3.514	5.374
Aðrir byggingarverktakar	2.845	2.312	2.446	2.361	3.084	5.269	3.314	5.553
Samgöngur	3.120	3.298	3.425	3.148	3.510	4.234	6.125	6.237
Raforaumál	513	446	690	546	245	331	941	966
Þjónustustarfsemi	14.621	17.726	20.019	18.029	18.559	22.561	36.687	48.777
Einstaklingar	50.015	53.579	56.680	61.354	68.898	78.910	106.244	129.040
Íbúðalán	14.773	14.410	14.116	13.901	16.433	17.540	20.139	26.870
Annað	35.242	39.169	42.564	47.453	52.465	61.370	86.104	102.171
Útlán og markaðsskuldabréf, alls	199.585	213.511	213.300	215.087	241.777	281.971	377.961	460.800

1. Eignarleigusamningur meðtaldur. 2. Bráðabirgðatölur.

21. tafla. Efnahagsyfirlit fjárfestingarlánasjóða¹

Staða í árslok í m.kr.	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 ²
<i>Eignir:</i>								
Útlán	199.803	224.031	242.892	263.221	282.234	305.813	332.257	381.150
Innstæður og sjóður	3.591	4.502	4.681	2.042	2.791	2.954	2.730	1.152
Ríkisvixlar	100	1.195	993
Kröfur á lánastofnanir	2.618	4.645	3.052	2.282	3.045	2.110	10.740	21.338
Markaðsskuldabréf og vixlar	8.160	14.641	14.299
Hlutabréf	3.441	6.357	13.268
Ýmsar eignir, nettó	4.006	4.068	4.283	785	-573	596	3.325	1.766
<i>Eignir = skuldir</i>	210.018	237.246	254.909	268.331	287.496	323.173	371.244	433.966
<i>Skuldir:</i>								
Lántökur	121.699	129.772	128.045	123.653	123.009	127.488	153.170	161.078
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	5.697	5.802	12.777	20.079	21.446	18.490	24.080	22.318
Seðlabankinn	7	7	5	5	330	17	4.738	6.559
Innlánsstofnanir	2.417	1.978	3.726	1.779	877	8.095	8.556	5.286
Lífeyrissjóðir	68.121	66.569	63.606	59.487	56.028	52.553	45.667	40.710
Atvinnuleysistryggingasjóður	1.442	1.373	1.320	1.240	1.164	1.097	1.017	904
Önnur innlend lán	15	525	60	237	809	1.491	7.439	7.396
Erlendar lántökur	43.999	53.519	46.551	40.826	42.354	45.745	61.674	77.905
Útgáfa verðbréfa.....	44.685	63.906	83.302	100.213	120.134	145.605	173.547	207.729
Útgefin verðbréf í atvinnuvegasj. ..	3.829	2.390	1.696	1.179	826	20.307	22.383	27.047
Útgefin húsbref	35.849	49.127	64.743	77.334	92.459	107.849	127.328	146.732
Útgefin húsnæðisbréf	3.855	6.578	9.181	14.238	14.218	17.450	23.837	33.950
Skuldusparnaður.....	1.153	5.811	7.682	7.462	12.631	582	417	43
Eigið fé	43.634	43.568	43.562	44.465	44.354	49.498	44.109	65.116

1. Leiðrétt hefur verið fyrir innbyrðis viðskiptum sjóðanna. Í ársbyrjun 1998 var gerð breyting á skýrslum frá fjárfestingarlánasjóðum sem fól í sér ítarlegri sundurliðun á eignum en áður. Sjá upptalningu sjóða í töflu 23. 2. Bráðabirgðatölur.

22. tafla. Lánaflokkun fjárfestingarlánasjóða¹

Staða í árslok í m.kr.	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 ²
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	382	385	166	589	109	110	1.612	1.875
Bæjar- og sveitarfélög	10.924	11.471	9.944	9.782	9.181	6.464	9.656	10.219
Bankar og sparisjóðir	1.631	341	248	354	113	182	9	0
Aðrar lánastofnanir	332	492	267	186	333	274	193	181
Fyrirtæki, samtals	61.693	68.834	70.349	72.193	73.951	81.859	85.904	99.737
Landbúnaður	10.397	10.609	10.027	11.145	10.709	10.654	11.784	13.098
Sjávarútvegur	23.584	27.778	30.866	30.026	32.204	34.253	31.554	30.914
Verslun	2.864	1.812	1.528	2.336	2.216	2.647	4.276	4.420
Iðnaður	19.589	21.564	20.982	21.116	20.180	20.512	11.155	11.576
Bygg.verktakar íbúðarhúsnæðis	652	583	457	369	306	345	846	1.315
Aðrir verktakar	138	214	45	280	305	1.775	124	45
Samgöngur	42	44	58	52	43	25	442	6
Raforkumál	-	-	-	-	-	-	0	0
Þjónustustarfsemi	2.977	3.306	3.994	3.714	4.014	5.930	20.072	32.313
Annað, ósundurliðað	1.450	2.924	2.391	3.155	3.976	5.719	5.651	6.050
Íbúðalán til einstaklinga	124.842	142.509	161.919	180.117	198.547	216.925	234.883	269.138
Útlán, alls	199.803	224.031	242.892	263.221	282.234	305.813	332.257	381.150

1. Leiðrétt hefur verið fyrir innbyrðis viðskiptum sjóðanna. 2. Bráðabirgðatölur.

23. tafla. Útlán einstakra fjárfestingarlánasjóða¹

Staða í árslok í m.kr.	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 ²
Íbúðalánasjóðir, samtals	132.095	149.396	167.058	184.914	201.775	216.951	232.561	266.793
Byggingarsj. ríkisins og Veðdeild L.Í.....	66.451	66.087	64.902	63.914	63.006	62.093	59.029	60.047
Húsbrefadeild	34.424	46.788	61.415	76.187	90.451	103.309	119.908	148.951
Byggingarsjóður verkamanna	31.220	36.521	40.741	44.813	48.318	51.549	53.624	57.795
Aðrir fjárfestingarlánasjóðir, samtals	67.708	74.636	75.835	78.307	80.459	88.862	99.696	114.357
Lánasjóður landbúnaðarins ³	8.913	9.219	9.076	9.849	10.062	10.011	11.200	12.353
Veðdeild Búnaðarbankans	199	168	0	0
Framleiðnisjóður landbúnaðarins	221	185	249	137	126	105	62	72
Fiskveiðasjóður Íslands	19.838	22.101	25.290	23.370	23.970	26.276	0	0
Verslunarlánasjóður	2.952	3.373	4.511	8.000	9.015	9.182	0	0
Samvinnusjóður Íslands hf.	817	725	.	.	.	5.215	7.812	8.119
Iðnlánasjóður	13.536	15.776	16.196	16.392	17.023	18.376	0	0
Iðnþróunarsjóður	5.860	6.610	5.562	5.556	4.602	4.040	0	0
Ferðamálasjóður	954	1.054	1.173	1.132	1.064	986	1.119	1.071
Lánasjóður sveitarfélaga	3.847	4.352	4.625	5.083	5.533	5.941	6.917	7.328
Byggðastofnun	7.883	8.382	7.546	7.451	7.788	6.378	6.963	7.654
Landflutningasjóður	82	72	28	11	14	.	0	0
Framkvæmdasjóður Íslands	2.606	2.618	1.578	1.326	1.263	1.212	845	0
Fjárfestingarbanki atvinnulífsins hf.	60.300	75.683
Kaupþing hf.	1.140	4.479	2.077
Útlán alls til annarra en sjóða	199.803	224.031	242.892	263.221	282.234	305.813	332.257	381.150
Innbyrðis lán sjóðanna	35.670	40.787	39.879	41.544	38.805	36.231	30.743	29.207
Frá Framkvæmdasjóði	15.797	14.224	10.714	7.941	5.631	4.269	270	0
Frá Byggingarsjóði ríkisins	18.947	24.148	28.830	33.539	32.993	31.684	30.473	29.207
Frá Iðnlánasjóði	187	214	0	0	0	0	0	0
Frá Iðnþróunarsjóði	739	654	302	55	182	278	0	0
Frá öðrum sjóðum	0	1.546	32	9	0	0	0	0

1. Í október 1998 voru reikningar Verslunarlánasjóðs sameinaðir reikningum Íslandsbanka hf. og telst hann því ekki með fjárfestingarlánasjóðum frá þeim tíma. 2. Bráðabirgðatölur. 3. Stofnlánadeild landbúnaðarins til 31. desember 1997.

24. tafla. Greiðslufirlit lífeyrissjóða

Hreyfingar í m.kr.	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
<i>Uppruni fjármagns:</i>								
Eigið framlag, nettó.....	20.470	24.040	30.068	35.533	38.314	52.999	68.143	113.252
Innborgaðar afborganir og vextir.....	21.042	24.605	30.227	35.397	37.574	51.043	67.768	112.143
Annað innstreymi	75	136	550	834	1.467	2.754	1.028	1.772
Rekstrarkostnaður	-647	-701	-709	-698	-727	-798	-653	-663
Framlög, nettó	9.046	9.433	9.389	8.072	8.235	9.183	13.250	16.347
Iðgjöld ¹	15.467	16.637	17.219	16.701	17.575	19.782	25.639	30.581
Lífeyrisgreiðslur	-6.393	-7.194	-7.813	-8.640	-9.451	-10.663	-12.386	-14.073
Endurgreidd iðgjöld	-19	-7	-12	11	111	64	-3	-160
Flutt lífeyrisréttindi, nettó	-9	-3	-5	-	-	-	-	-
<i>Uppruni = ráðstöfun</i>	<i>29.516</i>	<i>33.473</i>	<i>39.457</i>	<i>43.605</i>	<i>46.549</i>	<i>62.182</i>	<i>81.393</i>	<i>129.599</i>
<i>Ráðstöfun fjármagns:</i>								
Útlán og verðbréfa kaup	28.570	33.063	38.587	42.879	46.105	63.015	80.839	126.489
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	950	2.442	3.631	5.198	4.082	11.012	7.292	5.700
Bæjar- og sveitarfélög	1.003	1.394	2.751	4.989	4.472	3.793	4.461	2.792
Fjárfestingarlánasjóðir	17.886	18.141	20.225	16.094	14.204	18.386	18.581	21.270
þ.a. húsbréf	7.276	9.125	10.922	10.852	10.665	11.223	10.925	16.049
þ.a. húsnæðisbréf	-	1.200	3.935	1.378	52	4.769	3.572	2.045
þ.a. skuldabréf Húsnæðisstofnunar	9.234	6.012	2.395	-	-	-	-	-
Bankar og sparissjóðir	2.781	2.814	3.175	2.791	6.374	7.464	8.584	15.161
Verðbréfasjóðir	55	29	75	1.535	3.076	3.676	10.951	32.581
Eignarleigur	151	712	950	1.041	1.052	1.657	2.657	1.297
Fyrirtæki	1.076	1.845	2.236	4.848	5.839	7.461	7.574	10.151
Hlutabréf	1.183	998	794	1.019	1.491	4.308	10.995	21.871
Hlutabréfasjóðir	-	-	-	-	-	-	4.652	9.563
Einstaklingar (sjóðfélagar)	3.483	4.676	4.600	4.343	5.144	4.794	4.238	4.947
Erlend skuldabréf	2	13	150	1.021	371	464	854	1.156
Fasteignakaup	135	473	206	-50	178	-1.271	604	630
Innstæðu- og sjóðsbreytingar	811	-63	663	776	265	438	-50	2.479

1. Með iðgjöldum er einnig endurgreiddur lífeyrir.

25. tafla. Lánakerfið¹

Staða í árslok m.kr.	Eignir					Skuldir				Erlent láns- fjármagn
	Útlán					Innlendar skuldir lánakerfis				
	Ríkissj. og -stofnanir	Bæjar- og sveitarf.	Atvinnu- fyrirtæki	Heimili	Alls	Innlán og seðlar	Lífeyris- sjóðir	Annað	Alls	
1985	13.176	8.276	102.025	41.433	164.910	35.951	26.682	28.588	91.221	73.689
1986	21.284	10.056	110.921	55.773	198.034	50.754	35.109	33.961	119.824	78.210
1987	30.175	11.894	141.101	76.983	260.153	67.993	50.283	51.897	170.173	89.980
1988	41.079	16.136	189.895	101.428	348.538	84.247	71.933	67.794	223.974	124.564
1989	59.968	21.455	249.229	135.744	466.396	105.629	102.085	90.056	297.770	168.626
1990	67.472	22.684	264.005	170.726	524.887	120.079	125.569	108.233	353.881	171.006
1991	83.518	25.612	285.168	211.270	605.568	136.332	153.954	129.521	419.807	185.761
1992	94.123	28.650	313.747	237.367	673.887	139.569	177.472	139.939	456.980	216.907
1993	118.487	33.527	334.652	262.518	749.184	148.920	204.540	145.744	499.204	249.981
1994	129.488	36.884	329.743	289.054	785.169	152.132	229.660	163.547	545.339	239.830
1995	145.059	41.273	327.160	317.915	831.407	155.481	258.090	176.724	590.295	241.111
1996	146.163	43.103	360.166	350.947	900.379	166.124	301.990	189.835	657.949	242.430
1997	151.341	43.924	420.714	386.246	1.002.225	181.755	345.607	219.957	747.319	254.906
1998	150.145	51.631	509.434	442.560	1.153.770	207.972	398.235	255.085	861.292	292.478
1999	140.509	57.394	642.777	513.460	1.354.140	243.562	506.675	269.177	1.019.414	334.726

1. Með lánakerfi er átt við bankakerfi, fjárfestingarlánasjóði, lífeyrissjóði, lánasjóði ríkisins, tryggingarfélag, eignarleigur, verðbréfasjóði og útlönd. Tölur eru að nokkru leyti áætlaðar. Tölur ársins 1999 eru bráðabirgðatölur.

26. tafla. Eignir lífeyrissjóða 1989-1999

Staða í árslok í ma.kr.	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 ¹
Sjóður og bankainnstæður.....	3,1	3,3	4,1	4,3	4,9	5,4	5,5	5,7	7,1	9,1	8,6
Langtímakröfur.....	95,5	117,6	143,3	165,3	190,5	216,0	241,4	286,8	342,0	394,0	499,3
Markaðssk.br. og hlutd.skírt.	19,6	27,7	39,3	55,0	76,9	103,1	125,9	156,6	189,3	214,5	243,5
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	5,6	7,4	8,7	11,2	11,9	17,1	18,7	23,4	20,4	19,7	18,5
Bæjar- og sveitarfélög.....	0,3	0,9	1,7	2,6	4,8	8,4	11,1	13,1	16,2	15,4	16,4
Bankar og sparissjóðir.....	8,8	10,6	12,2	12,5	14,3	14,2	17,0	20,5	25,2	34,1	38,4
Fjárfestingarlánasjóðir.....	2,7	5,9	13,8	24,2	39,5	51,1	62,2	74,3	95,2	91,8	99,5
þ.a. húsbref.....	0,0	2,3	10,1	18,8	29,7	38,2	48,4	58,4	69,9	67,5	75,7
þ.a. húsnæðisbref.....	0,0	0,0	0,0	1,6	5,6	5,8	5,8	9,9	13,4	14,5	14,0
Eignarleigur.....	0,2	0,3	0,4	1,0	2,0	2,9	3,7	4,2	5,7	4,7	4,9
Fyrirtæki.....	1,9	2,6	2,4	3,2	4,1	6,1	7,9	11,7	11,8	14,1	14,8
Hlutd.skírteini verðbr.sjóða.	0,0	0,1	0,1	0,2	0,3	2,5	4,5	8,4	13,4	31,7	47,5
Önnur erlend skuldabref.....	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,8	0,8	1,0	1,4	2,9	3,4
Önnur skuldabref, alls.....	75,1	88,4	101,2	106,6	109,4	107,3	108,1	115,9	114,9	111,9	123,5
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	3,2	3,5	2,1	1,9	2,6	2,2	1,9	3,6	3,2	3,1	3,2
Bæjar- og sveitarfélög.....	0,4	0,4	0,7	0,7	0,9	1,0	1,5	2,3	1,8	1,9	1,7
Bankar og sparissjóðir.....	1,7	1,6	1,4	1,1	1,0	1,0	1,8	2,1	2,5	2,8	3,7
Fjárfestingarlánasjóðir.....	41,4	52,1	63,0	67,2	67,0	63,2	59,9	56,2	50,5	44,7	43,0
Aðrar lánastofnanir.....	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,9	0,1	0,4	0,1	0,2	0,0
Fyrirtæki.....	2,7	2,8	3,1	2,6	3,0	3,6	5,4	12,8	18,5	19,9	27,0
Einstaklingar (sjóðfélagalán)	25,7	28,0	30,8	33,0	34,7	35,5	37,6	38,5	38,2	39,4	44,9
Hlutabrefasjóðir.....	-	-	-	-	-	-	-	-	8,1	18,1	47,1
Hlutabref.....	0,8	1,5	2,8	3,7	4,2	5,6	7,4	14,3	29,8	49,5	85,2
Aðrar eignir, nettó.....	6,1	7,4	9,9	11,7	13,4	12,8	15,7	14,0	3,6	4,2	7,4
Hrein eign til greiðslu lífeyris.	104,7	128,3	157,3	181,3	208,8	234,2	262,6	306,5	352,7	407,3	515,3
Erlend verðbref í eigu											
Lífeyrissjóðanna:											
Erlendir verðbrefasjóðir.....	-	-	-	-	-	0,9	3,9	7,5	9,6	8,9	7,8
Önnur erlend skuldabref.....	-	-	-	-	0,2	0,8	0,8	1,0	1,4	2,9	3,4
Erlendir hlutabrefasjóðir.....	-	-	-	-	-	-	-	-	7,5	16,9	44,2
Erlend hlutabref.....	-	-	-	-	0,0	0,1	0,4	1,2	7,1	21,1	40,7
Alls.....	-	-	-	-	0,2	1,8	5,0	9,6	25,6	49,7	96,1

1. Áætlun byggð á úrtaki stærstu sjóða.

27. tafla. Útboð skuldabréfa 1995-1999

	Milljónir króna					Breyting	
	1995	1996	1997	1998	1999	M.kr.	%
						1998-99	1998-99
Spariskírteini ríkissjóðs.....	9.263	20.051	18.356	8.957	2.975	-5.982	-66,8
Ríkisbref.....	2.205	5.230	2.679	7.376	800	-6.576	-89,2
Húsbref.....	11.097	13.183	16.706	19.159	30.357	11.198	58,4
Húsnæðisbref.....	0	5.379	5.207	5.045	4.606	-439	-8,7
Sveitarfélög.....	3.621	1.524	1.463	1.514	876	-638	-42,1
Bankar.....	4.209	5.798	4.744	12.983	4.841	-8.142	-62,7
Sparissjóðir.....	1.225	1.454	1.665	4.065	1.980	-2.085	-51,3
Aðrar lánastofnanir.....	3.458	5.102	4.301	5.038	5.682	644	12,8
Atvinnufyrirtæki.....	3.326	2.185	3.216	7.419	4.625	-2.794	-37,7
Samtals.....	38.404	59.906	58.337	71.553	56.742	-14.811	-20,7

28. tafla. Staða markaðsverðbréfa 1995-1999

	Milljónir króna					Breyting	
	1995	1996	1997	1998	1999	M.kr.	%
						1998-99	1998-99
Markaðsskuldabréf.....	217.294	250.126	292.507	352.738	394.253	41.515	11,8
Spariskírteini ríkissjóðs.....	77.959	77.360	86.925	84.960	84.286	-674	-0,8
Þ.a. verðtryggð.....	74.179	73.286	82.724	80.370	81.097	727	0,9
Þ.a. gengistryggð.....	3.780	4.074	4.201	4.589	3.190	-1.399	-30,5
Ríkisbréf.....	6.577	10.349	13.282	19.602	13.369	-6.233	-31,8
Banka- og sparissjóðsbréf.....	20.067	24.062	27.303	45.045	50.385	5.340	11,9
Þ.a. verðtryggð.....	19.653	23.632	26.852	39.799	37.462	-2.337	-5,9
Þ.a. gengistryggð.....	414	430	451	5.246	12.462	7.216	137,6
Húsbréf.....	77.637	92.052	107.852	127.238	146.732	19.494	15,3
Húsnæðisbréf.....	7.603	13.013	17.716	23.837	33.950	10.113	42,4
Skuldabréf atvinnuvegasjóða.	16.224	17.235	17.169	19.893	23.544	3.651	18,4
Bréf eignarleigna.....	4.866	6.903	8.533	7.671	9.237	1.566	20,4
Skráð bréf atvinnufyrirtækja .	3.253	5.101	8.288	17.439	25.034	7.595	43,6
Skráð bréf sveitarfélaga.....	1.634	2.925	4.324	4.703	6.302	1.600	34,0
Skráð erlend skuldabréf.....	0	439	391	341	298	-43	-12,6
Ýmis skuldabréf.....	1.474	1.126	1.116	2.152	1.116	-1.036	-48,1
Markaðsvíxlar.....	20.351	26.064	27.413	25.144	24.016	-1.128	-4,5
Ríkisvíxlar og ríkisbréf eldri .	15.459	16.803	12.294	15.207	9.899	-5.308	-34,9
Banka- og sparissjóðsvíxlar....	4.028	8.106	13.427	7.698	11.860	4.162	54,1
Víxlar fjárfestingarlánasjóða .	864	1.156	1.692	2.239	2.257	18	0,8
Hludskírteini verðbréfasj.....	14.517	20.533	33.397	72.644	89.052	16.408	22,6
Hlutabréf á markaði.....	65.347	130.055	190.355	231.402	361.358	129.956	56,2
Skráð á aðallista VPÍ.....	49.695	94.802	149.907	215.573	340.988	125.415	58,2
Skráð á vaxtarlista VPÍ.....	.	.	1.102	15.829	20.370	4.541	28,7
OTM.....	15.651	35.254	39.346

29. tafla. Reikningar verðbréfasjóða 1995-1999

Eignir	Milljónir króna					Breyting	
	1995	1996	1997	1998	1999	M.kr.	%
						1998-99	1998-99
Sjóður og bankainnstæður.....	1.223	1.127	1.621	4.587	2.808	-1.779	-38,8
Kröfur á lánastofnanir	500	500	.
Verðbréfaeign.....	13.540	20.119	32.240	70.399	87.631	17.232	24,5
Erlend hlutabréf.....	310	514	736	667	1.548	881	131,9
Erlend skuldabréf	1.567	985	561	1.122	778	-344	-30,6
Hlutabréf	122	540	1.334	3.460	9.158	5.698	164,7
Spariskírteini ríkissjóðs.....	3.809	4.813	10.962	20.411	21.805	1.394	6,8
Önnur ríkisverðbréf.....	1.558	4.128	6.128	11.866	9.456	-2.410	-20,3
Verðbréf sveitarfélaga.....	1.226	946	745	669	570	-99	-14,8
Húsbréf.....	1.633	2.023	3.836	19.596	29.408	9.812	50,1
Verðbréf innlánsstofnana	956	2.993	4.691	6.970	8.033	1.063	15,3
Verðbréf annarra fjármálastofn.	811	1.241	1.303	1.291	2.374	1.083	83,9
Verðbréf atvinnufyrirtækja.....	1.165	1.713	1.764	4.282	4.246	-36	-0,8
Verðbréf einstaklinga.....	287	174	115	65	255	190	293,4
Önnur verðbréf	95	48	65	0	0	0	.
Aðrar eignir	94	71	32	29	118	89	306,9
<i>Eignir = skuldir og eigið fé:....</i>	14.857	21.317	33.893	75.015	91.058	16.043	21,4
<i>Skuldir og eigið fé:</i>							
Útgefin hlutdeildarskírteini	14.517	20.533	33.397	72.644	89.052	16.408	22,6
Aðrar skuldir	271	735	259	1.440	292	-1.148	-79,7
Eigið fé	69	49	237	931	1.714	783	84,1
<i>Fjárfestingarstefna:</i>							
Eignarskattsfrjálsir sjóðir	6.074	8.069	14.098	45.152	47.882	2.730	6,0
Skammtímasjóðir	1.370	4.641	8.367	7.086	7.896	810	11,4
Erlendir sjóðir.....	1.599	1.352	1.132	1.517	1.824	307	20,2
Aðrir sjóðir	5.474	6.471	9.800	18.889	31.885	12.996	68,8
Fráðregin hlutdeildarskírteini í öðrum sjóðum	-435	-435	.

30. tafla. Reikningar hlutabréfasjóða 1995-1999

Eignir	Milljónir króna					Breyting	
	1995	1996	1997	1998	1999	M.kr.	%
						1998-99	1998-99
Sjóður og bankainnstæður	527	775	786	559	1.365	806	144,1
Verðbréfaeign	3.809	10.406	16.586	17.948	22.069	4.122	23,0
Innlend hlutabréf	2.104	6.371	10.300	10.032	12.364	2.331	23,2
Skuldabréf fyrirtækja	680	1.427	2.084	1.636	1.443	-193	-11,8
Spariskirteini ríkissjóðs	141	139	207	174	20	-154	-88,3
Önnur ríkisverðbréf	62	309	840	646	10	-636	-98,4
Verðbréf sveitarfélaga	121	75	115	95	143	48	50,4
Húsbréf	9	85	182	123	965	842	686,4
Verðbréf fjármálastofnana	470	1.398	1.514	2.130	776	-1.354	-63,6
Erlend verðbréf	144	466	1.238	2.794	6.184	3.390	121,4
Önnur verðbréf	77	137	107	317	165	-152	-48,1
Aðrar eignir	14	11	37	508	256	-252	-49,6
<i>Eignir = skuldir og eigið fé...</i>	4.350	11.192	17.410	19.015	23.690	4.676	24,6
<i>Skuldir og eigið fé:</i>							
Ýmsar skuldir	57	426	1.374	1.501	2.328	826	55,0
Hlutafé	2.609	5.237	7.874	8.506	8.671	165	1,9
Annað eigið fé	1.683	5.529	8.162	9.007	12.691	3.684	40,9

31. tafla. Gengi erlendra gjaldmiðla samkvæmt skráningu Seðlabanka Íslands¹

	Ársmeðaltal					Árslok	
	1995	1996	1997	1998	1999	1998	1999
Bandaríkjadalur	64,79	66,68	70,98	71,12	72,42	69,51	72,55
Sterlingspund	102,22	104,18	116,24	117,83	117,14	115,10	117,13
Kanadadalur	47,21	48,91	51,28	47,99	48,76	44,90	49,98
Dönsk króna	11,56	11,50	10,75	10,63	10,38	10,90	9,79
Norsk króna	10,23	10,33	10,04	9,42	9,28	9,16	9,02
Sænsk króna	9,10	9,95	9,30	8,95	8,76	8,55	8,51
Finnskt mark	14,85	14,53	13,68	13,33	12,98	13,66	12,25
Franskur franki	12,98	13,04	12,16	12,08	11,76	12,37	11,10
Belgískur franki	2,198	2,154	1,984	1,963	1,913	2,012	1,806
Svissneskur franki	54,84	54,01	48,92	49,17	48,22	50,43	45,38
Hollenskt gyllini	40,37	39,57	36,37	35,93	35,02	36,83	33,05
Þýskt mark	45,22	44,33	40,94	40,50	39,46	41,52	37,24
Ítölsk líra	0,0398	0,0432	0,0417	0,0410	0,0399	0,0419	0,0376
Austurrískur schillingur	6,428	6,302	5,817	5,756	5,608	5,899	5,294
Portúgalskur escudo	0,4320	0,4325	0,4050	0,3954	0,3849	0,4044	0,3633
Spánskur peseti	0,5198	0,5266	0,4848	0,4770	0,4638	0,4874	0,4378
Japanskt jen	0,6908	0,6132	0,5877	0,5463	0,6396	0,6115	0,7109
Írskt pund	103,85	106,76	107,59	101,41	97,98	103,05	92,49
SDR	98,20	96,80	97,65	96,50	99,01	97,75	99,50
Evra (eka 1995-1998)	83,76	83,55	80,18	79,89	77,17	81,20	72,84
Grísk drakma	0,2796	0,2772	0,2600	0,2414	0,2369	0,2461	0,2202

1. Miðgengi; meðaltal kaup- og sölugengis.

32. tafla. Yfirlit yfir hlutafjármarkað 1992-1999

Fjárhæðir í m.kr.	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
<i>Frummarkaður¹</i>								
Hlutabréf útgefin í alm. útboðum alls	1.344	861	1.893	2.867	12.188	16.995	13.859	25.023
þ.a. annarra en hlutabréfasjóða.....	1.124	378	1.168	1.326	6.851	6.342	11.220	20.707
þ.a. hlutabréfasjóðir	220	483	725	1.541	5.337	10.653	2.638	4.315
þ.a. sjávarútvegsfyrirtæki	606	263	534	939	5.428	4.493	1.436	1.486
<i>Eftirmarkaður</i>								
Velta á VPÍ	146	960	1.335	2.858	5.845	13.283	12.717	40.075
velta á aðallista VPÍ.....	13.283	12.552	38.309
velta á vaxtarlista VPÍ	-	165	1.769
Velta í viðskiptum þingaðila utan VPÍ.....	1.303	1.609	2.799	3.784	4.988	10.215	27.227	79.758
<i>Markaðsvirði hlutabréfa í lok tímabils</i>								
Markaðsvirði á VPÍ alls.....	14.600	19.583	33.335	49.695	94.802	151.009	231.909	369.835
þ.a. á aðallista VPÍ.....	14.600	19.583	33.335	49.695	94.802	149.907	216.317	349.465
þ.a. á vaxtarlista VPÍ	1.102	15.592	20.370
<i>Fjöldi skráðra hlutafélaga á VPÍ</i>								
Fjöldi skráðra hlutafélaga á VPÍ alls	11	17	24	27	32	51	67	75
á aðallista VPÍ	11	17	24	27	32	48	45	51
á vaxtarlista VPÍ	3	22	24
<i>Verðbreyting hlutabréfa yfir ár (%)²</i>								
Breyting úrvalsvísitölu	-12,0	24,9	34,1	59,3	14,7	9,8	47,4
Breyting heildarvísitölu aðallista.....	.	-14,6	23,1	33,2	60,5	12,4	4,7	44,5
Breyting heildarvísitölu vaxtarlista	0,0	14,6
<i>Kennitölur (hlutafélög á VPÍ):</i>								
V/H-hlutfall ^{1, 3}	19,3	21,7
Markaðsvirði í lok árs/ VLF (%) ^{1, 4}	3,3	4,4	7,2	10,0	17,2	25,2	36,4	53,3
Veltuhraði (%)	1,0	4,9	4,0	5,8	6,2	8,8	5,5	10,8

1. Bráðabirgðatölur fyrir árið 1999. 2. Vísitölurnar voru teknar upp í mars 1998 og voru jafnframt reiknaðar aftur til 31. desember 1992. 3. Án hlutabréfasjóða. Aðeins er sýnt V/H-hlutfall fyrir árin 1998 og 1999, og eru þau reiknuð með annarri aðferð en áður var gert. 4. Án hlutabréfasjóða. Verg landsframleiðsla færð til árslokaverðlags.

Heimildir: Verðbréfaþing Íslands, Seðlabanki Íslands.

33. tafla. Helstu meðalnafnvextir hjá viðskiptabönkum og sparisjóðum 1999 (% á ári)

	Innlánsform						Útlánsform						
	Alm. sparisj.-bækur	Alm. tékka-reikn.	Peninga-markaðs-reikn. ¹	Vísitölubundnir reikn.			Alm. víxlar, forvextir	Yfir-dráttar-lán	Alm.skuldabréf		Vísitölub.lán		Viðsk.-vixlar, forv.
				36 mán.	48 mán.	60 mán.			Kjör-vextir	Meðal-tal	Kjör-vextir	Meðal-tal	
<i>I. ársfjórð.</i>													
1. janúar	0,6	0,3	6,87-7,12	4,7	5,0	5,2	12,7	14,5	8,6	12,4	5,8	8,7	13,9
11. janúar	0,6	0,3	6,87-7,12	4,7	5,0	5,2	12,7	14,5	8,6	12,4	5,8	8,7	13,9
21. janúar	0,6	0,3	6,87-7,12	4,7	5,0	5,2	12,7	14,5	8,6	12,4	5,8	8,5	13,9
1. febrúar	0,6	0,3	6,87-7,12	4,5	4,8	5,0	12,7	14,5	8,5	12,3	5,6	8,3	13,9
11. febrúar	0,6	0,3	6,87-7,12	4,5	4,8	5,0	12,7	14,5	8,5	12,3	5,6	8,2	13,9
21. febrúar	0,6	0,3	6,87-7,12	4,5	4,8	5,0	12,7	14,5	8,5	12,3	5,6	8,2	13,9
1. mars	0,6	0,3	7,22-7,47	4,5	4,8	5,0	13,0	14,9	8,9	12,6	5,6	8,2	14,3
11. mars	0,6	0,3	7,22-7,47	4,5	4,8	5,0	13,0	14,9	8,9	12,6	5,6	8,2	14,3
21. mars	0,7	0,4	7,22-7,47	4,5	4,9	5,0	13,2	15,0	8,9	12,7	5,7	8,3	14,4
Meðaltal I. fj.	0,6	0,3		4,6	4,9	5,1	12,8	14,6	8,7	12,4	5,7	8,4	14,0
<i>II. ársfjórð.</i>													
1. apríl	0,7	0,4	7,22-7,47	4,6	4,9	5,0	13,3	15,1	9,2	12,9	5,8	8,4	14,5
11. apríl	0,8	0,4	7,22-7,47	4,6	4,9	5,2	13,4	15,3	9,2	12,9	5,9	8,5	14,6
21. apríl	0,8	0,4	7,22-7,47	4,6	4,9	5,2	13,4	15,3	9,2	12,9	5,9	8,5	14,6
1. maí	0,8	0,4	7,22-7,47	4,6	4,9	5,2	13,4	15,3	9,2	12,9	5,9	8,5	14,6
11. maí	0,8	0,4	7,22-7,46	4,6	4,9	5,2	13,4	15,3	9,2	12,9	5,9	8,5	14,6
21. maí	0,8	0,4	7,24-7,49	4,6	4,9	5,2	13,4	15,3	9,3	13,0	5,9	8,5	14,7
1. júní	0,8	0,5	7,24-7,49	4,6	5,0	5,2	13,7	15,7	9,5	13,4	6,1	8,7	15,0
11. júní	0,8	0,5	7,24-7,49	4,6	5,0	5,2	13,8	15,8	9,8	13,4	6,2	8,7	15,1
21. júní	0,9	0,5	7,49-8,08	4,7	5,0	5,2	14,3	16,1	10,3	13,8	6,2	8,7	15,5
Meðaltal II. fj.	0,8	0,4		4,6	4,9	5,2	13,6	15,5	9,4	13,1	6,0	8,6	14,8
<i>III. ársfjórð.</i>													
1. júlí	0,9	0,5	7,73-8,08	4,7	5,1	5,2	14,3	16,3	10,3	13,9	6,2	8,7	15,6
11. júlí	0,9	0,5	7,73-8,08	4,7	5,1	5,2	14,3	16,3	10,3	13,9	6,2	8,7	15,6
21. júlí	0,9	0,5	7,73-8,08	4,7	5,1	5,2	14,3	16,3	10,3	13,9	6,2	8,7	15,6
1. ágúst	0,9	0,5	7,73-8,01	4,7	5,1	5,2	14,3	16,3	10,3	13,9	6,2	8,7	15,6
11. ágúst	0,9	0,5	7,73-8,01	4,7	5,1	5,2	14,3	16,3	10,3	13,9	6,2	8,7	15,6
21. ágúst	0,9	0,5	7,73-8,01	4,7	5,1	5,2	14,3	16,3	10,4	14,0	6,2	8,7	15,6
1. september	0,9	0,5	7,73-8,02	4,7	5,1	5,2	14,4	16,3	10,5	14,0	6,2	8,8	15,7
11. september	0,9	0,5	7,73-8,02	4,7	5,1	5,2	14,4	16,3	10,5	14,0	6,2	8,8	15,7
21. september	1,0	0,6	7,73-8,62	4,7	5,1	5,2	15,0	16,9	11,1	14,6	6,3	8,8	16,3
Meðaltal III. fj.	0,9	0,5		4,7	5,1	5,2	14,4	16,4	10,4	14,0	6,2	8,7	15,7
<i>IV. ársfjórð.</i>													
1. október	0,9	0,6	7,73-8,62	4,7	5,1	5,2	15,1	16,9	11,1	14,7	6,3	8,8	16,4
11. október	0,9	0,6	7,73-8,62	4,7	5,1	5,2	15,1	16,9	11,1	14,7	6,3	8,8	16,4
21. október	0,9	0,6	8,33-8,89	4,7	5,1	5,2	15,2	17,0	11,4	14,7	6,3	8,8	16,4
1. nóvember	0,9	0,6	8,64-8,89	4,7	5,1	5,3	15,5	17,3	11,5	15,1	6,3	8,8	16,9
11. nóvember	0,9	0,6	8,64-8,89	4,7	5,1	5,3	15,5	17,3	11,5	15,0	6,3	8,8	16,9
21. nóvember	0,9	0,6	8,64-9,00	4,7	5,1	5,3	15,5	17,3	11,5	15,0	6,3	8,8	16,9
1. desember	0,9	0,6	8,75-9,00	4,7	5,1	5,3	15,5	17,3	11,5	15,0	6,3	8,8	16,9
11. desember	0,9	0,6	8,75-9,00	4,7	5,1	5,3	15,5	17,3	11,5	15,0	6,3	8,8	16,9
21. desember	0,9	0,6	8,75-9,00	4,7	5,1	5,3	15,5	17,3	11,5	15,0	6,3	8,8	16,9
Meðaltal IV. fj.	0,9	0,6		4,7	5,1	5,3	15,4	17,2	11,4	14,9	6,3	8,8	16,7
Meðaltal 1997	0,9	0,5		5,1	5,6	5,7	12,9	14,5	9,2	12,9	6,3	9,0	14,0
Meðaltal 1998	0,7	0,4		5,1	5,4	4,0	12,9	14,5	9,1	12,8	6,0	8,8	14,1
Meðaltal 1999	0,8	0,5		4,6	5,0	5,2	14,0	15,9	10,0	13,6	6,0	8,6	15,3

1. Bil lægstu og hæstu vaxta miðað við lágmarksinnstæðu.

34. tafla. Helstu vextir samkvæmt A- og B-tilkynningum Seðlabanka Íslands um almenn vaxtakjör viðskiptabanka og sparisjóða 1999, sbr. 2. mgr. 8. gr. vaxtalaga nr. 25 frá 27. mars 1987, og um dráttarvexti, sbr. 10. og 11. gr. sömu laga með áorðnum breytingum

Gildir gagnvart vaxtalögum frá:	Meðalinnlánsvextir í % á ári								
	Alm. sparisj.-bækur	Alm. tékka-reikn.	Vísitölubundnir reikningar			Innlendir gjaldeyrisreikningar			
			36 mán.	48 mán.	60 mán.	USD	GBP	DEM	DKK
1. janúar 1999	0,6	0,3	4,7	5,0	5,2	3,1	4,7	1,5	2,4
1. febrúar	0,6	0,3	4,7	5,0	5,2	3,1	4,2	1,3	2,3
1. mars	0,6	0,3	4,5	4,8	5,0	3,0	4,0	1,3	2,2
1. apríl	0,7	0,4	4,5	4,9	5,0	3,0	3,9	1,3	2,2
1. maí	0,8	0,4	4,6	4,9	5,2	3,0	3,8	1,2	2,1
1. júní	0,8	0,4	4,6	4,9	5,2	2,7	3,3	0,9	1,2
1. júlí	0,9	0,5	4,7	5,0	5,2	2,7	3,1	0,8	1,0
1. ágúst	0,9	0,5	4,7	5,1	5,2	2,9	3,0	0,8	1,0
1. september	0,9	0,5	4,7	5,1	5,2	2,9	3,1	0,8	1,0
1. október	1,0	0,6	4,7	5,1	5,2	3,0	3,0	0,8	1,0
1. nóvember	0,9	0,6	4,7	5,1	5,2	3,1	3,2	0,8	1,0
1. desember	0,9	0,6	4,7	5,1	5,3	3,6	3,4	1,0	1,2
Meðaltal 1997	0,9	0,5	5,1	5,6	5,7	3,4	4,1	1,5	2,4
Meðaltal 1998	0,7	0,4	4,9	5,1	5,4	3,4	4,8	1,4	2,2
Meðaltal 1999	0,8	0,5	4,7	5,0	5,2	3,0	3,6	1,0	1,6

Gildir gagnvart vaxtalögum frá:	Meðalútlánsvextir í % á ári							
	Alm. vixlar, forv.	Yfirdráttarlán ft.		Alm. skuldabr.		Vísitölub. lán		Viðsk.-vixlar, forv.
		Nafn-vextir	Þ.a. grunnv.	Kjör-vextir	Meðal-tal ¹	Kjör-vextir	Meðal-tal ¹	
1. janúar 1999	12,7	14,5	4,7	8,7	12,5	5,9	8,7	13,9
1. febrúar	12,7	14,5	4,7	8,6	12,4	5,8	8,5	13,9
1. mars	12,7	14,5	4,7	8,5	12,3	5,6	8,2	13,9
1. apríl	13,2	15,0	4,7	8,9	12,7	5,7	8,3	14,4
1. maí	13,4	15,3	4,7	9,2	12,9	5,9	8,5	14,6
1. júní	13,4	15,3	4,7	9,3	13,0	5,9	8,5	14,7
1. júlí	14,3	16,1	4,7	10,3	13,8	6,2	8,7	15,5
1. ágúst	14,3	16,3	4,7	10,3	13,9	6,2	8,7	15,6
1. september	14,3	16,3	4,7	10,4	14,0	6,2	8,7	15,6
1. október	15,0	16,9	4,7	11,1	14,6	6,3	8,8	16,3
1. nóvember	15,2	17,0	4,7	11,4	14,7	6,3	8,8	16,4
1. desember	15,5	17,3	4,7	11,5	15,0	6,3	8,8	16,9
Meðaltal 1997	12,9	14,5	6,4	9,2	12,9	6,3	9,0	14,0
Meðaltal 1998	12,9	14,5	5,4	9,1	12,8	6,0	8,8	14,1
Meðaltal 1999	13,9	15,8	4,7	9,9	13,5	6,0	8,6	15,1

Gildir gagnvart vaxtalögum frá:	Hæstu útlánsvextir og dráttarvextir í % á ári										
	Alm. vixlar, forv.	Yfir-dr.lán fyrirt.	Alm. skulda-bréð ²	Vísit.-bund. lán ²	Afurða-lán í ISK	Ávöxt. alm. útlána ³	Dráttarvextir af peningakröfum í				
							ISK	USD	GBP	DEM	DKK
1. janúar 1999	14,25	14,75	13,25	10,15	14,05	13,2	16,5	8,3	9,9	6,6	7,5
1. febrúar	14,25	14,75	13,25	10,00	14,05	13,1	16,5	8,3	9,4	6,6	7,4
1. mars	14,25	14,75	13,25	9,85	14,05	12,9	16,5	8,2	9,2	6,4	7,3
1. apríl	14,65	15,35	13,45	9,85	14,15	13,3	16,5	8,2	9,1	6,4	7,3
1. maí	14,80	15,35	13,80	10,10	14,40	13,5	16,5	8,2	9,0	6,3	7,2
1. júní	14,80	15,35	13,80	10,10	14,40	13,6	16,5	7,8	8,5	5,9	6,3
1. júlí	15,70	16,50	14,65	10,45	15,40	14,5	17,0	7,8	8,3	5,8	6,1
1. ágúst	15,70	16,50	14,70	10,45	15,40	14,6	17,0	8,0	8,2	5,8	6,1
1. september	15,70	16,50	14,65	10,50	15,60	14,7	18,0	8,0	8,3	5,8	6,1
1. október	16,30	17,10	15,30	10,45	16,20	15,3	18,6	8,1	8,2	5,8	6,1
1. nóvember	16,55	17,25	15,60	10,45	16,60	15,5	19,0	8,3	8,4	5,8	6,1
1. desember	16,95	17,25	15,80	10,45	16,60	15,9	19,5	8,8	8,6	6,0	6,3
Meðaltal 1997	14,3	14,6	13,5	10,6	13,9	13,5	16,3	8,6	9,3	6,6	7,5
Meðaltal 1998	14,4	14,7	13,6	10,3	14,1	13,5	16,5	8,6	9,9	6,5	7,3
Meðaltal 1999	15,3	16,0	14,3	10,2	15,1	14,2	17,3	8,2	8,8	6,1	7,3

1. Á við, sé samið um breytilegt meðaltal vaxta á nýjum skuldabréfum. 2. Hæstu vextir í almennri notkun, sbr. 6. gr. laga nr. 25/1987. 3. Vegið meðaltal ársávöxtunar á nýjum almennum útlánnum, sbr. 10. gr. vaxtalaga nr. 25/1987.

35. tafla. Almennir inn- og útlánsvextir við Seðlabanka Íslands 1995-1999 í % á ári

Frá:	Viðskipta- reikn. lána- stofnana	Óverðtryggð		Verðtryggð innláns- binding	Bindi- skyldar inn- stæður	Endur- hverf verðbréfa- sala	Reikn.- kvóti, forv.	Dag- lán, forv.	Ávöxtun í endurhverfum verðbréfa kaupum		
		45 daga	90 daga						Bein sala		Uppboð
									Ríkis- vixlar	Önnur verðbréf	
1. janúar 1995	2,5	4,6	4,9	3,5	.	4,6	5,0	.	5,7	6,0	.
11. janúar	2,8	4,9	5,2	3,5	.	5,0	5,5	.	6,3	6,4	.
7. febrúar	2,8	4,9	5,2	3,5	.	5,4	5,5	.	6,7	6,8	.
6. mars	2,8	4,9	5,2	3,5	.	5,6	5,5	.	6,9	7,0	.
10. mars	2,8	4,9	5,2	3,5	.	6,0	6,4	.	7,3	.	.
1. júlí	2,8	4,9	5,2	3,5	.	6,0	6,1	.	7,0	.	.
1. ágúst	2,8	4,9	5,2	3,5	.	6,0	6,1	.	7,0	.	.
1. september	2,8	4,9	5,2	3,5	.	6,0	6,1	.	7,0	.	.
18. september	2,8	4,4	4,7	3,5	.	5,5	6,1	.	7,0	.	.
21. september	2,3	4,4	4,7	3,5	.	5,5	5,6	.	6,5	.	.
21. september 1996	2,3	5,7	5,9	3,5	.	5,9	5,6	.	6,9	.	.
1. október	2,7	5,7	5,9	3,5	.	5,9	6,0	.	6,9	.	.
17. janúar 1997	2,7	6,6	6,7	3,5	.	6,4	6,0	.	6,9	.	.
21. janúar	2,7	6,6	6,7	3,5	.	6,4	6,5	.	6,9	.	.
19. nóvember	2,7	6,9	7,0	3,5	.	6,7	6,5	.	7,2	.	.
21. nóvember	3,0	6,9	7,0	3,5	.	6,7	6,8	.	7,2	.	.
1. mars 1998	3,0	.	7,0	3,5	.	.	6,8	8,5	.	.	.
3. mars	3,0	.	7,0	3,5	.	.	6,8	8,5	.	.	7,2
21. maí	3,0	.	7,0	.	5,5	.	.	8,5	.	.	7,2
8. september	3,0	.	7,0	.	5,5	.	.	8,5	.	.	7,5
1. janúar 1999	3,0	.	7,0	.	5,8	.	.	8,5	.	.	7,5
24. febrúar	3,0	.	7,4	.	6,2	.	.	8,9	.	.	7,5
1. mars	3,4	.	7,4	.	6,2	.	.	8,9	.	.	7,5
2. mars	3,4	.	7,4	.	6,2	.	.	8,9	.	.	7,9
21. júní	3,9	.	7,9	.	6,7	.	.	9,4	.	.	7,9
22. júní	3,9	.	7,9	.	6,7	.	.	9,4	.	.	8,4
20. september	3,9	.	7,9	.	6,7	.	.	10,0	.	.	8,4
21. september	4,5	.	8,5	.	7,3	.	.	10,0	.	.	9,0
Tímavegin meðaltöl:											
1993	3,4	7,3	7,3	3,1	8,4	8,6	.
1994	2,5	4,2	4,3	3,5	.	4,2	4,4	.	5,3	5,9	.
1995	2,6	4,7	5,0	3,5	.	6,0	5,9	.	6,9	.	.
1996	2,4	4,8	5,0	3,5	.	5,6	5,7	.	6,6	.	.
1997	2,7	6,6	6,7	3,5	.	6,4	6,5	.	6,9	.	.
1998	3,0	.	7,0	.	5,5	.	.	8,5	.	.	7,3
1999	3,8	.	7,8	.	6,6	.	.	9,3	.	.	8,3

36. tafla. Lausafjár- og bindiskylduhlutföll (%)¹

Gildistími frá:		Lausafjár- hlutfall	Bindiskyldu- hlutfall	Gildistími frá:		Lausafjár- hlutfall ³	Bindiskyldu- hlutfall
1. júní	1979	-	28,0	1. maí	1990	11,0	10,0
17. apríl	1985	-	18,0	1. júní	1990	12,0	7,0
1. mars	1987	7,0	13,0	31. október	1991	12,0	6,0
1. júlí	1987	7,5	13,0	1. janúar	1992	12,0	7,0
1. ágúst	1987	8,0	13,0	1. nóvember	1992	12,0	6,0
1. ágúst	1988	9,0	12,0	1. desember	1992	12,0	5,0
1. janúar	1989	10,0	12,0	1. nóvember	1993	10,0	4,0 (2,5) ²
1. mars	1989	10,0	11,0	1. október	1996	12,0	4,0 (2,5) ²
1. apríl	1989	9,0	11,0	1. mars	1998	-	4,0 (2,5) ²
				21. maí	1998	-	4,0 (1,5) ²

1. Lausafé og bindiskylda sem hlutfall af heildarinnstæðum frá og með 1. júní 1979, innlendu ráðstöfunarfé frá og með 1. mars 1989 og af öllu ráðstöfunarfé frá og með 21. maí 1998. 2. Innan sviga er bindiskylduhlutfall bundinna innstæðna og verðbréfa. 3. Nýjar reglur um laust fé tóku gildi 21. mars 1999. Nýjar reglur um lausafjárhlutfall leystu þær af hómi 31. desember 1999. Í báðum tilvikum eru reglurnar efnislega frábrugðnar eldri reglum sem giltu 1987-1998.

37. tafla. Ávöxtun á peninga- og skuldabréfamarkaði í lok tímabils¹

% á ári	Ávöxtun á peningamarkaði					Ávöxtun á skuldabréfamarkaði ²				
	Kauptilboð SÍ í ríkisvísla á Verðbréfaþingi			3 mánaða REIBOR á milli-banka-markaði	Banka-víxlar á VPÍ, kaup-tilboð ⁴	5 ára ríkisbréf, kaup-tilboð á VPÍ ³	5 ára sparisk., kaup-tilboð á VPÍ	10 ára sparisk., kaup-tilboð á VPÍ	20 ára sparisk., kaup-tilboð á VPÍ	25 ára húsbref, kaup-tilboð á VPÍ
	3 mán. víxlar	6 mán. víxlar	12 mán. víxlar							
1990	7,10	7,10	...	7,30
1991	8,25	8,25	...	8,40
1992	11,30	11,35	7,80	7,80	...	7,60
1993	5,48	5,61	5,91	6,55	5,00	5,00	...	5,45
1994	6,07	6,45	7,40	8,65	5,05	5,10	...	5,75
1995	7,28	7,63	7,89	10,59	5,90	5,90	5,74	5,80
1996	7,07	7,29	7,83	...	7,45	9,38	5,81	5,79	5,53	5,78
1997	7,22	7,40	7,56	...	7,51	8,30	5,32	5,30	4,91	5,30
1998	7,64	7,63	7,62	...	7,76	7,46	4,86	4,70	4,27	4,91
1999	7,64	7,63	7,62	8,18	7,76	7,46	4,72	4,30	3,85	4,71
Janúar 1998	7,27	7,38	7,54	...	7,67	8,44	5,12	5,16	4,74	5,18
Febrúar	7,43	7,68	7,71	...	7,50	8,10	5,13	5,07	4,64	5,10
Mars	7,33	7,39	7,50	...	7,31	7,63	4,78	4,82	4,40	4,90
Apríl	7,26	7,32	7,32	...	7,25	7,48	4,82	4,82	4,33	4,94
Maí	7,26	7,33	7,36	...	7,31	7,64	4,78	4,78	4,30	4,91
Júní	7,31	7,37	7,39	7,22	7,31	7,67	4,82	4,81	4,34	4,94
Júlí	7,27	7,34	7,36	7,17	7,33	7,76	4,88	4,80	4,35	4,96
Ágúst	7,28	7,29	7,29	7,24	7,32	7,69	4,86	4,76	4,30	4,90
September	7,54	7,62	7,66	7,52	7,53	7,39	4,75	4,40	4,13	4,75
Október	7,56	7,61	7,64	7,62	7,63	7,30	4,85	4,28	3,94	4,78
Nóvember	7,63	7,64	7,69	8,02	7,73	7,40	4,86	4,38	3,93	4,82
Desember	7,64	7,63	7,62	8,18	7,76	7,46	4,72	4,30	3,85	4,71
Janúar 1999	7,64	7,59	7,59	7,73	7,65	7,10	4,28	4,05	3,64	4,32
Febrúar	7,98	7,98	7,97	8,84	8,12	7,75	4,65	4,10	3,85	4,48
Mars	7,91	7,98	8,00	8,76	8,34	7,89	4,70	4,25	3,85	4,52
Apríl	7,97	8,01	...	8,72	8,40	8,15	4,50	4,10	3,82	4,43
Maí	8,07	8,08	...	8,61	8,43	8,40	4,56	4,10	3,81	4,59
Júní	8,54	8,54	...	9,23	8,92	8,45	4,62	4,17	3,89	4,52
Júlí	8,52	9,07	9,17	8,30	4,72	4,17	3,89	4,55
Ágúst	8,52	9,32	9,27	8,65	4,85	4,31	3,94	4,59
September	9,30	10,25	9,60	9,20	4,66	4,35	3,97	4,61
Október	9,48	10,25	9,99	9,25	4,94	4,55	4,22	4,88
Nóvember	9,57	11,29	10,21	8,95	4,97	4,60	4,19	4,77
Desember	9,77	11,73	10,29	9,55	5,10	4,67	4,24	4,78

1. Lánstími í yfirskrift dálka gefur til kynna upphaflegan lánstíma. 2. Ávöxtun umfram verðtryggingu í öllum tilvikum nema ríkisbréf sem eru óverðtryggð. 3. Frá janúar 1998 flokkur RB03-1010. Áður flokkur RB00-1010. 4. Meðalávöxtun 75-105 daga bankavísla á VPÍ.

38. tafla. Meðalávöxtun á uppboðum ríkistryggðra verðbréfa 1999 í % á ári¹

Lánstími:	Ríkisvíslar				Ríkisbréf	
	75 daga	90 d.	180 d.	360d.	RB00	RB03
Útboðsmánuður:					-1010	-1010
Janúar	E	E	E	E		7,10%
Febrúar	7,57%	7,57%	7,60%	E		7,10%
Mars	7,96%	7,97%	E	E		E
Apríl	7,92%	7,96%	8,01%	E		E
Maí	E	7,99%		E		E
Júní	E	8,58%	E	E	8,78% ²	E
Júlí	8,53%	8,51%	E	E		
Ágúst	E	8,52%	E	E		
September	8,55%	E	E	E	9,18% ²	
Október	E	9,39%	E	E	9,35% ²	E
Nóvember	9,42%	9,50%	E	E	9,33% ²	8,90%
Desember	9,56%	E	E	E		E

1. Sýnd er meðalávöxtun síðasta uppboðs í mánuði. Lánstími gefur til kynna upphaflegan lánstíma. 2. Uppkaup ríkisbréfa. E = Engum tilboðum tekið eða engin tilboð bárust.

39. tafla. Efnahagsreikningur Seðlabankans 1993-1999

Í m.kr.	Árslok					
	1993	1994	1995	1996	1997	1998
<i>Eignir:</i>						
<i>Erlendar eignir í frjálsum gjaldeyri</i>	31.316	25.023	25.958	36.147	33.270	35.134
Gull	173	173	168	183	188	196
Sérstök dráttarréttindi við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	4	8	2	3	1	1
Gjaldeyrisstaða við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	1.044	1.044	1.014	1.005	1.018	1.023
Erlendir bankar o.fl.	8.972	6.663	7.839	16.252	10.541	11.145
Erlend verðbréf og ríkisvixlar	21.123	17.135	16.935	18.704	21.522	22.769
Mótvirði innstæðna Alþjóðagjaldeyrissjóðsins	7.469	7.448	7.239	7.167	7.263	7.290
<i>Innlánsstofnanir</i>	3.960	5.511	5.353	1.878	6.496	19.599
Reikningsskuldir	-	-	-	-	15	1.508
Endurhverfir samningar	1.330	3.279	3.069	1.368	6.476	18.089
Önnur stutt lán	-	-	540	-	-	-
Verðbréf	1.389	929	566	13	5	2
Kvótalan í erlendri mynt	1.241	1.303	1.178	497	-	-
<i>Aðrar fjármálastofnanir</i>	639	4.532	3.379	3.443	3.472	7.770
Reikningsskuldir	-	-	-	-	-	-
Verðbréf	380	306	185	387	4	-
Markaðsskráð verðbréf	16	4.171	3.154	3.029	3.033	3.036
Endurhverfir samningar	-	-	-	-	402	4.734
Endurlánað erlent lánsfé	243	55	40	27	33	-
<i>Ríkissjóður og ríkisstofnanir</i>	11.534	21.228	18.475	10.528	12.850	5.002
Aðalviðskiptareikningar ríkissjóðs	371	135	129	69	37	115
Viðskiptareikningar ríkisstofnana	13	-	-	-	-	-
Ríkisvixlar	2.189	9.564	4.742	275	2.801	1.789
Önnur markaðsskráð verðbréf	8.794	11.529	13.604	10.184	10.012	3.098
Önnur verðbréf	167	-	-	-	-	-
Endurlánað erlent lánsfé	-	-	-	-	-	-
<i>Aðrir aðilar</i>	331	436	414	494	144	122
Ýmsir reikningar	1	19	1	6	2	9
Verðbréf bæjar- og sveitarfélaga	225	207	279	431	142	113
Endurlánað erlent lánsfé	105	210	134	57	-	-
Ýmislegt	944	36	41	369	916	57
<i>Eignir = skuldir</i>	56.193	64.214	60.859	60.026	64.411	74.974
<i>Skuldir:</i>						
<i>Seðlar og mynt</i>	4.312	5.201	5.965	6.522	6.910	7.574
<i>Innlánsstofnanir</i>	11.597	10.967	9.466	12.546	12.757	12.988
Almennar innstæður	1.414	697	1.739	2.437	3.198	2.305
Endurhverfir samningar	-	-	-	-	-	-
Bundnar innstæður	6.391	6.564	6.325	7.198	8.080	10.683
Gjaldeyrisinnstæður	3.542	3.706	1.402	2.911	1.479	-
Innstæðubréf	250	-	-	-	-	-
<i>Aðrar fjármálastofnanir</i>	4.424	4.799	1.733	2.623	4.486	4.128
<i>Ríkissjóður og ríkisstofnanir</i>	7.090	7.380	6.175	6.848	6.437	13.173
Aðalviðskiptareikningar ríkissjóðs	4.145	3.761	3.016	3.247	3.068	9.932
Reikningar ríkisstofnana	442	423	609	956	425	246
Gjaldeyrisreikningar	2.503	3.196	2.550	2.645	2.944	2.995
<i>Sjóðir í vörslu opinberra aðila</i>	260	39	2	2	1	3
<i>Innstæður Alþjóðabankans og systurstofnana hans..</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Innstæður Alþjóðagjaldeyrissjóðsins</i>	7.468	7.448	7.239	7.167	7.263	7.290
<i>Erlendar skuldir til skamms tíma</i>	2.678	5.572	6.700	122	100	3.954
<i>Erlend lán til langs tíma</i>	-	3.918	4.814	4.928	5.318	5.119
<i>Mótvirði úthlutunar SDR</i>	1.638	1.647	1.599	1.582	1.601	1.609
Ýmislegt	2.413	2.509	2.197	2.251	2.884	1.167
<i>Eiginfjárreikningar</i>	14.313	14.734	14.969	15.435	16.654	17.969

39. tafla frh.

Mánaðarlok 1999

Jan.	Febr.	Mars	Apríl	Maí	Júní	Júlí	Ágúst	Sept.	Okt.	Nóv.	Des.
31.857	32.492	35.850	37.462	35.132	34.453	36.599	32.685	35.842	35.233	32.494	37.132
195	198	198	201	202	201	201	202	202	201	203	1.231
13	2	2	12	8	8	8	5	5	5	1	1
1.017	1.824	1.829	1.841	1.851	1.843	1.841	1.850	1.840	1.824	1.846	1.843
8.034	10.038	13.391	13.931	12.443	12.289	15.079	11.689	14.983	14.685	10.547	14.182
22.598	20.430	20.430	21.477	20.628	20.112	19.470	18.939	18.812	18.518	19.897	19.875
7.247	9.724	9.751	9.814	9.870	9.829	9.818	9.867	9.814	9.726	9.845	9.823
18.046	12.548	12.534	12.098	11.648	15.520	15.042	17.605	15.860	18.066	23.729	29.519
403	1.850	-	-	116	337	155	474	1.086	151	923	-
17.641	10.696	12.532	12.096	11.530	15.181	14.885	17.129	14.772	17.913	22.804	29.518
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.023	7.019	4.804	5.712	5.486	4.549	5.267	7.883	8.498	5.672	8.518	9.673
-	-	-	500	-	35	-	-	-	6	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.072	3.017	3.031	3.007	2.988	3.066	3.050	3.060	3.098	3.086	3.085	3.104
2.951	4.002	1.773	2.205	2.498	1.448	2.217	4.823	5.400	2.580	5.433	6.569
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.897	18.032	17.680	20.056	19.557	19.385	23.926	22.749	18.371	19.496	21.841	3.974
967	11.951	11.065	11.878	13.251	13.826	15.377	15.581	12.601	14.245	17.480	624
-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-
2.742	2.909	3.451	4.939	3.061	2.281	5.257	3.879	2.417	1.883	1.031	-
3.188	3.172	3.164	3.239	3.245	3.268	3.292	3.289	3.353	3.368	3.330	3.350
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
128	145	164	101	123	98	98	160	109	101	121	100
16	59	78	15	38	13	13	75	24	17	37	14
112	86	86	86	85	85	85	85	85	84	84	86
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
38	35	35	56	47	55	184	189	184	177	175	70
70.236	79.995	80.818	85.300	81.863	83.889	90.934	91.138	88.678	88.471	96.723	90.291
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.283	7.255	7.873	7.472	7.763	7.804	8.578	7.887	7.731	7.773	7.718	8.661
13.673	11.874	21.128	14.357	13.379	14.228	18.244	15.901	15.528	15.290	20.068	27.504
1.188	616	4.841	2.224	1.448	1.210	2.235	1.599	1.321	2.604	484	6.606
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.485	11.258	16.287	12.133	11.931	13.018	16.009	14.302	14.207	12.686	19.584	17.275
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.623
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.187	3.443	1.773	2.479	4.284	2.892	2.690	2.973	2.704	3.459	2.999	2.278
11.917	19.243	15.658	26.060	21.411	24.722	25.902	29.604	30.416	29.162	30.206	15.550
8.548	15.852	11.623	22.256	17.513	20.925	20.064	23.799	18.960	18.536	24.741	9.853
362	521	1.072	596	677	639	841	909	780	866	634	764
3.007	2.870	2.963	3.208	3.221	3.158	4.997	4.896	10.676	9.760	4.831	4.933
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
65	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.247	9.724	9.751	9.814	9.870	9.829	9.818	9.867	9.814	9.726	9.844	9.823
2.544	3.945	150	147	97	97	1.488	2.525	151	1.236	3.738	3.721
3.244	3.346	3.372	3.406	3.449	3.450	3.376	1.281	1.259	1.148	1.170	1.179
1.600	1.621	1.626	1.636	1.645	1.639	1.637	1.645	1.636	1.622	1.641	1.638
1.505	1.573	1.515	1.957	1.993	1.256	1.229	1.483	1.466	1.083	1.367	1.253
17.969	17.969	17.969	17.969	17.969	17.969	17.969	17.969	17.969	17.969	17.969	18.681

40. tafla. Dæmi um árlega ávöxtun og raunvexti nokkurra inn- og útlána innlánsstofnana og dráttarvextir 1960-1999 (% á ári)

	Almennar sparisjóðsbækur		Bundin innlán ¹		Almenn víxillán 60 daga		Almenn óverðtryggð skuldabréf		Ný (löng) verðtryggð lán		Dráttarvextir		Breyting lánskjara-vísitölu ²
	Nafn-ávöxtun	Raun-ávöxtun	Nafn-ávöxtun	Raun-ávöxtun	Nafn-ávöxtun	Raun-ávöxtun	Nafn-ávöxtun	Raun-ávöxtun	Nafn-ávöxtun	Raun-vextir	Nafn-ávöxtun	Raun-ávöxtun	
	1960	8,7	2,0	9,4	2,6	11,1	4,2	10,7	3,8	.	.	.	
1961	7,0	-6,5	8,0	-5,6	9,5	-4,3	9,5	-4,3	14,4
1962	7,0	-0,9	8,0	0,0	9,5	1,4	9,5	1,4	8,0
1963	7,0	-6,4	8,0	-5,5	9,5	-4,2	9,5	-4,2	14,3
1964	7,0	-4,3	8,0	-3,4	9,5	-2,1	9,5	-2,1	11,8
1965	6,0	-6,1	7,0	-5,2	8,4	-4,0	9,0	-3,5	.	.	12,0	-0,8	12,9
1966	7,0	-1,2	8,0	-0,3	9,5	1,1	10,0	1,6	.	.	12,0	3,4	8,3
1967	7,0	2,5	8,0	3,4	9,5	4,9	10,0	5,4	.	.	12,0	7,3	4,4
1968	7,0	-8,0	8,0	-7,1	9,5	-5,8	9,2	-6,1	.	.	12,0	-3,7	16,3
1969	7,0	-12,2	8,0	-11,3	9,5	-10,1	9,2	-10,3	.	.	12,0	-8,0	21,8
1970	7,0	-8,8	8,0	-7,9	9,5	-6,6	9,2	-6,9	.	.	12,0	-4,5	17,3
1971	7,0	3,9	8,0	4,9	9,5	6,3	9,2	6,0	.	.	12,0	8,7	3,0
1972	7,0	-7,2	8,0	-6,3	9,5	-5,0	9,2	-5,3	.	.	12,0	-2,9	15,3
1973	8,3	-17,3	9,7	-16,3	10,9	-15,3	12,1	-14,4	.	.	16,0	-11,5	31,0
1974	10,8	-28,1	12,3	-27,1	14,4	-25,8	15,9	-24,8	.	.	20,8	-21,6	54,1
1975	13,0	-19,9	14,5	-18,8	17,6	-16,6	18,8	-15,7	.	.	24,0	-12,1	41,0
1976	13,0	-12,5	14,5	-11,3	18,2	-8,4	19,5	-7,4	.	.	24,7	-3,4	29,1
1977	13,3	-15,0	24,0	-7,0	19,2	-10,6	20,7	-9,5	.	.	32,5	-0,6	33,3
1978	18,6	-19,2	31,6	-10,4	26,6	-13,8	27,2	-13,4	.	.	36,0	-7,4	46,8
1979	22,8	-20,6	35,5	-12,4	29,1	-16,5	30,9	-15,4	.	.	45,0	-6,3	54,7
1980	33,3	-12,6	45,0	-5,0	40,0	-8,3	39,9	-8,3	56,1	2,3	55,8	2,1	52,6
1981	34,4	-8,9	45,9	-1,2	39,8	-5,3	45,1	-1,7	51,3	2,5	55,3	5,2	47,6
1982	35,3	-15,7	61,8	0,8	40,4	-12,5	45,4	-9,4	65,2	2,9	58,0	-1,6	60,5
1983	38,7	-20,0	74,7	0,7	44,6	-16,6	48,8	-14,2	78,6	3,0	58,2	-8,8	73,4
1984	16,1	-2,4	22,7	3,2	23,2	3,6	23,0	3,4	25,4	5,5	31,5	10,6	18,9
1985	22,7	-9,5	39,4	2,8	36,0	0,3	32,5	-2,3	42,4	5,0	44,0	6,2	35,6
1986	11,5	-2,8	18,0	2,9	20,3	4,9	19,6	4,3	20,7	5,2	30,5	13,8	14,7
1987	13,3	-7,3	26,1	3,2	28,7	5,3	27,9	4,7	31,6	7,7	35,9	11,2	22,2
1988	16,7	-2,0	23,2	3,4	34,0	12,5	33,2	11,8	30,1	9,2	43,9	20,8	19,1
1989	11,2	-8,6	24,8	2,6	29,4	6,4	29,5	6,5	31,1	7,8	35,9	11,8	21,6
1990	3,7	-3,2	13,6	6,0	17,0	9,2	17,1	9,3	15,7	8,0	26,0	17,6	7,15
1991	4,8	-2,7	15,2	7,0	19,0	10,5	18,4	10,0	17,5	9,2	25,0	16,1	7,65
1992	1,2	-0,3	8,2	6,5	13,3	11,5	13,5	11,8	11,0	9,3	19,5	17,7	1,56
1993	0,8	-2,1	9,4	6,2	15,1	11,8	14,8	11,5	12,4	9,1	17,7	14,3	2,99
1994	0,5	-0,7	6,1	4,8	11,9	10,5	10,9	9,5	9,3	7,9	14,2	12,8	1,26
1995	0,6	-1,0	7,1	5,4	12,5	10,7	11,9	10,1	10,5	8,7	14,6	12,8	1,62
1996	0,8	-1,2	7,9	5,7	13,3	11,0	12,8	10,5	11,1	8,9	15,8	13,5	2,06
1997	0,9	-1,1	7,8	5,7	13,9	11,7	13,3	11,1	11,2	9,0	16,3	14,0	2,02
1998	0,7	-0,5	6,7	5,4	13,8	12,4	13,2	11,8	10,1	8,8	16,5	15,1	1,26
1999	0,8	-4,6	11,1	5,2	15,2	9,0	14,1	8,0	14,7	8,6	17,3	11,1	5,62

1. Árin 1960-1976 6 mánaða sparibækur, 1977-1981 12 mánaða vaxtaukareikningar, 1982-1989 6 mánaða verðtryggðir reikningar, 1990-1993 15-24 mánaða verðtryggðir reikningar, 1994-1997 60 mánaða verðtryggðir reikningar. 2. Tólf mánaða breyting milli janúargilda. Lánskjaravísitala var tekin upp árið 1979. Fyrir árin 1960-1979 eru hér birt reiknuð gildi sem byggja á upphaflegri samsetningu hennar.